

MIASTO SUWAŁKI

Dokument Implementacyjny

Do Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta
Suwałki do roku 2020
z perspektywą do roku 2023

**Sprawozdanie ze stanu realizacji
zadań**

za 2016 r.

Używane skróty:

Skrót	Rozwinięcie
AGP	Wydział Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach
I	Wydział Inwestycji Urzędu Miejskiego w Suwałkach
In	Wydział Informatyki Urzędu Miejskiego w Suwałkach
IPG	Izba Przemysłowo-Gospodarcza w Suwałkach
KTZ	Wydział Kultury, Turystyki i Ochrony Zabytków Urzędu Miejskiego w Suwałkach (obecnie KTP Wydział Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach)
KSP	Wydział Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach (obecnie Biuro Prezydenta Miasta Suwałk Urzędu Miejskiego w Suwałkach)
MKZ	Miejski Konserwator Zabytków
MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach (obecnie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach)
NGO	Organizacje pozarządowe (z ang. non-governmental organizations)
OSGK	Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach
OSiR	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach
OWS	Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach
PEC	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Suwałkach
Pełnomocnik	Pełnomocnik Prezydenta Miasta do Spraw Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
PGK	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.
PGO	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o.
PNT PW	Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód Sp. z o.o. w Suwałkach
PWiK	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.
RFZ	Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach
S	Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach
SIRT	Suwałska Izba Rolniczo-Turystyczna
SOK	Suwałski Ośrodek Kultury
SOT	Suwałska Organizacja Turystyczna
WPN	Wigierski Park Narodowy
ZBM	Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach (obecnie ZBM TBS sp. z o.o.)
ZDiZ	Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach

Cel strategiczny 1. Wzrost konkurencyjności gospodarczej

Cel operacyjny 1.1. Wzrost innowacyjności gospodarki

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

1.1.1. Rozwój ratownictwa medycznego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Rozwój Laboratorium Ratownictwa Medycznego i Procedur Medycznych w Parku Naukowo-Technologicznym.	Zakup dodatkowego wyposażenia do przeprowadzania szkoleń specjalistycznych z ratownictwa medycznego.	1 000 000	2015-2020	PNT PW	Zatrudnienie ratownika medycznego do zarządzania oraz rozwoju laboratorium.

1.1.2. Wspieranie rozwoju PNT PW

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Nawiązanie współpracy z instytucjami badawczo-naukowymi z miast partnerskich	Celem współpracy będzie wymiana doświadczeń między jednostkami badawczo-naukowymi z miast partnerskich miasta Suwałki m.in. z Litwy, Norwegii, Niemiec, Łotwy, Francji.	bez kosztów	2015-2020	PNT PW	2015 r.: Prowadzone były rozmowy z różnymi podmiotami, w tym z miast partnerskich 2016 r.: Zawarte zostały porozumienia z: 1. Agencją Rozwoju Regionalnego „Donbas” z Kijowa, Ukraina. 2. Kaunas University of Technology w zakresie realizacji wspólnego projektu CoolPlatform. 3. Origmed Sp. z o.o. w zakresie badań i produkcji eksperymentalnej. 4. Ecologia Sp. z o.o. w zakresie wsparcia w utworzeniu działalności w Polsce.
2.	Poszukiwanie odpowiednich najemców infrastruktury laboratoryjnej PNT	PNT PW został powołany w celu realizacji określonych funkcji gospodarczych i społecznych. Efektywna realizacja tych funkcji powoduje konieczność stosowania zasad doboru podmiotów, które są przyjmowane do parku. Firmy, które chcą ulokować się w parku, muszą spełnić szereg wymogów w zakresie innowacyjności, technologii i oddziaływania na środowisko.	bez kosztów	2015-2020	PNT PW	Wynajęcie firmie Kruszbet laboratorium energii odnawialnej, hali procesów technologicznych firmie Vavaruste oraz części laboratorium platforma multimedialna. Zatrudniono koordynatora laboratorium chemicznego, celem elastycznego wynajmowania powierzchni mniejszym podmiotom. Zatrudnienie ratownika medycznego do zarządzania laboratorium w tym jego wynajmu zainteresowanym podmiotom.
3.	Udział w targach i wydarzeniach branżowych	Udział w targach krajowych i międzynarodowych z branży teleinformatycznej i gospodarki cyfrowej połączone z konferencjami, wykładami, prezentacjami np. targi CEBIT w Hannoverze. Preferowany udział w imprezach organizowanych w ramach projektów	w zależności od pozyskanych środków zewnętrznych	2015-2020	PNT PW	2015 r.: Współorganizacja spotkań B2B podczas Międzynarodowych Targów Meblowych w Ostródzie (8-11.09.2015 r.). Współorganizacja misji wyjazdowej na Litwę w kwietniu 2016 r.

		współfinansowanych ze środków UE.				skierowanej do przedsiębiorców z branży spożywczej oraz IT. 2016 r.: Współorganizacja spotkań B2B podczas targów POLAGRA w Poznaniu w dniach 26-27 września 2016. Organizacja misji wyjazdowej na targi IT w Rydze w październiku 2016. W misji wzięło udział 6 przedsiębiorców z Suwałk. Udział w spotkaniach B2B podczas RENEXPO w Warszawie w dniach 19-20 października 2016 r.
4.	Promocja oferty kongresowej	Zadanie dotyczy udziału w targach, jak również prowadzenie działań promocyjnych wśród przedstawicieli samorządów zawodowych. Preferowany udział w imprezach organizowanych w ramach projektów współfinansowanych ze środków UE. Zadanie zostanie zrealizowane we współpracy z udziałem UM w Suwałkach oraz Izby Przemysłowo-Gospodarczej w Suwałkach.	w zależności od pozyskanych środków zewnętrznych	2015-2020	PNT PW/RFZ/Izba Przemysłowo-Gospodarcza	2015 r.: Budowana była baza potencjalnych podmiotów. Baza obecnie ma ponad 1000 rekordów. Nawiązana została również współpraca z platformą meeting.pl, za pośrednictwem której prezentowana jest oferta szkoleniowo-kongresowa PNTPW. Baza jest wykorzystywana podczas organizacji różnych eventów. Za jej pośrednictwem rozsyłane są zaproszenia 2016 r.: Zbudowana została baza podmiotów funkcjonujących w regionie. Obecnie w bazie jest ponad 1100 rekordów. Obecnie opracowywana jest kompleksowa oferta organizacji wydarzeń, która obejmuje poza świadczeniem usługi wynajmu usługi komplementarne, czyli zakwaterowanie w hotelach, tłumaczy, catering, imprezy towarzyszące wydarzeniom.
5.	Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii promującej potencjał PNT PW	Kampania promocyjna zostanie przeprowadzona m.in. w zakresie możliwości współpracy z MSP, usług kierowanych do grup docelowych, możliwości laboratoriów.	w zależności od pozyskanych środków zewnętrznych	2015-2020	PNT PW	Organizacja spotkań z mediami informującymi o ofercie PNTPW. Spotkania z przedsiębiorcami. Organizacja spotkań informacyjnych, rozsyłanie informacji prasowych, zmiana wizerunku PNTPW. Utrzymywana jest współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami. Publikowane są artykuły na temat PNTPW. Podpisana została umowa o współpracy z agencją reklamową, która zamieszcza publikacje na temat PNTPW w mediach o zasięgu regionalnym (współczesna, wyborcza) oraz krajowym.

Cel operacyjny 1.2. Poprawa infrastruktury technicznej dla celów gospodarczych

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

1.2.1. Przygotowanie terenów pod inwestycje

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Etap I Budowa dróg pomiędzy ul. Brylantową a Wojska Polskiego II wraz z przedłużeniem ul. Brylantowej	Wykonanie jezdni wraz z oświetleniem ulicznym, sieci wodociągowych, sanitarnych i deszczowej, wykup gruntu.	18 500 000	2015-2017	I	Działanie zrealizowane w zakresie wspólnej inwestycji drogowej z firmą Padma 3.0 dot. budowy fragmentu ul. Turkusowej na odcinku od skrzyżowania z ul. Brylantową do wsi Dubowo. Działanie nie będzie realizowane we wcześniej planowanej formie przez Miasto. Drogi stanowią własność SSSE i niektóre są obecnie budowane. Planowana zmiana okresu realizacji zadania: 2015-2020
2.	Etap II Przebudowa ul. Wojska Polskiego II z ulicami przyległymi w Suwałkach	Wykonanie jezdni wraz z oświetleniem ulicznym, sieci wodociągowych, sanitarnych i deszczowej. Ponadto uzbrojenie ulicy Dubowo w sieć kanalizacji sanitarnej i wodociąg, wykup gruntu.	17 000 000	2017-2020	I	Brak dokumentacji projektowej.
3.	Etap III Budowa drogi od ul. Wojska Polskiego II do Brylantowej w Suwałkach	Wykonanie jezdni wraz z oświetleniem ulicznym, sieci wodociągowych, sanitarnych i deszczowej, wykup gruntu.	8 200 000	2017-2020	I	Realizacja w ramach porozumienia z firmą Tanne sp. z o.o., które dotyczy wspólnej budowy bocznic kolejowej i drogi oznaczonej we właściwym MPZP symbolem 4 KD. Firma Tanne pokryje koszt wykupu gruntów i budowy bocznic kolejowej.
4.	Kampania promocyjna terenów inwestycyjnych	Przeprowadzenie m.in. kampanii telewizyjnej, która będzie obejmować produkcję oraz emisję materiału promocyjnego w TV, następnie kampanii internetowej, wykonanie strony internetowej z wyszukiwarką ofert inwestycyjnych, udział w targach inwestycyjnych, wykonanie materiałów promocyjnych, zamieszczenie reklam i ogłoszeń w czasopiśmie branżowych	150 000	2017-2020	RFZ	Tereny inwestycyjne będące w posiadaniu Miasta są promowane na portalach branżowych i bazach internetowych (np. tereny inwestycyjne info, inwestuj w gminie, PAIH, COI Urzędu Marszałkowskiego) oraz w materiałach promocyjnych m. Suwałki.
5.	Poprawa dostępności terenów inwestycyjnych w sąsiedztwie PNT PW w Suwałkach	Realizacja projektu przyczyni się do wzmacniania atrakcyjności oferty inwestycyjnej PNT PW poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych. W ramach zadania planowane jest wykonanie jezdni wraz z oświetleniem ulicznym, sieci wodociągowych, sanitarnych i deszczowej w sieci kanalizacyjno-sanitarnej oraz budowę dróg niezbędnych do obsługi komunikacyjnej terenu. Wzrost liczby kompleksowo uzbrojonych terenów inwestycyjnych przyczyni się do wzrostu inwestycji nie tylko w samym mieście Suwałki ale również i regionie. Projekt będzie obejmował uzbrojenie dwóch	3 000 000	2015-2020	I/RFZ/ PNT PW	Planowana do realizacji budowa ulicy prostopadłej do ul. Walerego Romana. Działania informacyjne związane z ofertą sprzedaży terenów obecnie istniejących terenów inwestycyjnych.

		terenów o powierzchni ok. 7ha łącznie zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie PNT PW. Przedmiotowe tereny posiadają miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Projekt zostanie zrealizowany w partnerstwie z PNT PW. Uzupełnieniem projektu będzie kampania promocyjna terenów prowadzona wspólnie z PNT PW.				
6.	Budowa infrastruktury strefy przemysłowej Papiernia w Suwałkach (IV Etap)	IV etap obejmuje przebudowę ulic: Hubala będącej drogą gminną nr 101255B oraz ul. bez nazwy nr 101396B będącej drogą gminną.	5 000 000	2016-2020	I	Realizacja zadania nie została rozpoczęta.
Razem:			51 850 000			

1.2.2. Rozbudowa sieci teleinformatycznej oraz rozbudowa przepustowości łączny internetowych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Budowa sieci światłowodowych dla systemu monitoringu wizyjnego w Suwałkach	W celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców planowana jest przebudowa istniejącego systemu monitoringu miejskiego w oparciu o sieć światłowodową na terenie miasta Suwałki. Sieć obejmie teren niemal całego miasta i będzie mogła być wykorzystywana na potrzeby budowy/rozbudowy dostępu do Internetu.	1 000 000	2014-2020	I, In	2015 r.: W dniu 09.03.2015 r. podpisano Umowę nr ZP/37/2015 na budowę sieci światłowodowych dla systemu monitoringu wizyjnego z firmą HALS z Białegostoku za kwotę 266 619,04 zł. Wybudowano kanalizację kablową na ulicy Kościuszki i Lityńskiego o łącznej długości 535 mb oraz linie zasilające punkty kamerowe Z1 i Z3 o łącznej długości 539 mb. oraz wykonano kanalizację światłowodów. Ponadto w dniu 23.06.2015 r. podpisano Umowę nr ZP/106/2015 z firmą PHU Telkop w Suwałkach na wybudowanie punktu kamerowego wraz z kanalizacją przy ulicy Putry, za kwotę 41 169,21 zł. 2016r.: W dniu 03.02.2016 r. podpisano Umowę nr ZP/4/2016 na monitoring miejski- etap III, z firmą Telkop, za kwotę 148 751,64 zł. Ponadto w dniu 30.05.2016 r. podpisano Umowę nr ZP/55/2016 z firmą Telkop, Biała Woda za kwotę 34 106,40 zł. Wykonano m.in.: udrożnienie kanalizacji i przejścia do serwerowni UM, rozbudowanie sieci. W dniu 14.06.2016 r.

						podpisano Umowę nr ZP/52/2016 na zakup, dostawę, instalację, uruchomienie, regulację kamer i rejestratora sieciowego do kamer na potrzeby monitoringu miejskiego w mieście Suwałki z firmą SAPPO w Suwałkach, za kwotę 67 844,76 zł. Roboty zakończono i odebrano.
2.	Budowa hurtowni danych i integracja systemów teleinformatycznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach w celu wspierania obsługi mieszkańców	Hurtownia danych - system integrujący systemy ewidencji ludności, architektury, geodezji i finansów w jeden system bazujący na mapie numerycznej oraz danych z ewidencji gruntów i budynków. W konsekwencji system będzie dostarczał kompleksowych materiałów informacyjnych ułatwiających podejmowanie decyzji, jak również usprawni wymianę informacji między posiadanymi systemami dziedzinowymi, jak również systemami utworzonymi w ramach projektu „Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego”	1 000 000	2017-2018	In	Działania planowane do realizacji w latach 2017-2018. Obecnie przygotowany jest wspólnie z Urzędem Marszałkowskim projekt do realizacji ze środków RPO WP.
3.	Rozbudowa sieci kanałów teleinformatycznych na terenie miasta Suwałki	Budowa brakujących fragmentów kanałów teletechnicznych przy okazji budowy/przebudowy ulic w celu połączenia istniejącej infrastruktury we wspólną sieć. W roku 2014 została wybudowana sieć teletechniczna o długości 1573m.	250 000	2014-2015	ZDiZ/In	2015 r. W ramach projektu: „Budowa sieci światłowodowej dla systemu monitoringu wizyjnego w Suwałkach” wybudowana 11 049m sieci teletechnicznej. 2016r.: W ramach projektu: „Budowa sieci światłowodowej dla systemu monitoringu wizyjnego w Suwałkach” wybudowane 6607 m sieci teletechnicznej. Planowana zmiana okresu realizacji zadania: 2014-2016

1.2.3. Rozbudowa sieci gazowej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspieranie działań podmiotów zewnętrznych zmierzających do zapewnienia dostępu do gazu ziemnego w mieście Suwałki w oparciu o technologię LNG	Zadanie dotyczy rozwoju sieci gazowniczej w latach 2015-2017 oraz sukcesywnej budowy przyłączy i podłączania osiedli peryferyjnych oraz terenów przemysłowych a następnie zabudowy zlokalizowanej w centralnych kwartałach miasta.	bez kosztów	2015-2017	I/AGP/ZDiZ	W trakcie realizacji (działania miasta dot. ograniczenia niskiej emisji oraz wspieranie Polskiej Spółki Gazownictwa w rozwoju sieci gazowej na terenie miasta).

1.2.4. Rozbudowa sieci energetycznej 110 kv

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspieranie działań podmiotów zewnętrznych zmierzających do modernizacji i rozbudowy linii energetycznych o mocy przesyłowej i dystrybucyjnej 110kV.	Działania wspierające rozbudowę sieci przesyłowej w celu zachowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej dla odbiorców.	bez kosztów	2015-2020	I/AGP/ZDiZ	2016 r.: Zadanie zostało zrealizowane – w wyniku prowadzonych prac zakładu energetycznego wykonano połączenie dwóch GPZ (Hańcza-Strefa). Miasto uwzględniło w studium oraz projektach MPZP przebieg przedmiotowej linii.

Cel operacyjny 1.3. Wzrost znaczenia przemysłów kreatywnych w rozwoju gospodarczym

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

1.3.1. Stworzenie funduszu współfinansującego procedurę zdobycia ochrony praw autorskich i utworów artystycznych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Stworzenie funduszu, współfinansującego procedurę zdobycia i ochrony praw autorskich produktów i utworów artystycznych.	W zależności od stopnia zaawansowania inicjatywy dotyczącej przemysłów kreatywnych, w dalszej kolejności zostanie stworzony fundusz, współfinansujący procedurę zdobycia ochrony praw autorskich produktów i utworów artystycznych. Przy czym działania zostaną prowadzone przez zainteresowane podmioty np. z III sektora przy wsparciu merytorycznym i organizacyjnym ze strony Miasta Suwałk.	w zależności od potrzeb	2015-2020	PNT PW/UM	2015 r.: Park uzyskał dofinansowanie na projekt Platforma Startupowa Hub of Talents w ramach którego przedsiębiorcy uzyskują wsparcie m.in. finansowe na opatentowanie swoich pomysłów. 2016 r.: W procesie inkubacji było 5 innowacyjnych podmiotów, będących na etapie opracowania MVP swoich produktów. W ramach projektu EEN świadczona była usługa doradztwa w zakresie ochrony praw patentowych, z której skorzystało kilka podmiotów. Usługa była bezpłatna i planowana jest kontynuacja w momencie otrzymania środków z budżetu UE na lata 2017-2018.

1.3.2. Wspieranie tworzenia sieci współpracy między podmiotami sektora kreatywnego¹

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Konferencja dla przedstawicieli sektora kreatywnego	Zapoczątkowanie współpracy poprzez zorganizowanie konferencji dla przedstawicieli sektora kreatywnego.	25 000	2016	PNT PW, (współorganizatorzy SOK, RFZ, KTP)	Działania planowane do realizacji.
2.	Szkolenia i warsztaty dla przedstawicieli sektora kreatywnego	Prowadzenie warsztatów i szkoleń dla przedstawicieli sektora kreatywnego z zakresu marketingu, sprzedaży, przedsiębiorczości, prowadzących działalność gospodarczą lub zamierzających podjąć działalność gospodarczą. Do współpracy należy zaprosić podmioty z całego regionu Polski Północno-Wschodniej.	w zależności i od potrzeb	2016-2020	PNT PW, (pomoc w realizacji SOK, RFZ, KTP)	Działania planowane do realizacji. Podpisane zostało porozumienie z Biblioteką Publiczną im. Marii Konopnickiej w Suwałkach w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć kulturalnych, edukacyjnych i naukowych.
3.	Cykliczne wydarzenie dla przedstawicieli sektora kreatywnego z regionu	Wypromowanie jednej, cyklicznej imprezy dla przedstawicieli sektora kreatywnego z obszaru Polski Północno-Wschodniej, jak również innych obszarów kraju. Założeniem tego wydarzenia będzie stworzenie platformy współpracy oraz wymiany doświadczeń w środowisku.	w zależności i od potrzeb	2016-2020	PNT PW, (współorganizatorzy SOK, RFZ, KTP)	TechKlub, realizowany od maja 2014 r. przez Stowarzyszenie Kulturalne KOSTROMA w Centrum Trójki, (dofinansowanym z budżetu Miasta Suwałki). Odkryto się kilkanaście otwartych spotkań dla przedstawicieli trzeciego sektora. Suwalski TechKlub: http://kostroma.pl/category/projekty/techklub/ (TechKluby to społeczności osób zainteresowanych szerszym zastosowaniem ICT w trzecim sektorze. Kluby mają formę cyklicznych, nieformalnych spotkań w wybranych miastach w Polsce (m.in. Poznań, Wrocław, Kraków, Rzeszów). W trakcie spotkań uczestnicy dzielą się doświadczeniami z wykorzystaniem technologii, rozmawiają o nowych trendach i

¹ Działanie zostanie zrealizowane w przypadku zainteresowania podmiotów sektora kreatywnego.

						prezentują nowe narzędzia oraz sposoby ich użycia. Uczestnicy klubów nie tylko zdobywają nową wiedzę, ale także poznają osoby, które mogą im pomóc wdrożyć technologie w organizacji lub uruchomić nowy projekt. Ideą klubów jest tworzenie i umacnianie lokalnych sieci współpracy złożonych z przedstawicieli trzeciego sektora, biznesu i nauki). z: http://www.technologiielokalnie.pl/edukacja-i-spolecznosc/#tab Dodatkowo są planowane kolejne działania w ww. temacie przez PNT.
4.	Powołanie Północno-Wschodniego Klastra Kreatywności	W przypadku zainteresowania ze strony podmiotów z sektora, we współpracy z zainteresowanymi NGO	w zależności i od potrzeb	2016-2020	PNT PW, (współorganizatorzy SOK, RFZ, KTP)	Działania planowane do realizacji
5.	Wsparcie ze strony PNT dla przedstawicieli sektora kreatywnego	W przypadku zainteresowania ze strony podmiotów z sektora.	w zależności i od potrzeb	2016-2020	PNT PW	2015 r.: Park uzyskał środki na realizację projektu Hub of Talents, który wspierał będzie osoby do 35 roku życia z innowacyjnymi pomysłami. Park gwarantuje najlepszym pomysłom pomieszczenie, a pozostałym uczestnikom usługę wirtualnego biura. Uczestnicy projektu otrzymają wsparcie szkoleniowe, doradcze. 2016 r.: W przeprowadzonym naborze do projektu nie pojawiły się podmioty z sektora kreatywnego. Inkubowane były podmioty z branży IT oraz rehabilitacyjnej.
Razem:			25 000			

1.3.3. Wsparcie komercjalizacji produktów w sektorze kreatywnym²

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wsparcie komercjalizacji produktów w sektorze kreatywnym	Działania te powinny być prowadzone przez zainteresowane podmioty np. z III sektora przy wsparciu merytorycznym i organizacyjnym ze strony Miasta Suwałki	w zależności od potrzeb	2016-2020	PNT PW	Park Naukowo-Technologiczny wspiera innowacyjne pomysły poprzez pomoc merytoryczną oraz preferencyjne stawki wynajmu pomieszczeń oraz laboratoriów. 18.09.2015 zorganizowano w PNT spotkanie z innowatorami. Park uzyskał środki na realizację projektu Hub of Talents, który wspiera osoby z innowacyjnymi pomysłami. Park gwarantuje najlepszym pomysłom pomieszczenie, a pozostałym uczestnikom usługę wirtualnego biura. Uczestnicy projektu otrzymują wsparcie szkoleniowe, doradcze i finansowe.

Cel operacyjny 1.4. Wzrost przedsiębiorczości

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

1.4.1. Wdrożenie systemu zachęt i ulg podatkowych dla przedsiębiorców

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Kontynuacja wsparcia przedsiębiorców w ramach pomocy de minimis	Miasto będzie kontynuować zwolnienia podatkowe w podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta pod warunkiem zrealizowania na terenie miasta Suwałk inwestycji początkowej (budowa, odbudowa, rozbudowa, nadbudowa budynków i budowli lub ich części) oraz zatrudnienia określonej liczby osób.	3 000 000 (500 000 rocznie)	2015-2020	BF	Działanie ciągłe; w trakcie realizacji. W latach 2014-2016 z pomocy de minimis udzielonej na podstawie uchwały nr LII/578/2014 i nr XVII/173/2011 w sprawie programu pomocy de minimis w zakresie zwolnień od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy związane z inwestycjami początkowymi na terenie miasta Suwałk skorzystało 15 przedsiębiorców (z czego 2 utraciło prawo do zwolnienia), na łączną kwotę ok. 1 527 054 zł.

² Działanie zostanie zrealizowane w przypadku zainteresowania podmiotów sektora kreatywnego.

						Program obowiązuje do roku 2020.
1a No we za da nie	Wsparcie przedsiębiorców w ramach pomocy regionalnej	Zwolnienie z podatku od nieruchomości nowo zakupionych gruntów, nowo zakupionych lub nowo wybudowanych budynków lub ich części, oraz budowli lub ich części stanowiących na dzień podjęcia uchwały własność Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach Sp. o. o.	3 000 000 (300 000)	2017-2028	BF	Działanie w trakcie realizacji. W dniu 30 listopada 2016 r. Rada Miejska w Suwałkach podjęła uchwałę nr XXV/321/2016 w sprawie udzielenia zwolnienia od podatku od nieruchomości stanowiącego regionalną pomoc inwestycyjną na inwestycję początkową.
2.	Preferencyjne stawki opłat za zajęcie pasa drogowego na potrzeby branży restauratorskiej i gastronomicznej	W szczególności preferencyjne stawki opłat za zajęcie pasa drogowego będą dotyczyć rejonu Placu Marii Konopnickiej. Restauratorzy będą mogli liczyć na preferencyjne stawki opłat za zajęcie pasa drogowego oraz placu na potrzeby ogródków kawiarnianych. System preferencji ma doprowadzić do właściwego ukształtowania struktury usługowej wokół Placu, tak aby miejsce to tętniło życiem i przyciągało mieszkańców i turystów.	w zależności od potrzeb	2014-2020	ZDiZ	Działanie w trakcie realizacji. Ustalono, uchwałą IX/92/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 24 czerwca 2015r. (poprzednio uchwałą nr XXIV/254/2012 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 sierpnia 2012 r.) w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach, stawki za zajęcie pasa drogowego na potrzeby ogródków kawiarnianych na poziomie 0,20 zł/m ² /dzień.
3.	Obniżki czynszów dla najemców powierzchni przy remontowanych przestrzeniach miejskich.	Instrumentem wsparcia przedsiębiorców oraz właściwego wykorzystania atutów płynących z atrakcyjnych, odnowionych przestrzeni miejskich będą obniżki czynszów dla podmiotów, prowadzących działalność przy remontowanych ulicach jako rekompensatę za utrudnienia spowodowane przez prace remontowe, w lokalach stanowiących własność miasta Suwałki. Przewiduje się w tym celu wprowadzenie 50% obniżek czynszów w poszczególnych lokalizacjach, na czas remontów ulic. Szczegółowe warunki wprowadzania obniżek czynszów określi zarządzenie Rady Miejskiej w Suwałkach.	w zależności od potrzeb	2015-2020	ZMB	Działanie ciągle w trakcie realizacji. Miasto ustaliło, zarządzeniem nr 102/2015 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 9 marca 2015 r. zmieniającym Zarządzenie Prezydenta Miasta Suwałk nr 136/2011 z dnia 17 maja 2011 roku w sprawie zasad najmu lokali użytkowych oraz dzierżawy gruntów z gminnego zasobu nieruchomości na

						okres do lat 3, wprowadziło obniżkę stawki czynszów o 50% dla podmiotów prowadzących działalność przy remontowanych ulicach, jako rekompensatę za utrudnienia przez prace remontowe, w lokalach stanowiących własność Miasta Suwałki.
4.	Podnoszenie warunków funkcjonowania targowiska przy ul. Sejneńskiej – modernizacja hali mięsnej	Modernizacja hali mięsnej przy ul. Sejneńskiej będzie dotyczyła rozbudowy istniejącej hali mięsnej. W 2015 r. nastąpi modernizacja i rozbudowa istniejącego budynku, w wyniku której na potrzeby handlowców zostanie udostępnione ok. 700 m ² pow. użytkowej. W II etapie, budynek hali zostanie rozbudowany o kolejne 200 m ² powierzchni użytkowej	3 629 000	2015	Targowiska Miejskie	Działanie zrealizowane. Koszt modernizacji Hali Miejskiej to ok 3,2 mln zł. Nowa hala to ponad 30 miejsc handlowych, które na dzień 04.11.2015 r. w 100% mają swoich najemców. Dzięki przebudowie ilość lokali wzrosła trzykrotnie, a powierzchnia handlowa urosła do blisko 900 m ² .
5.	Podnoszenie warunków funkcjonowania targowisk przy ul. Sejneńskiej – (modernizacja hali targowej) oraz przy ul. Bakałarzewskiej	Modernizacja hali targowej przy ul. Sejneńskiej – po ukończeniu prac związanych z rozbudową hali mięsnej, przewiduje się modernizację hali targowej, do której będzie przeniesiony handel produktami poza spożywczymi. Planowany zakres prac na targowisku miejskim przy ul. Bakałarzewskiej obejmuje m.in. utwardzenie nawierzchni terenu całego targowiska i sukcesywne wyłożenie terenu kostką brukową.	brak danych	2016-2020	PGK	W 2016 r. zmodernizowano starą halę targową kosztem 220 tys. zł. Utwardzenie nawierzchni targowiska przy ul. Bakałarzewskiej - w toku.
Razem:			6 629 000			

1.4.2. Upowszechnienie oferty PNT PW wśród uczniów i studentów

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Promowanie oferty Parku wśród uczniów suwalskich szkół	Uczniowie suwalskich szkół ponadgimnazjalnych i studenci szkół wyższych są przyszłymi potencjalnymi najemcami infrastruktury pozostającej w dyspozycji PNT PW.	Zadanie planowane, jako bezkosztowe	2014-2020	PNT PW	Przeprowadzone zostały kursy w laboratorium chemicznym dla uczniów z lokalnych szkół (koszt w 2016 r.: 26 078 zł). W organizowanych seminariach przez PNTPW udział brali również uczniowie szkół wyższych (PWSZ w Suwałkach). Planowane jest utworzenie punktu kontaktowego na uczelniach wyższych (PWSZ w Suwałkach oraz Politechnika Warszawska) w którym świadczona będzie usługa doradztwa w prowadzeniu i zakładania

						biznesu przez trenera biznesu – pracownika PNTPW.
--	--	--	--	--	--	---

1.4.3. Rozwój zintegrowanej oferty usług skierowanych do biznesu

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Park jako ośrodek usług skierowanych do biznesu	Park będzie stanowił ośrodek usług skierowanych do biznesu. Będą to m.in. usługi doradcze: kwestie prawno-administracyjne, możliwości pozyskania środków zewnętrznych (funduszy unijnych, instrumentów zwrotnych), zarządzania i zasobów ludzkich.	w zależności od środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych	2015-2020	PNT PW	2015 r.: Złożenie przez PNT aplikacji w ramach konkursu 1.1.1 na Platformy startowe. W ramach platform świadczone będą usługi wspierające nowe podmioty z innowacyjnym produktem lub usługą. Wartość części budżetu PNTPW – 630 811,83 zł (dofinansowanie 100%). Park przygotowuje dokumentację do certyfikacji jako ośrodek świadczący usługi w obszarze innowacyjności. 2016 r.: Park uzyskał dofinansowanie na projekty: Platforma startowa dla nowych pomysłów – Hub of Talents oraz Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej. Złożone zostały kolejne wnioski aplikacyjne na wsparcie osób bezrobotnych w zakładaniu działalności gospodarczej. Park z partnerami z Litwy wygrał konkurs na realizację projektu LT-PL Coopplatform – Park czeka na podpisanie umowy o dofinansowanie. Planowane jest utworzenie punktu konsultacyjnego dla przedsiębiorców.
2.	Uczestnictwo w sieciach współpracy podmiotów wspierających przedsiębiorczość	Zamierzeniem władz PNT PW jest udział w inicjatywach promujących przedsiębiorców z regionu za granicą w ramach projektów z udziałem uczelni, fundacji rozwoju, instytucji otoczenia biznesu, dofinansowanych ze środków UE.	w zależności od środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych	2015-2020	PNT PW	Uczestnictwo w sieci współpracy Enterprise Europe Network. Celem sieci jest pomoc w nawiązaniu kontaktów biznesowych i technologicznych z kontrahentami z zagranicy. Obecnie zarejestrowało się 19 firm z regionu, które zgłosiły swoje zapytania do sieci. Z kolejnymi firmami prowadzone są rozmowy. Wygenerowane zostały zapytania o współpracę i podmioty nawiązały pierwszy

						kontakt. Monitorowane są efekty biznesowe. W ramach organizowanych misji wyjazdowych oraz spotkań B2B podmiotom udało się nawiązać kontakty z uczelniami oraz podmiotami z zagranicy.
3.	Promocja lokatorów Parku podczas spotkań kooperacyjnych i imprez typu brokerage organizowanych przez sieć Enterprise Europe Network	Planowane jest przyłączenie Parku do międzynarodowej sieci współpracy Enterprise Europe Network świadczącej usługi dla sektora MŚP w obszarze współpracy międzynarodowej, poszukiwania partnerów gospodarczych i technologicznych oraz usług informacyjnych. Podczas spotkań kooperacyjnych i imprez typu brokerage organizowanych przez sieć Enterprise Europe Network przewiduje się prowadzenie promocji lokatorów PNT PW.	wartość stosowna do budżetu projektu EENP	2014-2020	PNT PW	2015 r.: Wyjazd na spotkania B2B odbywających się podczas Międzynarodowych Targów Meblowych w Ostródzie (8-11.09.2015r.)). W spotkaniach udział wzięły dwa podmioty, w tym jeden z lokatorów PNTPW. Na bieżąco wyszukiwane są oferty targowe w których można wziąć udział, a w szczególności bez dodatkowych kosztów. Promowane były targi: 1. Słodczy i przekąsek w Niemczech – możliwość wysłania oferty handlowej i materiałów promocyjnych na polskie stoisko. 2. Misja do Hiszpanii dla agentów handlowych (do wzięcia udziału zarejestrowana jest jedna Parkowa firma CashIn Holding S.A.). 2016 r.: Współorganizacja misji wyjazdowej na Litwę w kwietniu 2016 r. skierowanej do przedsiębiorców z branży spożywczej oraz IT. Współorganizacja spotkań B2B podczas targów POLAGRA w Poznaniu w dniach 26-27 września 2016. Organizacja misji wyjazdowej na targi IT w Rydze w październiku 2016. W misji wzięło udział 6 przedsiębiorców z Suwałk. Udział w spotkaniach B2B podczas RENEXPO w Warszawie w dniach 19-20 października. Park aktywnie promuje zagraniczne wydarzenia targowe poprzez własne kanały informacyjne. Promowana była oferta promocji produktów na rynku kazachskim, na które można było uzyskać dofinansowanie z PARP. Promowana jest również oferta udziału w spotkaniach B2B podczas Technology Cooperation Days w Hanowerze.

4.	Wirtualne biuro	PNT PW będzie zapewniał usługę wirtualnego biura, która będzie oferowała możliwość korzystania z adresu PNT PW jako adresu korespondencyjnego.	bez kosztów	2014-2020	PNT PW	Oferowana jest usługa wirtualnego biura. Obecnie korzysta z niej 17 podmiotów.

1.4.4. Wsparcie rozwoju programów dot. kształtowania postaw przedsiębiorczych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Promowanie postaw innowacyjnych	Zadanie zostanie zrealizowane poprzez wizyty studyjne w podmiotach stosujących innowacje, spotkania z przedsiębiorcami, naukowcami, wynalazcami.	brak danych	2015-2020	OWS	2015 r.: W 2015r. zadanie zostało zrealizowane w ramach konkursu „Małych projektów szkolnych”. Prezentacja i podsumowanie małych projektów szkolnych odbyło się 9 czerwca br. w ramach Forum Kreatywności i Małych Projektów Szkolnych. 2016 r.: W 2016 r. zadanie zostało zrealizowane w ramach konkursu „Rozwijam swoje pasje”. Prezentacja i podsumowanie projektów zrealizowanych przez uczniów suwalskich szkół odbyło się 15 czerwca 2016 r. w Zespole Szkół nr 10 w Suwałkach. Prezentowane na konferencji przedsięwzięcia stanowiły ilustrację działań niestandardowych, twórczych, innowacyjnych inspirowanych uczniowskimi pasjami i zainteresowaniami.
2.	Unowocześnienie programów nauczania	Zmiany dotyczyć będą przede wszystkim wprowadzania do programów nauczania elementów kładących nacisk na kreatywność, naukę pracy w zespole, nacisk na zastosowanie teorii w praktyce.	brak danych	2015-2020	OWS	W 2015 r. w suwalskich szkołach nauczyciele realizowali 99 programów autorskich. W 2016 r. w suwalskich szkołach nauczyciele realizowali 90 programów autorskich.
3.	PNT PW ośrodkiem wsparcia nauki kreatywności wśród dzieci i młodzieży z suwalskich szkół i przedszkoli	Park NT będzie ośrodkiem wsparcia nauki kreatywności w suwalskich szkołach i przedszkolach poprzez wprowadzenie szerokiej oferty zajęć pozaszkolnych, dodatkowych rozwijających zdolność do nieszablonowego myślenia, umiejętności pracy w zespole, postaw proinnowacyjnych w różnych dziedzinach życia. Atrakcyjna oferta Parku NT skierowana do mieszkańców miasta przyczyni się do zwiększenia świadomości wśród mieszkańców nt. specyfiki działania tej instytucji	brak danych	2015-2020	PNT PW, OWS	Realizowany był projekt Self-E w ramach Erasmus (1 styczeń 2015 – 1 wrzesień 2016). Młodzież z suwalskich szkół uczestniczyła w koloniach, na których uczono ich przedsiębiorczości. Planowane działania z partnerami z Litwy, Białorusi i Rosji, których celem jest propagowanie przedsiębiorczości wśród młodzieży.
4.	Nawiązanie współpracy	CNK jest wiodącą jednostką w Polsce prowadzącą edukację dzieci i młodzieży w	60 000 (10 000)	2015-2020	PNT PW, OWS	2015 r.: W terminie 28.02-01.03.2015 r.,

	z Centrum Nauki Kopernik	celu rozwoju kreatywności i samodzielnego myślenia. Pierwszym krokiem nawiązania takiej współpracy było zorganizowanie w PNT PW dni otwartych w trakcie których mieszkańcy miasta mogli zapoznać się z ofertą CNK i PNT PW.	rocznie)			po raz drugi Miasto Suwałki odwiedziło Centrum Nauki Kopernik z Warszawy. Wystawa została zorganizowana w Zespole Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach w ramach projektu Kre@tywne Suw@łki 2. 2016 r.: W terminie 12-13.09.2016 r., po raz trzeci Miasto Suwałki odwiedziło Centrum Nauki Kopernik z Warszawy. Wystawa została zorganizowana w Parku Naukowo-Technologicznym Polska-Wschód w Suwałkach w ramach projektu Kre@tywne Suw@łki 3.
5.	Konkursy dla programistów w PNT PW	Działanie będzie prowadzone we współpracy z partnerami z regionu i kraju z nagrodami pieniężnymi i rzeczowymi ufundowanymi przez władze miast, spółki, uczelnie, etc. Celem konkursu będzie nauka nowych technologii, pracy w zespole i pod presją czasu, promocja kreatywności, wyłonienie najzdolniejszych jednostek.	50 000 (10 000 rocznie)	2016-2020	PNT PW	Działanie planowane do realizacji.
6.	Doskonalenie nauczycieli	Doskonalenie nauczycieli prowadzone będzie w kierunku rozwoju kompetencji pozwalających na wprowadzanie do metodyki nauczania elementów kreatywności.	1 200 000 (200 000 rocznie)	2015-2020	Jednostki oświatowe, OWS	2015 r.: W roku 2015 zadanie zostało zrealizowane w ramach projektu „Profesjonalny nauczyciel – wyższa jakość suwalskiej szkoły na terenie Powiatu Miasta Suwałki” – w ramach Działania 3.5 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki odbyło się 27 szkoleń w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i aktywizujących ucznia. 2016 r.: W 2016 roku w Suwalskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Suwałkach przeprowadzono 41 szkoleń dla nauczycieli w zakresie rozwoju kompetencji pozwalających na wprowadzenie do metodyki nauczania elementów kreatywności.
7.	Gry edukacyjne	Gry są doskonałymi narzędziami edukacyjnymi, a ich wykorzystanie powinno wspierać proces nauczania na każdym poziomie nauki. Gra poprzez zabawę wspomaga utrwalenie zdobytej wiedzy, umiejętności, postaw, uczy myślenia przyczynowo-skutkowego oraz współpracy na rzecz osiągnięcia celu.	w zależności od potrzeb	2015-2020	Jednostki oświatowe, OWS	W roku 2015 zadanie zostało zrealizowane w ramach konkursu pt. „Małe projekty szkolne”. W konkursie dofinansowanie otrzymały 2 projekty dotyczące gier edukacyjnych. Jeden z projektów został zaprezentowany w ramach XII Suwalskich Spotkań Edukacyjnych, które odbyły się pod hasłem "Wybieram szkołę - Wybieram zawód" 20 marca 2015 roku w I LO w Suwałkach Zadanie nie było realizowane w 2016 roku.

Razem:	1 310 000			
--------	-----------	--	--	--

1.4.5. Odtworzenie i wspieranie samorządu gospodarczego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspólne akcje promujące zachowania i postawy przedsiębiorcze samorządu i Miasta Suwałk	Na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego wśród suwalskich przedsiębiorców ³ można stwierdzić, że przedsiębiorcy są w największym stopniu zainteresowani reprezentacją w kontaktach z administracją samorządową i rządową, prowadzeniem działań promujących przedsiębiorczość w Suwałkach, pomocą w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania, działaniami na rzecz rozwoju i podnoszenia poziomu kształcenia zawodowego, możliwością spotkania i uczestnictwa w dyskusji ze znanymi przedstawicielami środowiska biznesu/polityki.	w zależności od potrzeb	2014-2020	Izba Przemysłowo-Gospodarcza, RFZ	Działanie realizowane. 2015 r.: 1) udział Mirosława Szyszko – Członka Rady IPG w dn. 17.04.2015 r. VII Konferencja Metodyczna w CEN Suwałki, 2) wizyty studyjne delegacji białoruskich przedsiębiorców i pracowników izby handlowej z Mińska (listopad 2014 r. i maj 2015 r.) - promocja firm Malow, Salag, PWSZ, Parku Naukowo-Technologicznego, 3) wybór Henryka Owsiejew na Przewodniczącego, Dariusza Górskiego na Zastępcę oraz Bogdana Sadowskiego na Członka Rady Przedsiębiorczości przy Marszałku Województwa Podlaskiego, 4) udział przedstawicieli suwalskich przedsiębiorców w dn. 11-12.09.2015 r. w XII Targach „Euroregion Niemen – 2015” i w I Międzynarodowym Forum Inwestycyjnym Obwodu Grodzieńskiego, 5) kooperacja IPG z Miastem Suwałki oraz Izłą Przemysłowo-Handlową z Białegostoku i SSSE przy organizacji wizyty przedstawicieli klubu Radców Handlowych w Suwałkach (18 czerwca 2015 r.) 2016 r. Współpraca IPG i miasta przy organizacji Forum Biznesowe Pogranicza. Rozpoczęcie prac dot. organizacji misji wyjazdowej przedstawicieli suwalskich firm i samorządu na Białoruś.
2.	Promocja suwalskich przedsiębiorców w miastach partnerskich Suwałk	Zadanie realizowane we współpracy z Izłą Przemysłowo-Gospodarczą w Suwałkach.	bez kosztów	2014-2020	Izba Przemysłowo-Gospodarcza, RFZ	Działanie realizowane Funkcjonowanie bazy przedsiębiorców na stronie UM Suwałki i jej gruntowna aktualizacja w 2015 r. (utworzonej w ramach projektu dot. TCOliE – miasta partnerskie Alytus i Mariampol). Promocja suwalskich przedsiębiorców przy okazji wizyt roboczych administracji i materiałów promocyjnych miasta.
3.	Reprezentacja suwalskich przedsiębiorców w kontaktach z administracją	Zadanie realizowane we współpracy z Izłą Przemysłowo-Gospodarczą w Suwałkach.	bez kosztów	2014-2020	Izba Przemysłowo-Gospodarcza, RFZ	Działanie realizowane. Działalność Rady Gospodarczej przy PMS (nowa kadencja 2015-2018). 2015 r.: Przedstawiciele IPG działali w następujących strukturach i komisjach: 1) Henryk Owsiejew – Przewodniczący,

³ Ankieta została rozesłana do grupy 100 przedsiębiorców. Uzyskano 30 wypełnionych ankiet. Badanie prowadzono w okresie listopad 2013 r. – styczeń 2014 r.

						Bogdan Sadowski – Członek i Dariusz Górski – Zastępca w Radzie Przedsiębiorczości przy Marszałku Województwa Podlaskiego w Białymstoku, 2) Adam Galas – Członek i Dariusz Górski – Zastępca w Komitecie Monitorującym RPOWP na lata 2014-2020, 3) Stefan Dojnikowski – Członek i Dariusz Górski – Zastępca w Podlaskim Forum Gospodarczym w Białymstoku, 4) Bogdan Sadowski – Członek i Dariusz Górski – Stały Zastępca w Podlaskim Forum Terytorialnym w Białymstoku, 5) Mirosław Szyszko – Przewodniczący, Bogdan Sadowski, Henryk Owsiejew i Andrzej Lewkowicz – Członkowie Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Suwałk, 6) Mirosław Szyszko – Członek zespołu ds. kształcenia zawodowego i ustawicznego przy tworzeniu Strategii Oświaty Miasta Suwałk do 2020 r., 7) Dariusz Górski – Członek zespołu ds. monitoringu i oceny wdrażania działań z Programu Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach na lata 2014-2020. Rada Izby prowadzi efektywną współpracę Izby z administracją samorządową, Krajową Izbą Gospodarczą oraz innymi organizacjami samorządu gospodarczego w regionie, w celu wspierania wspólnych interesów na poziomie regionalnym i krajowym.
4.	Ośrodek spotkań i dyskusji z przedstawicielami środowisk biznesowych i politycznych	Zadanie realizowane we współpracy z Izbą Przemysłowo-Gospodarczą w Suwałkach.	60 000 (10 000 rocznie)	2015- 2020	Izba Przemys łowo- Gospoda rcza-RFZ	Działanie realizowane 2015 r.: Prace nad „Strategią Oświaty Miasta Suwałk do 2020 r.”, w którym udział brali przedstawiciele przedsiębiorców. Staże i praktyki uczniów w zakładach pracy. * Spotkanie 01.04.2015 r. w UM Łomża z trzema prezydentami w ramach Podlaskiego Forum Gospodarczego w Białymstoku, w tym wystąpienie Bogdana Dyjuka – Członka Zarządu Województwa Podlaskiego w sprawie opracowania Regionalnego Programu Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, * udział Mirosława Szyszko – Członka Rady IPG w dn. 17.04.2015 r. VII Konferencja Metodyczna w CEN Suwałki nt.: „Upowszechnianie przykładów dobrej praktyki * spotkanie w dn. 14.04.2015 r. w siedzibie IPH w Białymstoku z Bogdanem Dyjukiem - Członkiem Zarządu Województwa Podlaskiego nt.: "Szanse rozwoju edukacji zawodowej w województwie podlaskim w latach 2014-2020", * zaproszenie Marszałka Województwa Podlaskiego i Prezydenta Miasta Suwałk na konferencję pt. „Nowe możliwości i nowe wyzwania w kształceniu zawodowym i ustawicznym”, dn. 08.06.2015 r. * organizacja posiedzenia Podlaskiego Forum Gospodarczego w siedzibie

						Urzędu Miejskiego w Suwałkach (21.10.2015 r.). 2016 r.: Staże i praktyki uczniów w zakładach pracy. Prace Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Suwałk (IV posiedzenia). Udział przedsiębiorców w panelach dyskusyjnych I Forum Biznesowe Pogranicza. Udział w pracach Podlaskiego Forum Gospodarczego.
Razem:			60 000			

1.4.6. Uruchomienie w Parku Naukowo-Technologicznym Polska-Wschód funduszu kapitałowego wspierającego firmy realizujące przedsięwzięcia podwyższonego ryzyka

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Uruchomienie w Parku Naukowo-Technologicznym Polska-Wschód w Suwałkach mechanizmów finansowych wspierających powstanie nowych firm (fundusz załączkowy)	W ramach przedmiotowego projektu PNT PW będzie udzielał wsparcia inwestycyjnego w formie funduszu załączkowego, szczególnie firmom innowacyjnym. W początkowej fazie przedsięwzięcia wysoce innowacyjne przedsiębiorstwa mogą mieć ograniczony dostęp do pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację kapitałochłonnych projektów oraz dostęp do specjalistycznej wiedzy i umiejętności. Ponadto, w początkowej fazie rozwoju istotnym ograniczeniem może być brak umiejętności lub doświadczenia w zarządzaniu. Inkubator technologiczny zapewnia dostęp do kosztownych urządzeń i infrastruktury, doradztwa w obszarze zarządzania i problemów technicznych oraz preferencyjnych warunków finansowania projektów z obszaru zaawansowanych technologii. Instrumenty finansowe PNT PW będą wspierały również prowadzenie działalności gospodarczej na terenach inwestycyjnych wokół Parku.	10 000 000	2015-2020	PNT PW	2015 r.: Prowadzone były rozmowy z podmiotami zarządzającymi funduszami inwestycyjnymi. 2016 r.: Park prowadził prace dot. uruchomienia funduszu crowdfundingowego. Umożliwić ma on elastyczne pozyskiwanie funduszy od drobnych inwestorów.
Razem:			10 000 000			

Cel operacyjny 1.5. Wsparcie sektorów kluczowych dla miasta

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

1.5.1. Opracowanie programu kształcenia i kierunków nauczania dopasowanych do sektorów kluczowych gospodarki Suwałk

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
-----	---------	-------------------	---------------	------------------	-----------	-----------------

				<i>i</i>		
1.	Dostosowanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy	Projekt dotyczyć będzie m.in. modyfikacji kierunków kształcenia i programów nauczania zawodów oraz utworzenie nowych kierunków, zgodnych z branżami kluczowymi województwa podlaskiego i miasta. Projekt zakłada zwiększenie udziału pracodawców w procesie kształcenia zawodowego a także wsparcie nauczycieli w procesie zmiany programów nauczania dla konkretnego zawodu. W projekcie ważnym elementem jest wsparcie nauczycieli w procesie doskonalenia ich wiedzy i umiejętności we współpracy z pracodawcami.	w zależności od potrzeb	2015-2018	OWS, RFZ	2015 r.: Wykonanie audytu zewnętrznego dot. kierunków kształcenia w Suwałkach. We wrześniu 2016 r. Miasto Suwałki w partnerstwie z Białostocką Fundacją Kształcenia Kadr złożyło wniosek w ramach Poddziałania 3.3.1 RPO WP 2014-2020 pn. „Suwalskie Centra Kompetencji Zawodowej” – kompleksowy model modernizacji systemu kształcenia zawodowego na terenie Miasta Suwałki. Projektem objęto uczniów ZS4, ZS6, ZST – projekt zakłada m.in. współpracę ww. szkół z pracodawcami oraz dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy.
2.	Opracowanie i wdrożenie Programu kształcenia zawodowego w Mieście Suwałki w ramach Strategii Oświaty do 2020 roku	Celem programu będzie lepsze dopasowanie oferty kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy i lepsza współpraca szkół z pracodawcami w celu jak najlepszego zapoznania uczniów ze specyfiką zawodu.	bez kosztów	2015-2020	OWS	2015 r.: Trwały prace nad strategią oświaty Miasta Suwałk do 2020 r.”. 2016 r.: Z uwagi na przeprowadzaną reformę oświaty, prace Zespołów powołanych w celu opracowania „Strategii Oświaty Miasta Suwałk do 2020 roku” zostały wstrzymane do czasu wejścia w życie wszystkich założeń reformy. Trwały prace członków zespołu ds. tworzenia Programu kształcenia zawodowego i współpracy szkół z pracodawcami nad opracowaniem ww. dokumentu.
3.	Powołanie zespołu ds. bieżącej współpracy szkół zawodowych z pracodawcami	Zespół będzie się składał z przedstawicieli Miasta, poszczególnych szkół zawodowych, PNT, PUP, PWSZ oraz przedstawicieli pracodawców. Zespół będzie organizował coroczne spotkania w celu monitorowania sytuacji na suwalskim rynku pracy i rekomendowania podjęcia odpowiednich działań zaradczych.	bez kosztów	2015-2020	RFZ/O WS	Prace nad „Strategią Oświaty Miasta Suwałk do 2020 r.”, w którym udział brali przedstawiciele przedsiębiorców – zasygnalizowana możliwość przedłużenia pracy zespołu ds. kształcenia zawodowego i ustawicznego po zakończeniu prac związanych z opracowaniem Strategii Oświaty. Zadanie nie było realizowane w 2016 roku.
4.	Organizacja konkursu o tematyce biznesowej	Miasto Suwałki będzie organizować cykliczny, doroczny konkurs przedsiębiorczości dla najlepszego planu na prowadzenie działalności gospodarczej dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Nagrodą w konkursie będzie dofinansowanie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Do współpracy przy	300 000 (50 000 rocznie)	2015-2020	RFZ/O WS/P NT/IP G	Działanie realizowane 2015 r.: Przeprowadzenie I edycji konkursu o tematyce biznesowej bizneSÓWKI (17 uczestników, pula nagród pieniężnych organizatora 13 200 zł). 2016 r.:

		organizacji konkursu zostaną zaproszone firmy i przedsiębiorcy prywatni, którzy ufundują uczestnikom konkursu atrakcyjne nagrody dodatkowe (nagrody rzeczowe, kursy szkoleniowe, pakiety promocyjne, rozwiązania softwarowe dla firm, etc.). Plan będzie oceniany przez przedstawicieli Miasta, organizacji przedsiębiorców, instytucji finansowych, funduszy pożyczkowych				Przeprowadzenie II edycji konkursu o tematyce biznesowej bizneSÓWKI (14 uczestników, pula nagród pieniężnych organizatora 15 600 zł). Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach ogłosi konkurs dedykowany startupom po zakończeniu prac dot. konkursu biznesówki 2017 r. Dodatkowo, PNT ma być jednostką prowadzącą III edycję konkursu bizneSÓWKI.
Razem:			300 000			

1.5.2. Wsparcie firm z sektora MICE(meetings, incentives, conventions, events)

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspólna oferta konferencyjna branży MICE w Suwałkach	Wykreowanie we współpracy i w partnerstwie z jedną z istniejących organizacji branżowych (SIRT, SOT, Klaster Marek Turystycznych Polski Wschodniej) wspólnych produktów w zakresie turystyki kongresowej (pakietu produktów).	90 000 (15 000 rocznie)	2015-2020	KTP/RFZ/PNT	Działanie planowane do realizacji.
2.	Wspólna promocja oferty kongresowej	Wspólną promocję oferty na różnego rodzaju forach, targach, z wykorzystaniem różnych narzędzi, w szczególności z wykorzystaniem Internetu, portali społecznościowych.	60 000 (10 000 rocznie)	2015-2020	KTP/RFZ/PNT	Organizacja 2 dniowego międzynarodowego wydarzenia konferencyjnego Forum Biznesowe Pogranicza (3-4.11.2016 r.). Aktywna promocja wydarzenia w mediach oraz portalach społecznościowych. Wspólna promocja usług PNT i oferty hoteli. Obecnie trwają prace nad drugą edycją konferencji.
3.	Wypromowanie jednego rozpoznawalnego wydarzenia kongresowego w mieście pn. Forum Biznesu Pogranicza Polski, Litwy i Rosji	Zorganizowanie cyklicznej, corocznej imprezy – Forum Biznesu Pogranicza Polski, Litwy i Rosji - promującej potencjał gospodarczy Suwałk i Polski Północno-Wschodniej. Impreza przyczyni się do większej rozpoznawalności atutów gospodarczych tego regionu kraju oraz promocji Suwałk jako miasta kojarzonego z turystyką kongresową.	90 000 (15 000 rocznie)	2015-2020	RFZ/PNT	Działanie realizowane. I Forum Biznesowe Pogranicza odbyło się w dniach 3-4 listopada 2016 r., w którym uczestniczyło ok. 200 przedsiębiorców. Obecnie trwają prace nad drugą edycją konferencji.
Razem:			240 000			

Cel strategiczny 2. Poprawa warunków życia

Cel operacyjny 2.1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz modernizacja istniejącego zasobu komunalnego

Kierunki działań i zadania realizacyjne

2.1.1. Kontynuowanie działań planistycznych w celu wyznaczenia stref pod zabudowę mieszkaniową

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wyznaczanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe	Wyznaczanie terenów w planach zagospodarowania przestrzennego pod rozwój budownictwa mieszkaniowego, pozwoli na ich systematyczne uzbrajanie i obniży koszty budowy mieszkań.	bez kosztów	2014-2020	AGP	Działanie ciągłe Łączna powierzchnia przeznaczenia terenów w MPZP w 2016 r. (ogółem 3 600 ha) - 16,4 % (590,4 ha) zabudowa Mieszkaniowa w tym zabudowa Wielorodzinna 8 % (288 ha).
2.	Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe	Uzbrojenie terenów zwiększy ich atrakcyjność oraz przyspieszy proces inwestycyjny.	w zależności od potrzeb	2014-2020	PEC/PWiK/I	Zadanie w trakcie realizacji. Zawierane są porozumienia z developerami w celu wspólnej realizacji niezbędnej infrastruktury.

2.1.2. Kontynuowanie rozwiązań umożliwiających wniesienie wkładu finansowego w remont mieszkania komunalnego w zamian za obniżenie czynszu

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Obniżenie czynszu mieszkań komunalnych w zamian za wniesienie wkładu finansowego w jego remont.	Realizacja zadania przyczyni się do poprawy warunków mieszkaniowych ludności oraz estetyki i funkcjonalności zajmowanych nieruchomości. Ponadto, wpłynie na zmniejszenie wydatków publicznych z tytułu utrzymania mieszkaniowych zasobów komunalnych.	w zależności od potrzeb	2014-2020	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji Zwolnienie z czynszu na okres remontu.

2.1.3. Stworzenie mechanizmu umożliwiającego zawieranie umów najmu mieszkań komunalnych z młodymi absolwentami decydującymi się na rozpoczęcie w Suwałkach działalności gospodarczej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Mieszkania dla młodych przedsiębiorców	Utworzenie mechanizmu umożliwiającego przyznawanie mieszkań studentom ostatniego roku studiów oraz absolwentom	w zależności od formy mechanizmu wsparcia	2015-2020	ZBM TBS sp. z o.o.	Opracowano Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Suwałki na

		decydującym się na rozpoczęcie w Suwałkach działalności gospodarczej, nie dłużej niż na 3 lata.				lata 2016-2020. Przekształcenie ZBM w Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. (2015 r.), umożliwiło uruchomienie programu „od Najemcy do Właściciela”. Zadanie zakłada utworzenie mechanizmu pozwalającego na wynajęcie i dojście do własności mieszkania między innymi studentom ostatniego roku studiów oraz absolwentom decydującym się na rozpoczęcie w Suwałkach działalności gospodarczej. Budowa pierwszego budynku mieszkalnego na 48 mieszkań rozpoczęła się 28 listopada 2016 r.
--	--	---	--	--	--	--

Cel operacyjny 2.2. Edukacja na najwyższym poziomie i różnorodna oferta zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

2.2.1. Wyposażenie i uzupełnienie w pomoce dydaktyczne pracowni przedmiotowych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	MULTIMEDIALNY SOK - podniesienie standardu działalności edukacyjnej i animacyjnej Suwalskiego Ośrodka Kultury	Kluczowy projekt rozwijający fizyczną bazę edukacyjną SOK. Projekt obejmuje podniesienie standardu w zakresie edukacji kulturalnej, zarówno pracowni bieżących, jak i uruchomienie nowych, a także utworzenie Studia Multimedialnego i Galerii Prezentacji Multimedialnych z nową pracownią multimedialną. Planowane wyposażenie to sprzęt multimedialny, nagłośnieniowy, foto-filmowy, komputerowy, instrumenty muzyczne i meble specjalistyczne. Zadanie zostanie zrealizowane w przypadku pozyskania funduszy zewnętrznych.	800 000	2015-2020	SOK	W 2015 r. nie udało się pozyskać dodatkowych środków na ten cel. Złożony został projekt na rok 2016. W 2016 r. zadanie nie było realizowane z powodu braku środków finansowych.
2.	Modernizacja kształcenia zawodowego w ZST, ZS nr 4, ZS nr 6, CKP w Suwałkach	Projekt obejmuje doposażenie pracowni praktycznej nauki zawodu na potrzeby kształcenia zawodowego oraz stworzenie pracowni miniprzedsiębiorstwa do nauki przedsiębiorczości w różnych zawodach w połączeniu z nauczaniem na odległość i współpracą z uczelniami wyższymi oraz zakup i uaktualnienie specjalistycznego oprogramowania wykorzystywanego na zajęciach i kwalifikacyjnych kursach zawodowych.	15 000 000	2015-2020	I/OWS	2016r.: Opracowanie dokumentacji projektowej budowy warsztatów i pracowni do praktycznej nauki zawodu w ZST za kwotę 43 591 zł. Opracowanie dokumentacji projektowej dot. ZS6. Realizacja uzależniona od pozyskania na ten cel środków finansowych.

3.	Doposażenie szkolnych pracowni dydaktycznych	Doposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz sprzęt komputerowy (komputery, laptopy, tablety) i oprogramowanie wpłynię na podniesienie jakości kształcenia w mieście oraz na efektywność kształcenia.	6 000 000 (1 000 000 000 rocznie)	2015-2020	I/OVS	2015 r.: zakupiono m.in. pomoce dydaktyczne wspierające naukę, rozwijające zainteresowania, wyposażenie multimedialne do ZS8, SP4, ZS7 i ZS3 2016 r.: 1 września 2016 r. SP4, SP6, ZS10 SP10, ZS2 G3, ILO otrzymały czeki za wysokie wyniki ze sprawdzianu, z egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego w łącznej wysokości 25.000,00 zł na zakup komputerów. Ponadto, w październiku 2016 r. za działania na rzecz uczniów zdolnych Przedszkole nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi w Suwałkach oraz SP6, ILO, ZS2, ZS3, ZS6, ZS9, ZS10, ZST otrzymały czeki na łączną kwotę 42.000,00 zł na zakup m.in. pomocy dydaktycznych. W grudniu 2016 r. szkoły z terenu Miasta Suwałk otrzymały środki finansowe w wysokości 361.000,00 zł na zakup komputerów. We wrześniu 2016 r. Miasto Suwałki w partnerstwie z Białostocką Fundacją Kształcenia Kadr złożyło wniosek w ramach Poddziałania 3.3.1 RPO WP 2014-2020 pn. „Suwalskie Centra Kompetencji Zawodowej” – w ramach realizacji projektu przewidziano doposażenie szkół zawodowych w nowoczesne pomoce dydaktyczne.
4.	Doposażenie bazy dydaktycznej szkół na potrzeby dziecka młodszego i zindywidualizowanej pomocy dziecku	Doposażenie szkół w specjalistyczny sprzęt, oprogramowanie i wyposażenie oraz pomoce dydaktyczne dostosowane do potrzeb dzieci młodszych oraz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wpłynię na wsparcie ucznia. Dzięki doposażeniu uczniowie młodszy i z spe będą mieli odpowiednie warunki kształcenia do ich potrzeb i możliwości.	2 700 000 (450 000 rocznie)	2015-2020	OVS/I	2015 r.: W roku szkolnym 2014/2015 zostały zakupione komputerowe do ZS nr 2, ZS nr 7 i ZS nr 9. W ramach projektu realizowanego w ZS nr 3 w Suwałkach „Ciekawość-pierwszy stopień do... Nobla” – w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał

						Ludzki oprócz zajęć pozalekcyjnych zostały zakupione nowoczesne pomoce dydaktyczne, laptopy, rzutniki i tablice multimedialne. W ramach projektu realizowanego przez ZST w Suwałkach „PWP Energia odnawialna szansą Suwalszczyzny” – w ramach Działania 9.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki powstał nowy kierunek kształcenia: technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej oraz utworzone zostało Szkolne Laboratorium Odnawialnych Źródeł Energii. Osiem szkół tj. ZS nr 8, ZS nr 10, ZS nr 7, ZS nr 9, ZS nr 1, I Liceum Ogólnokształcące, ZS nr 4 i ZST otrzymało od Prezydenta Miasta Suwałk nagrody finansowe za wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych z przeznaczeniem na zakup sprzętu multimedialnego i pomocy dydaktycznych. 2016 r.: W grudniu 2016 r. wszystkie przedszkola, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki otrzymały tablice interaktywne. Ponadto w ZS8 zakupiono 20 tabletów, z których korzystają dzieci młodsze podczas zajęć. Tablety wykorzystywane są do nauki programowania, w celu rozwijania u dzieci umiejętności z zakresu kodowania, robotyki i informatyki.
Razem:			24 500 000			

2.2.2. Utworzenie programu zajęć pozalekcyjnych rozwijających wiedzę i umiejętności oraz wyrównujących szanse edukacyjne dzieci i młodzieży

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	SPEAK – Suwalski Program Edukacji i Animacji Kulturalnej	Suwalski Ośrodek Kultury jest w końcowej fazie opracowania kilkuletniego programu SPEAK. Program zakłada wprowadzenie zintegrowanego systemu edukacji	720 000 (120 000 rocznie)	2015-2020	SOK	Projekt został wdrożony i zakończony w 2015 roku. W 2016 roku projekt nie był realizowany. Złożono wniosek do

		kulturalnej o wysokim stopniu organizacji, którego założenia będą wyznacznikiem planów działań wszystkich biorących w nim udział podmiotów. SPEAK jako ciągły proces rozwijania zainteresowań i kształcenia umiejętności dzieci i młodzieży polega na przygotowaniu i realizacji zadań w określonych obszarach w oparciu o propozycje instytucji kultury i oświaty, organizacji pozarządowych w Suwałkach i regionie. W wyniku wdrożenia programu nastąpi znacząca aktywizacja społeczna i zmiana w oddziaływaniu kultury na społeczność lokalną w Suwałkach.				MKiDN na nowy program na lata 2017-2020.
2.	Utworzenie programu wyrównującego szanse edukacyjne uczniów	Zorganizowanie uczniom bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych ukierunkowanych na kształcenie kompetencji kluczowych wpłynie na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Atrakcyjne zajęcia pozalekcyjne wpłyną na wyniki nauczania w suwalskich szkołach oraz zagospodarują czas wolny dzieci i młodzieży a tym samym zniwelują zjawisko wykluczenia społecznego. Celem programu jest wyposażenie uczniów w wiedzę i kompetencje niezbędne do dalszego podnoszenie kwalifikacji i umiejętności potrzebnych na rynku pracy. Program będzie realizowany po dokonaniu analizy potrzeb każdej szkoły i wypracowaniu programów wspomagania. Programy będzie realizowany przez nauczycieli w oparciu o m.in. metodę eksperymentu i innowacji oraz metod aktywizujących.	6 000 000 (1 000 000 rocznie)	2015-2020	OVS	2016 r.: W roku 2016 kontynuowano działania z 2015 r. m.in.: 1. W przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach zorganizowano miesięcznie prawie 520 godzin zajęć dodatkowych matematycznych, szachowych, gimnastyki korekcyjnej, ruchowych, logopedycznych i z rytmiki. 2. Zorganizowano zajęcia dodatkowe dla przedszkolaków w wieku 3 i 4 lat z języka angielskiego – 27 godzin miesięcznie (dodatkowo realizacja programu „Aby język giętki...” skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym. Łącznie w 2016/2017 r. około 1260 godzin zajęć logopedycznych realizowanych na terenie przedszkoli i poradni). 3. W oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2016/2017 przyznane zostały dodatkowe godziny zajęć w wymiarze 10 godzin tygodniowo na oddział (około 5200 godzin zajęć). Dzięki temu rodzice mogą pozostawić swoje dzieci po opieką nauczycieli przez 7 godzin dziennie. 4. W klasach I-III szkół podstawowych, kontynuowany jest program „A ja lubię chodzić do szkoły”, w ramach którego organizowane są m.in. zajęcia logopedyczne, szachowe i gimnastyka korekcyjna oraz zajęcia świetlicowe. (około 7659 godzin zajęć). 5. W każdej szkole podstawowej prowadzonej przez Miasto Suwałki przyznane zostały dodatkowo zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w wymiarze po 6 godzin tygodniowo (łącznie ok. 1776 godzin zajęć). 6. Kontynuacja Programu „Matura klucz do sukcesu” w liceach i w technikach (w okresie od września 2016 r. do kwietnia 2017). Każdy oddział może realizować dodatkowo 3 godziny zajęć pozalekcyjnych. Zajęcia nastawione są przede wszystkim na praktyczne umiejętności, dzięki którym uda się osiągnąć wysokie wyniki z egzaminów maturalnych. Łącznie z zajęć skorzysta 762 uczniów. Zrealizowanych będzie ok. 1932 godzin zajęć.

						7. Kontynuacja programu „Egzamin gimnazjalny - dam radę”. Przyznane zostały po 2 godziny dydaktyczne na oddział III gim. – np. jedna z języka angielskiego, druga z matematyki (zgodnie z potrzebami) w celu lepszego przygotowania do egzaminu zewnętrznego. Program realizowany był od września 2016 r. do kwietnia 2017 r.. (629 uczniów III klas gimnazjów - zrealizowanych ok. 988 godzin zajęć).
Razem:			6 720 000			

2.2.3. Rozwój programów nauczania służących podnoszeniu kompetencji cyfrowych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Kompetencje cyfrowe jako kształcenie przyszłych kadr kultury	Program zajęć edukacyjnych rozwijających kluczowe kompetencje z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych. Rezultatem zajęć będzie wzrost liczby osób czynnie korzystających z technologii cyfrowych, w tym Internetu i wzrost zainteresowania treściami kultury. Umiejętność zarządzania treściami będzie podstawową kompetencją zwiększającą atrakcyjność na rynku pracy w obszarze kultury i przemysłów kreatywnych. Odrębny program upowszechniający sposoby wykorzystania Internetu i umożliwiające zdobycie podstawowych umiejętności posługiwania się nowymi technologiami zostanie skierowany do seniorów (ograniczenie zjawiska wykluczenia cyfrowego i społecznego).	210 000 (35 000 rocznie)	2015 – 2020	SOK/ Biblioteka Publiczna	2015 r.: Uruchomiono ogólnodostępną pracownię komputerową. 2016 r.: Prowadzono zajęcia dla chętnych w różnych grupach wiekowych.
2.	Program zajęć rozwijających kompetencje cyfrowe	Kształcenie z wykorzystaniem nowoczesnych technologii sprzyjać będzie podnoszeniu jakości tego kształcenia. Uczniowie korzystając będą z nowoczesnych programów do ćwiczeń laboratoryjnych, do nauczania przedmiotów matematycznych i przyrodniczych a także języków obcych, kreatywności i przedsiębiorczości. Celem programu będzie wsparcie nauczycieli w stosowaniu TIK w procesie nauczania. Dzięki wyposażeniu szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz infrastrukturę typu sieć wzrośnie stopień wykorzystania TIK w nauczaniu. Szczególny nacisk w programie dotyczyć będzie nauki programowania i nowych technologii.	w zależności od potrzeb	2015-2020	OWS	2015 r.: W ramach projektu uczennice ostatnich klas gimnazjum i klas szkół ponadgimnazjalnych brały udział w projekcie "Powiedz TAK dla TIK". Działania w ramach przedsięwzięcia prowadzone były w ramach zadania publicznego "Więcej kobiet w zawodach zdominowanych przez mężczyzn". Projekt obejmował: - zajęcia z programowania, - warsztaty rozwojowe, - spotkania z kobietą sukcesu branży TIK. - realizacja 5 zajęć z zakresu programowania, prowadzonych przez doświadczonych nauczycieli informatyki. - jednorazowe warsztaty rozwojowe prowadzone przez psychologów. 2016 r.: W szkołach realizowane były innowacje pedagogiczne w zakresie nauki programowania. W roku szkolnym 2016/2017 innowacje w zakresie programowania realizują:

						- Zespół Szkół nr 8 w Suwałkach Szkoła Podstawowa nr 2 im. A. Piłsudskiej w Suwałkach („Mały Mistrz programowania”) - Zespół Szkół nr 9 w Suwałkach Szkoła Podstawowa nr 5 im. A. Wierusz - Kowalskiego w Suwałkach („Już programuję – pierwsze kroki w programowaniu”, „Pierwsze kroki w programowaniu”, „Programowanie to nasza przyszłość”) - Zespół Szkół nr 9 w Suwałkach Gimnazjum nr 4 w Suwałkach („W świecie programowania i robotyki”).
Razem:			210 000			

2.2.4. Rozwój programów nauczania języków obcych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Programy nauczania języków obcych w tym osób dorosłych	Wprowadzenie dodatkowych godzin z języków obcych spowoduje większą mobilność językową uczniów suwalskich szkół i osób dorosłych. W ramach programu planowany jest zakup nowoczesnych laboratoriów językowych.	3 000 000 (500 000 rocznie)	2015-2020	OWS	Działanie planowane do realizacji.
Razem:			3 000 000			

2.2.5. Wspieranie rozwoju programu badań predyspozycji zawodowych wśród młodzieży i działanie na rzecz organizacji praktyk zawodowych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Opracowanie i wdrożenie programu doradztwa edukacyjno - zawodowego	Zwiększenie liczby godzin doradztwa zawodowego wpłynie na zwiększenie świadomości wyboru dalszej ścieżki zawodowej. W ramach programu organizowane będą targi edukacyjne, dni otwarte w szkołach, konkursy i konferencje związane z wyborem przyszłej ścieżki zawodowej a także sieć współpracy doradców zawodowych.	720 000 (120 000 rocznie)	2015-2020	OWS	2015 r.: Od września 2015 r. szkołom zostały przyznane dodatkowe godziny za realizację doradztwa zawodowego (ZS 7, ZS 9, ZS 10). Zmienione wytyczne PMS organizacji roku szkolnego 2015/2016 zobowiązywały dyrektorów gimnazjów do zapewnienia uczniom gimnazjum doradztwa zawodowego. W ramach sieci współpracy w LCDZ zawodowego w PPP zostanie utworzona sieć współpracy doradztwa zawodowego. 2016 r.: Od września 2016 r. w SODN zostało zatrudnionych 2 konsultantów ds. szkolnictwa zawodowego i doradztwa zawodowego, którzy prowadzą szkolenia skierowane do nauczycieli. Wszystkie szkoły miejskie prowadzą doradztwo zawodowe. Wytyczne PMS organizacji roku szkolnego 2016/2017 zobowiązują dyrektorów gimnazjów do zapewnienia uczniom gimnazjum doradztwa zawodowego.

2.	Organizacja praktyk i staży zawodowych w przedsiębiorstwach	Odbycie praktyki i stażu zawodowego w przedsiębiorstwach zwiększa szanse uczniów na uzyskanie zatrudnienia. Ponadto dzięki odbyciu takiego stażu uczniowie nabywają umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy. Praktyki i staże organizowane będą w ścisłej współpracy szkół i przedsiębiorców, organizacji pracodawców, instytucji rynku pracy.	210 000 (35 000 rocznie)	2015-2020	Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe	Zadanie realizowane. Odbycie praktyki w przedsiębiorstwie to wymóg wynikający z podstawy programowej. Każda szkoła zawodowa corocznie podpisuje z przedsiębiorcami umowy na realizację praktyk. Staże w przedsiębiorstwach zostaną zorganizowane w przypadku pozyskania środków pozabudżetowych np. w ramach Działania 3.3.RPOWP na lata 2014-2020
Razem:			930 000			

2.2.6. Wspieranie procesu kształcenia z wykorzystaniem metody e-learning

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Szkolenia z zastosowaniem e-learningu	Najpopularniejszym oraz najbardziej efektywnym narzędziem wykorzystywanym w e-learningu jest portal edukacyjny. Zastosowanie przez nauczycieli formy interaktywnej e-learningu zwiększy zaangażowanie uczniów w proces uczenia się oraz zwiększy współpracę między uczniami i nauczycielami. Nauczyciel będzie mógł śledzić bieżące postępy ucznia w nauce, w tym ucznia niepełnosprawnego.	2 000 000	2015-2020	OWS	Zadanie będzie realizowane w przypadku pozyskania środków pozabudżetowych.
2.	E-dziennik w mieście Suwałki	Prowadzenie dziennika lekcyjnego w formie elektronicznej. Zakup nowoczesnego sprzętu do prowadzenia elektronicznych dzienników do przedszkoli, szkół, tj. zakup komputerów i laptopów do przedszkoli i szkół wpłynie na dostępność danych w procesie nauczania.	2 000 000	2014-2016	OWS	W roku szk. 2013/2014 2 tylko szkoły (SP6 i ZS6) prowadziły dziennik wyłącznie w formie elektronicznej. Od roku szkolnego 2015/2016 kolejne szkoły tj. I LO oraz ZS4 prowadzą dzienniki wyłącznie w formie elektronicznej, od roku szkolnego 2016/2017 – ZS1, ZST, ZS8 (bez I-III SP) i ZS10, a od II semestru tego roku – ZS2 i ZS3 (bez I-III SP).
Razem:			4 000 000			

2.2.7. Rozwój edukacji ustawicznej, w tym kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz innych form kształcenia ustawicznego⁴

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Program wsparcia zawodowego w mieście Suwałki łącznie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i Centrum Kształcenia Ustawicznego (doradztwo edukacyjno-zawodowe). Program Edukacji ustawicznej	Kształcenie ustawiczne to warunek rozwoju każdego człowieka. W ramach ww. programu zostaną zorganizowane kwalifikacyjne kursy zawodowe i kursy kompetencji ogólnych, rozwój edukacji formalnej i pozaformalnej. Przeprowadzona zostanie kampania społeczna kształcenia ustawicznego i elastycznych form kształcenia zawodowego. Kampania społeczna będzie miała na celu na zwiększenie zapotrzebowania	3 000 000 (500 000 rocznie)	2015-2020	OWS	Prace nad strategią oświaty zostały zawieszone ze względu na trafiającą reformę oświaty.

⁴ Możliwe zmiany zapisów DI w pkt 2.2.7. w zakresie kształcenia ustawicznego

w ramach Strategii Oświaty do 2020 roku	na doskonalenie, przekwalifikowanie, a tym samym na podniesienie jakości kapitału ludzkiego. Krótkie formy kształcenia pozwolą na dostosowanie kwalifikacji do potrzeb zmieniającego się rynku pracy.				
Razem:		3 000 000			

2.2.8. Wspieranie procesu edukacji przedszkolnej i opieki nad dzieckiem

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Rozbudowa przedszkola specjalnego	Rozbudowa przedszkola specjalnego poprawi dostępności wychowania przedszkolnego dla dzieci niepełnosprawnym. Miasto Suwałki jest jednym ośrodkiem w regionie, które prowadzi przedszkole specjalne. Istnieje ogromne zapotrzebowanie na objęcie dzieci niepełnosprawnych wychowaniem przedszkolnym. Dzieciom niepełnosprawnym zostaną wyposażone sale, plac zabaw oraz zostanie zakupiony specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie.	2 000 000	do 2020	OWS	Działanie planowane do realizacji.
2.	Udzielenie wsparcia dla matek powracających na rynek pracy	Wsparcie udzielane matkom powracającym na rynek pracy poprzez organizację kursów oraz sfinansowanie opieki dla ich dzieci w przedszkolach i żłobkach.	1 000 000	2015-2020	OWS (Żłobek Miejski w Suwałkach)	W 2016 r. Miasto Suwałki pozyskało środki unijne na realizację projektu „Aktywni rodzice-szczęśliwe dzieci”. W ramach projektu wsparciem zostało objętych 48 osób (46K i 2M) zamieszkałych na terenie Miasta Suwałk sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka lub pozostających bez zatrudnienia. Projekt jest realizowany od 01.12.2016 do 30.11.2018. Wartość projektu: 987.916,25 zł, dofinansowanie UE: 893.684,25 zł Planowana zmiana okresu realizacji zadania: 2016-2018
3.	Wspieranie funkcjonowania niepublicznych punktów przedszkolnych, zespołów przedszkolnych i przedszkoli i żłobków	Wsparcie finansowe niepublicznych punktów przedszkolnych, zespołów przedszkolnych i przedszkoli i żłobków.	8 364 000 (1 394 000 rocznie)	2015-2020	OWS	Zadanie realizowane. Wspieranie funkcjonowania przedszkoli niepublicznych i żłobków odbywa się w ramach udzielanej ww. podmiotom dotacji (w 2016 r. wyniosła ona łącznie 3 084 111,4 zł.)
4.	Organizowanie różnorodnych zajęć dodatkowych w przedszkolach w	Dodatkowe zajęcia finansowane przez samorząd wpłyną na rozwój dzieci, wyrównają ich szanse na odniesienie sukcesu edukacyjnego.	3 000 000 (500 000 rocznie)	2015-2020	OWS	2015 r.: Realizacja: 1. prawie 600 godzin zajęć dodatkowych z

	tym specjalistycznych					matematycznych, szachowych, gimnastyki korekcyjnej, ruchowych , logopedy 2. Zająć dodatkowo dla przedszkolaków z języka angielskiego to ok. 174 godziny miesięcznie. 3. program „Aby język giętki w 2015 r. dzieci skorzystają z 1050 godzin zajęć logopedycznych. 2016 r.: 153 godziny tygodniowo zajęć dodatkowych z matematycznych, szachowych, gimnastyki korekcyjnej, ruchowych , logopedycznych i rytmiki oraz zajęcia dodatkowe dla przedszkolaków z języka angielskiego. Koszt w 2016 r.: 7 680,00
5.	Adaptacja budynku przy ul. Kamedulskiej 3 na potrzeby żłobka miejskiego w Suwałkach	Zadanie obejmuje adaptację części budynku przy ul. Kamedulskiej 3 na potrzeby utworzenia żłobka wraz z wykonaniem elewacji i zmiany pokrycia dachowego budynku. Realizacja zadania poprawi dostępność w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3.	2 399 472	2016	OWS/I	Zadanie zakończone Realizacja ze środków finansowych w ramach Resortowego Programu „MALUCH edycja 2016” w kwocie 1.261.547,62 zł.
6.	Wspieranie funkcjonowania ośrodków wychowania przedszkolnego oraz innych form opieki nad dziećmi	Wsparcie publicznych ośrodków wychowania przedszkolnego oraz innych form opieki nad dziećmi poprzez zakup wyposażenia placówek, placu zabaw wpłynie na podniesienie jakości wychowania przedszkolnego a także zwiększy atrakcyjność przedszkola.	1 200 000 (200 000 rocznie)	2015-2020	OWS/I	W trakcie realizacji. W 2016 r. w ramach Programu Współpracy Interreg V-A Litwa-Polska został złożony wniosek na realizację partnerskiego projektu pn. „Bądź aktywny – bądź zdrowy” realizowany przez 5 partnerów z Litwy oraz Miasto Suwałki. Projekt otrzymał dofinansowanie – realizacja przewidziana jest na lata 2017-2018. W ramach realizacji projektu, m.in. wszystkie przedszkola, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki otrzymają wyposażenie placów zabaw oraz pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć ruchowych przy muzyce i zajęć ruchowych z elementami gimnastyki korekcyjnej.

Razem:	17 963 472			
--------	------------	--	--	--

Cel operacyjny 2.3. Kultura i sztuka jako wyznaczniki subregionalnego znaczenia Suwałk

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

2.3.1. Organizacja i promocja imprez kulturalnych o znaczeniu ponadlokalnym

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Suwałki Blues Festival	Organizacja i rozwój kluczowej imprezy w Suwałkach, organizowanej cyklicznie od 2008r., podczas której odbywają się koncerty na dwóch głównych scenach w mieście, a także imprezy towarzyszące w lokalnych klubach. Promocja w kraju i za granicą m.in. na targach, w miastach partnerskich, w Internecie oraz z wykorzystaniem innych kanałów informacyjno-promocyjnych.	6 000 000 (1 000 000 każdego roku ⁵)	2015-2020	SOK (jednostka realizująca zadanie) KTP/BPM	Zadanie realizowane. W 2016 r. odbyła się 9. edycja festiwalu. SBF promowano w miastach partnerskich Suwałk i wśród innych partnerów zagranicznych.
2.	Suwałski Festiwal Interkulturowy	Stworzenie nowego produktu kulturalnego, łączącego dotychczasowe przedsięwzięcia i doświadczenia w nowoczesnej formie prezentacji artystycznych. Celem projektu jest stworzenie produktu nawiązującego do ponadczasowej, ujętej w Strategii Miasta, wartości wielokulturowego regionu pogranicza i ugruntowywanie pozycji Miasta jako centrum regionu.	1 250 000 (250 000 każdego roku ⁶)	2016-2020	SOK	Działanie planowane do realizacji.
3.	Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Tańca „Muszelki Wigier”	Organizacja i rozwój jednego z najważniejszych festiwali o randze międzynarodowej, z zakresu piosenki i tańca. Ważną częścią projektu są liczne warsztaty taneczne i wokalne, pozwalające doskonalić umiejętności i wymienić doświadczenia uczestników z całej Europy.	600 000 (100 000 każdego roku)	2015-2020	SOK	Zadanie realizowane. W 2016 r. odbyła się kolejna 16. edycja festiwalu.
4.	Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Wigraszek”	Organizacja i rozwój jednego z największych międzynarodowych festiwali teatralnych. Ważną częścią projektu są liczne warsztaty teatralne, pozwalające doskonalić umiejętności i wymienić doświadczenia uczestników z całej Europy.	600 000 (100 000 każdego roku)	2015-2020	SOK	Zadanie realizowane. W 2016 r. odbyła się kolejna 15. edycja festiwalu.
5.	Festiwal Fantastyki	Nowy projekt wykorzystujący współpracę i doświadczenia tematyczne dwóch graniczących ze sobą krajów: Litwy i Polski. Usytuowanie imprezy wykorzystuje naturalne przygraniczne położenie i przyczynia się do intensyfikacji kontaktów obu społeczności lokalnych.	300 000 (50 000 każdego roku)	2015-2020	SOK	Zadanie realizowane. W 2016 r. odbyła się kolejna 3. edycja festiwalu.
Razem:			8 750 000			

⁵ W przypadku pozyskania funduszy zewnętrznych

⁶ W przypadku pozyskania funduszy zewnętrznych

2.3.2. Budowa lub modernizacja istniejących obiektów działalności kulturalnej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Remont budynku Biblioteki im. Marii Konopnickiej w Suwałkach	Poprawa funkcjonowania i dostępności usług bibliotecznych w Suwałkach poprzez remont kapitalny obiektu i infrastruktury technicznej, remont parkingu, zakup wyposażenia piwnicznych pomieszczeń magazynowych Biblioteki Publicznej w Suwałkach.	3 600 000	2016-2020	Biblioteka Publiczna	Zadanie nie jest realizowane z braku środków finansowych.
2.	Przebudowa pomieszczeń w budynku SOK przy ul. Noniewicza 71 w Suwałkach	Projekt zakłada kompleksową modernizację zabytkowego budynku byłego Regionalnego Ośrodka Kultury i Sztuki w Suwałkach i zaadaptowanie go do celów kulturalnych i artystycznych. Zgodnie z program funkcjonalno-użytkowym przedmiotowej inwestycji na poszczególnych kondygnacjach budynku planowane jest utworzenie zespołów programowych tj. zespół wystawienniczy obejmujący m.in. rozbudowę Galerii Chłodna20, zespół teatralny, pracownie edukacyjne, całoroczne biuro Suwałki Blues Festival i pracownię digitalizacyjną Suwalskiego Archiwum Kultury	4 000 000	2015-2016	SOK	W 2015 r. przygotowano ekspertyzy i dokumentację projektową. Projekt został przygotowany do złożenia o dofinansowanie do RPO WP 2014-2020. W 2016 r. złożenie projektu do działania 8.3. RPOWP 2014-2020.
4.	Remont budynku Muzeum im. Marii Konopnickiej w Suwałkach	Obiekt z I poł. XIX w. o wyjątkowych walorach architektonicznych, wpisany do rejestru zabytków województwa podlaskiego. Stan techniczny budynku wymaga podjęcia pilnych prac konserwatorsko-budowlanych polegających na całkowitej wymianie nieszczelnych stolarek okiennych, wymianie wadliwie wykonanej instalacji elektrycznej i przestarzałej instalacji centralnego ogrzewania oraz remoncie dachu połączonym z adaptacją nieużytkowych poddaszy. W ramach modernizacji obiektu należy też wykonać klimatyzację sal wystawienniczych na parterze oraz nową wentylację w pozostałych pomieszczeniach.	4 000 000	2015-2016	Muzeum Okręgowe	2015 r.: Przygotowanie dokumentacji technicznej zadania, tj. wykonano koncepcję architektoniczną i programowo-przestrzenną wraz szacunkową wyceną kosztów całej inwestycji, wielobranżowy projekt budowlany wraz z przedmiarami i kosztorysami inwestorskimi. 2016 r.: Złożono projekt do działania 8.3. RPOWP 2014-2020. Dofinansowanie zostało przyznane. Zadanie jest realizowane.
Razem:			11 600 000			

2.3.3. Zwiększenie dostępu do kultury oraz doskonalenie metod zarządzania kulturą

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Zwiększenie dostępu do kultury poprzez organizację wydarzeń o wysokim poziomie artystycznym	Cykliczna organizacja spektakli, koncertów i widowisk wysokiej rangi i reprezentujących wysoki poziom artystyczny. Cykliczna organizacja tego typu wydarzeń umożliwia kontakt ze sztuką wysoką mieszkańcom Suwałk – miasta położonego z dala od wiodących ośrodków życia kulturalnego w kraju. Wydarzenia będą	1 800 000 (300 000 rocznie)	2015-2020	SOK	Zgodnie z planem merytoryczno-finansowym jednostki. Realizowane są festiwale, koncerty, spektakle teatralne, spotkania.

		uzupełnione przez spotkania z artystami i ekspertami poszczególnych dziedzin sztuki.				
2.	Wzrost aktywnego uczestnictwa wszystkich grup wiekowych i środowiskowych poprzez organizację letnich imprez plenerowych	Organizacja letnich imprez plenerowych o różnej tematyce i promowanie ich za pomocą nowoczesnych środków komunikacji. Celem programu jest wzrost aktywnego uczestnictwa wszystkich grup wiekowych i środowiskowych, także osób niepełnosprawnych i starszych oraz innych zagrożonych wykluczeniami społecznymi.	1 200 000 (200 000 rocznie)	2015-2020	SOK	Zgodnie z planem merytoryczno-finansowym jednostki. Organizowano duże letnie imprezy w parku Konstytucji 3 Maja oraz cykliczne weekendowe imprezy na Placu M. Konopnickiej.
3.	Doskonalenie kadr kultury	Celem projektu jest udoskonalenie jakości pracy realizowanej przez instruktorów merytorycznych oraz pracy kadry kierowniczej instytucji kultury.	20 000	2015-2020	SOK	Zgodnie z założeniem. W 2015 i 2016 r. szkolenia objęły część kadry instruktorskiej, jak i kierowniczej.
4.	Wspieranie organizacji festiwalu, plenerów, warsztatów, unikatowych przedsięwzięć muzycznych, dzieł muzyki klasycznej, seminariów i konferencji, obozów szkoleniowych oraz festynów	Wsparcie działań pozwoli na stworzenie bogatej, różnorodnej oferty kulturalnej, prezentację najciekawszych form i przedsięwzięć artystycznych m. in. muzyki instrumentalnej, wokalne oraz podjęcie działań interdyscyplinarnych w dziedzinie sztuki muzycznej, teatralnej, tanecznej, plastycznej itd. Stworzy to atrakcyjną formę popularyzacji różnych dziedzin twórczości oraz ofertę kulturalną Suwałk. Interdyscyplinarna działalność placówek kulturalnych umożliwi wymianę doświadczeń i pogłębienie wiedzy różnych środowisk twórczych oraz osób czynnie działających w organizacjach pozarządowych. Stworzy to możliwość prezentacji i popularyzacji wieloetnicznej kultury Suwalszczyzny, umożliwiając także podnoszenie kwalifikacji animatorów kultury i środowisk twórczych.	w zależności od potrzeb	2014-2020	KTP	2015 r.: W okresie 2014 – 2015 zadanie było realizowane zgodnie z planami merytoryczno – finansowymi samorządowych instytucji kultury. Sprawozdanie w tym zakresie za 2014 r. było przedstawione na komisjach Rady Miejskiej w Suwałkach 2016 r.: zadanie było realizowane zgodnie z planami merytoryczno – finansowymi samorządowych instytucji kultury.
5.	Organizacja stałej wystawy poświęconej Marii Konopnickiej w Muzeum im. M. Konopnickiej w Suwałkach	Przewiduje się, że obok oryginalnych eksponatów, fotografii i grafik, korespondencji na wystawie wykorzystane zostaną fragmenty wspomnień, prac literackich oraz notatek prasowych. Wykorzystane zostaną także nagrania dźwiękowe, prezentacje audiowizualne, rekwizyty, aranżacje scenograficzne. Ekspozycja zostanie wzbogacona o multimedia oraz elementy umożliwiające aktywny kontakt zwiedzających z artefaktami. Ideą koncepcji i scenariusza wystawy będzie ukazanie biografii i twórczości poetki na tle epoki, w której żyła. Wątki biograficzne, literackie i „powroty” będą się przenikać i uzupełniać prowadząc zwiedzającego w poetycką podróż przez „światy” literackiej wyobraźni poetki (twórczość dziecięca, literatura społeczna, patriotyczna, liryki, literackie powroty). Ekspozycja ma prezentować osobowość Konopnickiej, obrazując jej sferę uczuć, myśli, relacji z najbliższą rodziną przyjaciółmi, poglądów na	900 000	2017-2018	Muzeum Okręgowe w Suwałkach	Zadanie do realizacji w latach 2017-2018

		historię, sztukę i literaturę. Wystawa ma ukazać okoliczności jakie miały wpływ na podejmowane przez poetkę decyzje. Narracja ma być prowadzona w taki sposób, by nakreślić inny niż dotychczas kreowany i znany powszechnie wizerunek Konopnickiej.				
6.	Suwalskie Centrum Animacji Artystycznej	Projekt dotyczy utworzenia Centrum Animacji Artystycznej na bazie zmodernizowanego i zaadaptowanego budynku przy ul. Noniewicza 71. Zadaniem SCAA będzie także skupianie i współpraca środowisk twórczych, które są w Suwałkach bardzo aktywne. Prócz promocji artystów profesjonalnych, będzie także stworzona przestrzeń realizacji zajęć dla adeptów poszczególnych sztuk, zwłaszcza plastyki, ceramiki i rękodzieła. Dodatkowo w obiekcie będzie funkcjonowało biuro organizacyjne Suwałki Blues Festival i pracownia digitalizacyjna Suwalskiego Archiwum Kultury	3 000 000 (500 000 rocznie)	2015-2020	SOK	Zadanie powiązane z projektem modernizacji budynku (pkt 2.3.2.). Opracowano wnioszek o dofinansowanie modernizacji i wyposażenia obiektu wraz z koncepcją merytoryczną do programu RPO WP 2014-2020. Zadanie nie było realizowane w 2016 r. z powodu braku środków finansowych.
Razem:			6 920 000			

2.3.4. Rozwój kompetencji kulturowych mieszkańców Suwałk

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspólna produkcja widowisk artystycznych młodych mieszkańców miasta	Celem projektu jest zwiększenie aktywności kulturalnej suwalskiej młodzieży, przy jednoczesnym nabywaniu przez nich kompetencji, zarówno w zakresie sztuki, jak i organizacji widowisk. Projekt zakłada coroczną produkcję widowiska, na bazie istniejącego lokalnego ruchu artystycznego. Produktem projektu będzie (w każdym roku) interdyscyplinarne widowisko dla mieszkańców. Rezultatem będzie nabycie kompetencji do tworzenia kultury przez kilkadziesiąt osób rocznie, wykreowanie nowych liderów i animatorów kultury oraz zwiększenie kompetencji mieszkańców do odbioru sztuki.	900 000 (150 000 rocznie)	2015-2020	SOK	2015 r.: nie udało się pozyskać dodatkowych środków na ten cel. Zrealizowano natomiast produkcję z udziałem dorosłych mieszkańców miasta – „widowisko „Bal w Resursie Obywatelskiej 1914 r.” ZPiT Suwalszczyzna. Obecnie został opracowany i złożony projekt do MKiDN, który będzie realizowany pod warunkiem pozyskania dodatkowych środków. 2016 r.: Zrealizowano wspólną produkcję artystyczną zespołów SOK pt. „Alicja w krainie czarów”.
2.	Wspieranie indywidualnych artystów poprzez nagrody, mikrogranty i stypendia (mecenat Miasta).	Promocja twórczości artystycznej, upowszechniania kultury oraz opieki nad zabytkami za szczególnie ważne dla Miasta Suwałki przedsięwzięcia kulturalne.	300 000 (50 000 rocznie)	2015-2020	KTP	2015 r.: przyznane zostały 2 stypendia artystyczne na łączną kwotę 45.000 zł oraz 17 nagród na łączną kwotę 46.000 zł 2016 r.: przyznano 4 nagrody jubileuszowe Miasta Suwałki o łącznej wysokości 14.500 zł oraz 6 nagród indywidualnych po 2 000 zł i 4 nagrody zbiorowe po 2.500 zł; na nagrody przeznaczono łącznie kwotę 36.500 zł. • Przyznano 3 roczne stypendia twórcze na kwotę 36 000 zł, 2 indywidualne po

						10 000 zł i jedno zespołowe w wysokości 16 000 zł. • przyznano nagrodę Michalinie Łabacz za sukcesy związane z odtwarzanie głównej roli w filmie „Wołyń” w wysokości 5.000 zł. • przyznano nagrodę Grand Prix w Konkursie Zespołów Bluesowych w ramach Suwałki Blues Festival w wysokości 10.000 zł. • Razem na nagrody i stypendia wydatkowano w 2016 roku z budżetu Miasta Suwałki kwotę 87.500 zł
Razem:			1 200 000			

2.3.5. Wsparcie finansowe i organizacyjne kulturalnych inicjatyw oddolnych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w dziedzinie kultury	Wsparcie finansowe oddolnych inicjatyw kulturalnych poprzez organizację i upowszechnianie zajęć kulturalnych dla mieszkańców miasta Suwałki odbywać się będzie poprzez ogłaszanie otwartych konkursów dla nowych inicjatyw kulturalnych, w tym w rozwój animatorów społecznych, których zadaniem będzie zrzeszanie mieszkańców Suwałk wokół wydarzeń kulturalnych. Stowarzyszenia działające w zakresie upowszechniania kultury stanowią ważne ogniwo uzupełniające i wzbogacające o nowe elementy ofertę kulturalną dla mieszkańców miasta i regionu. Podmioty III sektora/NGO pozyskują pozabudżetowe środki finansowe na realizację swoich projektów i angażują grono wolontariuszy. Wspieranie tych działań przynosi wielorakie korzyści dla miasta, w tym w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców dotyczących kultury, przy zaangażowaniu dużo mniejszych środków finansowych na działania niż potrzebują instytucje finansowane z budżetu miasta.	618 000 (103 000 rocznie)	2015-2020	KTP	W 2015 r. zawarto łącznie 22 umowy na łączną kwotę 86.850 zł W 2016 r. zawarto łącznie 19 umów na łączną kwotę 89 499,20 zł
Razem:			618 000			

2.3.6. Wsparcie edukacji artystycznej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspieranie działań utworzenia szkoły artystycznej w oparciu o istniejącą Państwową Szkołę Muzyczną I i II stopnia	W Suwałkach są bardzo duże tradycje działalności w zakresie upowszechniania muzyki. Czynnie działa wiele zespołów i sekcji muzycznych / również tanecznych, wokalnych, teatralnych, itp. Reprezentują one różne formy działalności oraz style muzyczne np.: pop, folk, rock, blues, etno, jazz oraz muzyka klasyczna –instrumentalna,	bez kosztów	2016-2020	Państwowa Szkoła Muzyczna w Suwałkach	Działanie nie będzie realizowane z uwagi na zmianę uwarunkowań prawnych.

		wokalna, kameralna, chóralska, muzyka dawna). Artyści czynnie koncertując, reprezentują miasto i region na różnych festiwalach, przeglądach, konkursach zarówno w kraju jak i za granicą. Wielu muzyków profesjonalnych pracujących w Suwałkach i najbliższych miejscowościach, umożliwia wzbogacenie muzycznej oferty kulturalnej miasta, kontynuując indywidualną działalność artystyczną oraz wsparcie zespołów już istniejących w tym m. in. Suwalskiej Orkiestry Kameralnej Camerata dell'Arte, Zespołu Pieśni i Tańca „Suwalszczyna” oraz czynnie działających teatrów amatorskich.				
--	--	---	--	--	--	--

2.3.7. Wdrożenie systemu digitalizacji zbiorów bibliotecznych, muzealnych i archiwalnych we współpracy z samorządowymi instytucjami kultury, podmiotami prywatnymi oraz organizacjami pozarządowymi

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Digitalizacja zbiorów bibliotecznych	Wdrożenie systemu digitalizacji zbiorów bibliotecznych i działania konserwacyjno – zabezpieczające zbiory w formach tradycyjnych. Zadanie zostanie zrealizowane w przypadku pozyskania środków zewnętrznych.	500 000	2015-2020	Biblioteka Publiczna	Zadanie nie jest realizowane z braku środków finansowych.
2.	Suwalskie Archiwum Kultury	Digitalizacja, opracowanie i udostępnienie zbiorów archiwalnych będących w dyspozycji Suwalskiego Ośrodka Kultury. SOK jako spadkobierca dwóch głównych instytucji kultury w Suwałkach, dysponuje dużą ilością zbiorów archiwalnych, fotograficznych, nagrań audio i wideo oraz dokumentalnych. Projekt zakłada opracowanie tych zbiorów i opublikowanie poszczególnych opracowań, w formie papierowej i cyfrowej tak, aby dostęp do nich był możliwy dla wszystkich grup społecznych. Zadanie zostanie zrealizowane w przypadku pozyskania środków zewnętrznych.	600 000 (100 000 rocznie)	2015-2020	SOK	Zadanie powiązane z projektem modernizacji budynku (pkt 2.3.2.) przygotowanego do złożenia do programu RPO WP 2014-2020. Rozpoczęcie wdrażania projektu nastąpi po modernizacji obiektu. Uwagi: Okres realizacji 2017-2020
3.	Wdrożenie elektronicznych systemów zabezpieczenia zbiorów	Wdrożenie nowoczesnych systemów obsługi i udostępniania zbiorów bibliotecznych wykorzystujących systemy informatyczne i zbiory w zapisach cyfrowych. Zadanie zostanie zrealizowane w przypadku pozyskania środków zewnętrznych.	1 200 000	2016	Biblioteka Publiczna	Zadanie nie jest realizowane z braku środków finansowych.
Razem:			2 300 000			

2.3.8. Wzmacnianie tożsamości lokalnej i ochrona dziedzictwa kulturowego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
-----	---------	-------------------	---------------	------------------	-----------	-----------------

1.	Zakup dodatkowego wyposażenia do pracowni edukacji regionalnej	Projekt zakłada uruchomienie i prowadzenie pracowni sztuki i rzemiosł ludowych. Projekt skierowany jest do dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Suwałk i okolic. Jego rezultatem będzie wzmocnienie tożsamości lokalnej, promocja i kontynuacja lokalnych tradycji oraz nabycie nowych umiejętności, przydatnych w potencjalnym przemyśle kreatywnych Suwałk.	100 000	2016-2020	SOK	Zadanie powiązane z projektem modernizacji budynku (pkt 2.3.2.) przygotowanego do złożenia do programu RPO WP 2014-2020. Rozpoczęcie wdrażania zadania (pracownia ceramiczna) nastąpi po modernizacji obiektu. Zadanie nie jest realizowane z powodu braku środków finansowych.
Razem:			100 000			

Cel operacyjny 2.4. Tworzenie i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej, rozwój sportu oraz podnoszenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

2.4.1. Budowa i modernizacja boisk wielofunkcyjnych oraz innych obiektów sportowych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Modernizacja stadionu lekkoatletycznego przy ul. Wojska Polskiego w Suwałkach	Zadanie inwestycyjne zostało zakończone w 2015 roku.	12 165 990	2014-2015	I/OVS	Zadanie zostało zrealizowane w 2015 r. Łączny koszt prac budowlanych wyniósł 12 143 431,45 zł.
2.	Budowa bieżni lekkoatletycznej oraz budynku sanitarno-szatniowego przy Zespole Szkół nr 3	Planowana jest budowa bieżni lekkoatletycznej oraz budynku sanitarno-szatniowego przy ZS nr 3. Przebudowa istniejącego boiska asfaltowego na boisko ze sztuczną nawierzchnią.	890 000 (w tym 164 118 zł bieżni)	2016-2018	I/OVS	Zadanie zrealizowane w 2016 r. Wykonano bieżnię prostą czterotorową o długości 60 m i rozbieg do skoku w dal o nawierzchni poliuretanowej przepuszczalnej, piaskownicę do skoku w dal, rzutnię do rzutu kulą i zieleń wokół bieżni. Wartość bieżni wyniosła 164.117,78 zł. W ramach tego zadania do realizacji został budynek-sanitarno-szatniowy.
3.	Budowa bieżni i skoczni oraz szkolnego placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 9	W ramach zadania należy wykonać budowę bieżni i skoczni wraz ze szkolnym placem zabaw.	600 000	2016	I/OVS	Zadanie zrealizowane w 2016 r. Pozyskano na ten cel środki finansowe w ramach Programu rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej. W 2016 roku wykonano bieżnię prostą czterotorową i rozbieg do skoku w dal, plac z urządzeniami, Wartość robót wyniosła 281.261,20 zł.
4.	Budowa bieżni przy Szkole Podstawowej nr 7 w Suwałkach	W ramach zadania planowane jest wykonanie bieżni ogólnej przy ZS nr 7.	358 026	2015	I/OVS	W 2015 roku wybudowano trzytorową bieżnię lekkoatletyczną wokół boiska do piłki nożnej oraz integralny odcinek z wybiegami wzdłuż trybun.

5.	Budowa bieżni i skoczni w dal przy Zespole Szkół nr 4	W ramach zadania planuje się wykonanie bieżni i skoczni w dal ZS nr 4.	175 000	2016-2019	I/OWS	Zadanie planowane do realizacji.
6.	Budowa bieżni oraz przebudowa boiska asfaltowego na boisko ze sztuczną nawierzchnią przy Zespole Szkół Technicznych	Planowana do budowy bieżni oraz przebudowa istniejącego boiska asfaltowego na boisko ze sztuczną nawierzchnią przy ZST w Suwałkach.	500 000	2016-2017	I/OWS	W 2016 roku została opracowana dokumentacja projektowa boisk sportowych przy ZST w Suwałkach. Zakładana kwota zadania w 2016 r.: 2 800 000 zł.
7.	Budowa kompleksu boisk sportowych przy Zespole Szkół nr 6 wraz z modernizacją sali gimnastycznej	Planowana do wykonania budowa kompleksu boisk sportowych. W 2014 roku wykonano modernizację sali gimnastycznej w Zespole Szkół nr 6.	3 610 000	2017-2018	I/OWS	Zadanie planowane do realizacji.
8.	Budowa szkolnego placu zabaw wraz z bieżnią prostą przy Zespole Szkół nr 8	Planowana do wykonania budowa szkolnego placu zabaw wraz z bieżnią prostą.	400 000	2017-2018	I/OWS	Zadanie planowane do realizacji.
9.	Budowa kompleksu boisk sportowych przy Zespole Szkół nr 9	W ramach zadania planowana jest budowa kompleksu boisk sportowych przy ZS nr 9.	1 466 148	2015	I/OWS	<u>Zadanie inwestycyjne zrealizowane.</u> <u>W ramach:</u> a) Boisko do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej b) Boisko do piłki koszykowej i siatkówki o nawierzchni poliuretanowej do gry w piłkę ręczną, piłkę siatkową, tenis i mini kosza. d) Dojazdy i parkingi w otoczeniu boisk o e) Chodniki wraz ścieżką rowerową na odcinku od ul. Młynarskiego do boisk. f) Przebudowa istniejącego uzbrojenia terenu (sieci gazowej, sieci energetycznej nn i SN i sieci wodociągowej) g) Instalacja oświetlenia terenu i instalacja monitoringu wizyjnego.
10.	Budowa boiska wielofunkcyjnego, szkolnego placu zabaw oraz bieżni i skoczni przy Zespole Szkół nr 10	Planowana do wykonania budowa boiska wielofunkcyjnego wraz ze szkolnym placem zabaw oraz bieżni i skoczni. Wymagane jest opracowanie dokumentacji projektowej.	4 000 000	2016-2017	I/OWS	Zadanie zrealizowane w 2016 r. przy dofinansowaniu ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki. Koszt inwestycji: 2 876 060,77 zł.
11.	Budowa ogólnodostępnego centrum rekreacji przy ZS Nr 10	Utworzenie sali rehabilitacyjnej dla dzieci niepełnosprawnych, świetlicy, biblioteki multimedialnej, modernizacja basenu, instalacja windy, wraz z ogrodzeniem, oświetleniem, monitoringiem wraz z realizacją zajęć rekreacyjnych, specjalistycznych, opiekuńczych, socjoterapeutycznych, profilaktycznych, sportowych. Zadanie zostanie zrealizowane w przypadku pozyskania środków zewnętrznych.	5 000 000	2016-2020	I/OWS	Brak dokumentacji projektowej.
12.	Modernizacja kortów tenisowych przy ulicy Zastawie w Suwałkach.	W ramach inwestycji zaplanowano budowę dwóch kortów zewnętrznych o wymiarach w rzucie 36,64 m x 33,77 m wraz z ogrodzeniem, oświetleniem i zagospodarowaniem terenu przy ulicy Zastawie w Suwałkach.	600 000	2016 r.	I/OWS	Zadanie w trakcie realizacji. W 2015 r. została opracowana dokumentacja techniczna. Zakładana kwota zadania w 2016 r.: 700 000 zł. Zakładany termin realizacji

						zadania w 2016r.: 2017 r.
			Razem:	29 765 164		

2.4.2. Organizacja masowych imprez rekreacyjno-sportowych i wspieranie rozwoju tzw. sportu rodzinnego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jedn ostk a	Stan realizacji																																																									
1.	Program miejski – Sportow a rodzina	Program wpłynie na zwiększenie aktywności fizycznej Suwałczan. Propagowanie modelu aktywnego, zdrowego trybu życia wśród mieszkańców i poprawa jakości życia w zakresie dostępnych form spędzania wolnego czasu (rekreacja) to główne cele tego programu. W ramach opracowanego programu zostaną zorganizowane cykliczne imprezy sportowo-rekreacyjne takie jak: „3S – Suwalskie Spotkania Sportowe”, „Wielki Sportowy Karnawał”, „Suwałki Miss Run”, „Wiosenny i Jesienny Miejski Test Cooper’a”, „Suwałczanie są FIT”, „Suwałki 10,5 – Miejskie Święto Biegania”, „OSiR ON TOUR – cztery strony świata”, „Rodzinna Arkadia - Festiwal Gier i Zabaw Podwórkowych”, „SUWALSKI EKSPRES”, „Sportowe Zakończenie Wakacji”, „Europejski Dzień Bez Samochodu w Suwałkach”, „Grand Prix w siatkówce plażowej o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk”, „Grand Prix w tenisie ziemnym o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk”, „Suwalski Bieg Niepodległości” lub inne wydarzenie happeningowe o charakterze patriotycznym. Ponadto zostanie stworzona sieć animatorów sportu wokół obiektów sportowych w celu zagospodarowania czasu wolnego to główne założenia tego programu. Organizacja lig rodzinnych, szkolnych, zakładowych (np.	1 800 000 (300 000 rocznie)	2015-2020	OWS /OSi R	W 2015 r. imprezy w ramach programu realizowane zgodnie z planem. 2016 r.: <table><tr><th colspan="3">Stan realizacji</th></tr><tr><th>Lp.</th><th>Nazwa imprezy</th><th>Data realizacji</th></tr><tr><td>1.</td><td>Wielki Sportowy Karnawał 2016</td><td>24.01.2016 r.</td></tr><tr><td>2.</td><td>Tropem Wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych</td><td>28.02.2016 r.</td></tr><tr><td>3.</td><td>Suwałki Miss Run 2016</td><td>06.03.2016 r.</td></tr><tr><td>4.</td><td>Winter International Football Tournament WIGRY CUP 2016</td><td>12 – 13.03.2016 r.</td></tr><tr><td>5.</td><td>Reso Suwałki Football League</td><td>Grudzień 2015/ Marzec 2016 r.</td></tr><tr><td>6.</td><td>„Suwałki są Fit & Mamy Siebie”</td><td>20.03.2016 r.</td></tr><tr><td>7.</td><td>Biegaj z RESO</td><td>3,10,17,24.04; 8,15,22.05; 5,12,26.06.2016 r.</td></tr><tr><td>8.</td><td>Otwarcie Zielonego Punktu Kontrolnego Nadleśnictwa Suwałki - biegi na orientację</td><td>15 – 17.04.2016 r.</td></tr><tr><td>9.</td><td>OSiR on Tour – cztery strony świata. Część I - Zachód</td><td>30.04.2016 r.</td></tr><tr><td>10.</td><td>Oil Transfer Development Cup – turniej tenisa ziemnego</td><td>14.05.2016 r.</td></tr><tr><td>11.</td><td>RESO Suwałki 10,5 – Miejskie Święto Biegania</td><td>28.05.2016 r.</td></tr><tr><td>12.</td><td>Miejskie obchody Dnia Dziecka</td><td>4.06.2016 r.</td></tr><tr><td>13.</td><td>OSiR on Tour – cztery strony świata. Część II - Południe</td><td>11 - 12.06. 2016 r.</td></tr><tr><td>14.</td><td>Recman Cup 2016 – turniej tenisa ziemnego</td><td>30 - 31.07.2016 r.</td></tr><tr><td>15.</td><td>Pogodne Suwałki Cup 2016 – turniej siatkówki plażowej</td><td>06.08.2016 r.</td></tr><tr><td>16.</td><td>Majster – Siłacz Suwalszczyzny 2016</td><td>06.08.2016 r.</td></tr><tr><td>17.</td><td>Suwalking – poznaj swój region –</td><td>20.07, 17.08. 2016 r.</td></tr></table>	Stan realizacji			Lp.	Nazwa imprezy	Data realizacji	1.	Wielki Sportowy Karnawał 2016	24.01.2016 r.	2.	Tropem Wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych	28.02.2016 r.	3.	Suwałki Miss Run 2016	06.03.2016 r.	4.	Winter International Football Tournament WIGRY CUP 2016	12 – 13.03.2016 r.	5.	Reso Suwałki Football League	Grudzień 2015/ Marzec 2016 r.	6.	„Suwałki są Fit & Mamy Siebie”	20.03.2016 r.	7.	Biegaj z RESO	3,10,17,24.04; 8,15,22.05; 5,12,26.06.2016 r.	8.	Otwarcie Zielonego Punktu Kontrolnego Nadleśnictwa Suwałki - biegi na orientację	15 – 17.04.2016 r.	9.	OSiR on Tour – cztery strony świata. Część I - Zachód	30.04.2016 r.	10.	Oil Transfer Development Cup – turniej tenisa ziemnego	14.05.2016 r.	11.	RESO Suwałki 10,5 – Miejskie Święto Biegania	28.05.2016 r.	12.	Miejskie obchody Dnia Dziecka	4.06.2016 r.	13.	OSiR on Tour – cztery strony świata. Część II - Południe	11 - 12.06. 2016 r.	14.	Recman Cup 2016 – turniej tenisa ziemnego	30 - 31.07.2016 r.	15.	Pogodne Suwałki Cup 2016 – turniej siatkówki plażowej	06.08.2016 r.	16.	Majster – Siłacz Suwalszczyzny 2016	06.08.2016 r.	17.	Suwalking – poznaj swój region –	20.07, 17.08. 2016 r.
Stan realizacji																																																															
Lp.	Nazwa imprezy	Data realizacji																																																													
1.	Wielki Sportowy Karnawał 2016	24.01.2016 r.																																																													
2.	Tropem Wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych	28.02.2016 r.																																																													
3.	Suwałki Miss Run 2016	06.03.2016 r.																																																													
4.	Winter International Football Tournament WIGRY CUP 2016	12 – 13.03.2016 r.																																																													
5.	Reso Suwałki Football League	Grudzień 2015/ Marzec 2016 r.																																																													
6.	„Suwałki są Fit & Mamy Siebie”	20.03.2016 r.																																																													
7.	Biegaj z RESO	3,10,17,24.04; 8,15,22.05; 5,12,26.06.2016 r.																																																													
8.	Otwarcie Zielonego Punktu Kontrolnego Nadleśnictwa Suwałki - biegi na orientację	15 – 17.04.2016 r.																																																													
9.	OSiR on Tour – cztery strony świata. Część I - Zachód	30.04.2016 r.																																																													
10.	Oil Transfer Development Cup – turniej tenisa ziemnego	14.05.2016 r.																																																													
11.	RESO Suwałki 10,5 – Miejskie Święto Biegania	28.05.2016 r.																																																													
12.	Miejskie obchody Dnia Dziecka	4.06.2016 r.																																																													
13.	OSiR on Tour – cztery strony świata. Część II - Południe	11 - 12.06. 2016 r.																																																													
14.	Recman Cup 2016 – turniej tenisa ziemnego	30 - 31.07.2016 r.																																																													
15.	Pogodne Suwałki Cup 2016 – turniej siatkówki plażowej	06.08.2016 r.																																																													
16.	Majster – Siłacz Suwalszczyzny 2016	06.08.2016 r.																																																													
17.	Suwalking – poznaj swój region –	20.07, 17.08. 2016 r.																																																													

		Suwałki Football League), osiedlowych wpłynie na poprawę aktywności Suwałczan. Wprowadzenie rywalizacji między rodzinami, zakładami pracy wpłynie na aktywność sportową mieszkańców.							wycieczki piesze, Nordic Walking	
								18.	Summer Cup – turniej piłki plażowej dla dzieci i młodzieży	12.08.2016 r.
								19.	Fit niedziela – zajęcia taneczne	10, 24.07, 7,14,21.08 2016 r.
								20.	Zorientowani – zajęcia terenowe z wykorzystaniem mapy	23.08.2016 r.
								21.	GRAND PRIX w siatkówce plażowej o puchar Prezydenta Miasta Suwałk	16,23.07, 20.08.2016 r.
								22.	Suwałska Akademia Tenisa Ziemnego	19.07 – 25.08. 2016 r.
								23.	Mini Tour – cykl wycieczek rowerowych dla dzieci	13,27.07, 9,24.08. 2016 r.
								24.	Moja droga do Rio – zajęcia lekkoatletyczne	12.07 – 25.08. 2016 r.
								25.	Mały Skipper – zajęcia z żeglarstwa	I turnus: 27.06 – 8.07 II turnus: 1 – 12.08. 2016 r.
								26.	You can fly – zajęcia z modelarstwa lotniczego	29.06 – 1.07, 29 – 31.08.2016 r.
								27.	Ring wolny – zajęcia bokserskie	8 – 12.08.2016 r.
								28.	GRAND PRIX w tenisie ziemnym o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk	Singiel: 23, 24.07, 6.08.2016 r. Debel: 13,20, 27. 08.2016 r.
								29.	SUWAŁSKI EKSPRES -sportowe zakończenie wakacji	28.08.2016 r.
								30.	Eurofutbol – wygraj z nudą”	04.07. – 31.08.2016 r.
								31.	IV MEMORIAŁ im. Grzegorza Wołagiewicza	3 - 4.09.2016 r.
								32.	BIO - PROFIL & SPA CUP 2016 – turniej tenisa ziemnego	10.09.2016 r.
								33.	Pogodne Suwałki Cup 2016 – turniej tenisa ziemnego	11.09.2016 r.
								34.	OSIR ON TOUR – cztery strony świata. Część III wschód	17.09.2016 r.
								35.	VII MEMORIAŁ im.	23 - 24.09.2016 r.

						Józefa Gajewskiego	
						36. OSiR ON TOUR – cztery strony świata	15.10.2016 r.
						37. RESO Gala Karate Kyokushin	5.11.2016 r.
						38. Biegaj z RESO	02.10.2016 r. – 11.12.2016 r.
						39. RESO Suwałki Football League	18,25.11; 2,9,18.12.2016 r.
						40. VI Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wojciecha Kowalewskiego	3 - 4.12.2016 r.
						41. XXV Spartakiada Dzieci Specjalnej Troski	6.12.2016 r.
						42. Charytatywny Maraton Zumby	10.12.2016 r.
						43. XVII Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej im. Tomka Godlewskiego	16 - 17.12.2016 r.
						Wydatkowano na ten cel: 426 895,84 zł	
		Razem	1 800 000				

2.4.3. Tworzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu w okresie zimowym

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji	
1.	Program miejski-Pogodne Suwałki zimą	Program wpłynie na zwiększenie aktywności fizycznej Suwalczan. Program będzie uzupełnieniem programu „Program miejski – Sportowa rodzina” i dotyczyć będzie okresu zimowego. Rekreacja odbywać się będzie na lodowisku, na terenach nad Zalewem Arkadia np. „Otwarte zawody w wędkarstwie podlodowym o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk”, „-30 °C Suwałki – blok imprez sportowo rekreacyjnych na świeżym powietrzu”, „3S – Suwalskie Spotkania Sportowe” – edycja zimowa.	1 800 000 (300 000 rocznie)	2015-2020	OWS/OSiR	W 2015 r. imprezy w ramach programu realizowane zgodnie z planem.	
						2016 r.:	
						Nazwa imprezy	Data realizacji
						Ferie zimowe 2015/2016	23.01 – 7.02.2016 r.
						„-30°C Suwałki” – blok imprez sportowo rekreacyjnych na świeżym powietrzu	07.02.2016 r.
						Wydatkowano na ten cel: 20.000,00 zł	
2.	Budowa tras biegowych z Suwałk do	Projekt będzie dotyczyć budowy infrastruktury ścieżek do biegów narciarskich, w tym	wartość inwestycji uzależniana	2018-2020	I/OWS	Zadanie planowane do realizacji.	

	Szelmentu	profesjonalnej trasy nart biegowych z Suwałk do Szelmentu. Przyczynią się one – z jednej strony – do aktywizacji ruchowej mieszkańców Suwałk, a z drugiej, do zwiększenia atrakcyjności turystycznej Miasta również w okresie zimowym. Realizacja zadania wymaga współpracy z samorządami gminy Suwałki oraz gminy Jeleniewo w ramach wspólnego projektu.	jest od przebiegu trasy			
Razem:		1 800 000				

Cel operacyjny 2.5. Rozwój bazy i podniesienie jakości działań zabezpieczenia socjalnego i zdrowotnego

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

2.5.1. Realizacja programów zdrowotnych w zakresie przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Realizacja bezpłatnych szczepień przeciwko rakowi szyjki macicy dla 13 letnich dziewcząt, mieszkank Suwałk	Rak szyjki macicy jest drugim co do częstości występowania nowotworem złośliwym u kobiet. Na świecie każdego roku na raka szyjki macicy zapada około 500 tysięcy kobiet. Badania cytologiczne nie dają 100% pewności wykrywania wczesnych faz rozwoju raka. Szczepionki przeciwko wirusom HPV zapobiegają zakażeniu i są tym skuteczniejsze, im młodsze kobiety są poddawane szczepieniom.	180 000 (30 000 rocznie)	2015-2020	S	Zadanie w trakcie realizacji. W 2015 r. zaszczepiło się 105 dziewcząt; wydatkowano 38.702 zł W 2016 r. zaszczepiło się 61 dziewcząt; wydatkowano 29 285 zł
2.	Realizacja szczepień przeciwko grypie dla seniorów – mieszkańców Suwałk	Grypa i choroby grypopodobne są szczególnie niebezpieczne dla osób starszych, o obniżonej odporności organizmu. Masowe szczepienia, za które osoby starsze nie ponosiłyby pełnej odpłatności przyczyniłyby się do obniżenia zapadalności na grypę i zmniejszenie powikłań.	300 000 (50 000 rocznie)	2015-2020	S	Zadanie w trakcie realizacji. W 2015 r. zaszczepiło się 645 mieszkańców Suwałk powyżej 70 roku życia; wydatkowano 12.900 zł W 2016 r. zaszczepiło się 750 mieszkańców Suwałk powyżej 70 roku życia; wydatkowano 15 000 zł.
3.	Realizacja badań wśród uczniów suwalskich gimnazjów mających na celu wczesne wykrycie chorób	Po wykryciu kilku przypadków białaczki wśród uczniów, władze Miasta Suwałk postanowiły przeciwdziałać tym drastycznym przypadkom poprzez szeroko zakrojone badania krwi wśród uczniów	480 000 (80 000 rocznie)	2015-2020	S	2015 r., Przebadano 431 uczniów, wydatkowano 6.468,12 zł

		suwalskich gimnazjów				2016 r. Przebadano 379 uczniów, wydatkowano 5.696,37 zł
4.	Zwiększenie dostępności do edukacji przedporodowej	Edukacja przedporodowa stanowi ważny element w przygotowaniu młodych rodziców do naturalnego porodu i przybliża im problem z jakim spotykają się po pojawieniu się dziecka w ich życiu. Zwiększenie dostępności mieszkańców Suwałk do edukacji przedporodowej przyczyni się do poprawy stanu zdrowia przyszłych matek i zwiększy ich wiedzę i umiejętności opieki nad noworodkiem.	480 000 (80 000 rocznie)	2015-2020	S	W trakcie realizacji W 2015 r. 85 kobiet skorzystało ze szkoły rodzenia w ramach środków przekazanych z budżetu Miasta Suwałk, wydatkowano 29.750 zł W 2016 r., w ramach środków przekazanych z budżetu Miasta Suwałk ze szkoły rodzenia skorzystało 120 kobiet wraz partnerami, wydatkowano 28 000 zł
5.	Realizacja badań mammograficznych dla kobiet w wieku od lat 40.	Mammografia to najważniejsze badanie diagnostyczne w kierunku wykrycia raka piersi, który występuje najczęściej wśród kobiet dojrzałych. Badaniami zainteresowane są kobiety w młodszym wieku. W powodzeniu leczenia tego typu schorzeń istotne znaczenie ma wczesne wykrycie i co za tym idzie wcześniejsze leczenie.	90 000 (15 000 rocznie)	2015-2020	S, podmioty działalności leczniczej	Badania mammograficzne wykonywane są przez podmioty posiadające umowę z NFZ, bez udziału finansowego budżetu Miasta
Razem:			1 530 000			

2.5.2. Indywidualizacja usług pomocy społecznej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	Niepełnosprawność, samotność, starzenie się społeczeństwa wymaga zapewnienia pomocy usługowej, higieniczno - sanitarnej oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Średniorocznie 285 osób wymaga wsparcia z tendencją wzrostową. Zadanie realizowane w partnerstwie z ngo.	9 900 000 (1 650 000 rocznie)	2015-2020	MOPR	2015 r.: Z usług opiekuńczych korzysta 253 osoby. Na ten cel wydatkowano 1.080.413 zł 2016 r.: z usług opiekuńczych korzysta 251 osób. Na ten cel wydatkowano 2.064.051 zł
2.	Poradnictwo specjalistyczne	Zapewnienie dostępu do porad specjalistów i terapii jest niezbędnym elementem całościowego rozpoznania i zdiagnozowania występujących problemów stanowiących podstawę do opracowania indywidualnej ścieżki pomocy. Zadanie realizowane w partnerstwie z	1 800 000 (300 000 rocznie)	2015-2020	MOPR	2015 r.: Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne 2016 r.: poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne.

		ngo.				
3.	Zapewnianie opieki i wychowania w pieczy zastępczej	Z terenu Miasta Suwałki średniorocznie w pieczy zastępczej przebywa 220 dzieci, którym należy zapewnić opiekę zastępczą poprzez ponoszenie wydatków na ich utrzymanie, wypłatę wynagrodzeń oraz świadczeń przysługujących rodzinom. Instytucjonalną opiekę zastępczą sprawuje Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej w Suwałkach.	33 000 000 (5 500 000 rocznie)	2015- 2020	MOPR	2015 r.: 3.836.825 zł; w rodzinnej pieczy zastępczej zapewniono opiekę 196 dzieciom – w instytucjonalnej pieczy zastępczej - 31 wychowankom 2016 r.: 5.031.716 zł; w rodzinnej pieczy zastępczej zapewniono opiekę 197 dzieciom – w instytucjonalnej pieczy zastępczej - 25 wychowankom
4.	Zapewnianie i rozwój opieki asystenta rodziny i rodzin wspierających	Na terenie Miasta 890 rodzin boryka się z problemami opiekuńczo wychowawczymi bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Diagnoza i plan pomocy poprzez kreowanie środowiska rodzinnego sprzyjającego wychowywaniu dzieci w naturalnych rodzinach. Monitoring rodziny, udzielanie pomocy doraźnej i długofalowej. Motywowanie do działania i zmiany postaw.	480 000 (80 000 rocznie)	2015- 2020	MOPR	2015 r.: 90.465 zł 2 asystentów rodziny zapewniło opiekę 23 rodzinom z problemami opiekuńczo wychowawczymi 2016 r.: 105.181 zł 2 asystentów rodziny zapewniło opiekę 23 rodzinom z problemami opiekuńczo wychowawczymi
5.	Zapewnienie opieki koordynatora rodzin zastępczych	Na terenie Miasta Suwałki funkcjonuje 121 rodzin zastępczych, które wymagają wsparcia koordynatora w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	1 290 000 (215 000 rocznie)	2015- 2020	MOPR	2015 r.: 268.485 zł zatrudniono 6 koordynatorów, którzy objęli opieką 95 rodziny zastępcze 2016 r.: 283.260 zł Zatrudniono 6 koordynatorów, którzy objęli opieką 93 rodziny zastępcze
6.	Pomoc interwencyjna	Pomoc osobom, rodzinom, które w wyniku zdarzenia losowego, trudnych przeżyć osobistych, rodzinnych, a zwłaszcza dotkniętych zjawiskiem przemocy znaleźli się w sytuacji nagłego czy przewlekłego kryzysu i potrzebują wsparcia w przezwyciężeniu tej sytuacji i budowaniu motywacji do pozytywnych zmian. Zapewnienie schronienia i wszechstronnego poradnictwa specjalistycznego.	255 000	2015- 2020	MOPR	2015 r.: 170.664 zł Poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne – 707 porad. Terapia interwencyjna, grupa wsparcia i schronienie dla ofiar przemocy w rodzinie 2016 r.: poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne – 798- porad.
Razem:			46 725 000			

2.5.3. Stworzenie platformy wymiany informacji pomiędzy sektorem zdrowotnym i sektorem pomocy społecznej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Szkolenia / konferencje / spotkania warsztatowe / superwizje dla przedstawicieli służby zdrowia i pomocy społecznej	Zmieniające się zasady funkcjonowania podmiotów, niezrozumiałe ustawodawstwo, niejasny podział kompetencji wskazuje na potrzebę ciągłego kształcenia, doskonalenia kadry i wymiany doświadczeń pomiędzy kadrą służby zdrowia i pomocy społecznej. Bagaż doświadczeń i obciążenie problemami zawodowymi osób zaangażowanych w pracę z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym wskazuje na potrzebę ich wsparcia poprzez uczestnictwo w spotkaniach superwizyjnych grupowych i indywidualnych	100 000	2014-2020	MOPR / podmioty działalności leczniczej	2015 r.: 140 osoboszkoleń 2016 r.: 136 osoboszkoleń Przeszkolono w różnym zakresie związanym z realizacją zadań pomocy społecznej, pieczy zastępczej świadczeń rodzinnych i przemocy w rodzinie. Wydatkowano łącznie 36.828,20 zł + środki EFS
Razem:			100 000			

2.5.4. Wsparcie działań szpitala wojewódzkiego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Zakup aparatury i sprzętu medycznego oraz inne inwestycje – zgodnie z ustawą o działalności leczniczej	Postęp w medycynie oraz przestarzały sprzęt i infrastruktura szpitala wymusza konieczność zakupu i wymiany na nowoczesny sprzęt i aparaturę oraz remonty, modernizacje i przebudowy funkcjonującego szpitala. Samorząd Miasta Suwałk od wielu lat wspiera finansowo szpital również w ww. zakresie.	w zależności od potrzeb	2014-2020	S	2015 r.: 150 tys. zł zakupiono 2 aparaty ultrasonograficzne na potrzeby poradni specjalistycznych 50 tys. zł zakupiono: fotel ginekologiczny, kolposkop, aparat do elektrochirurgii na potrzeby poradni ginekologiczno-położniczej. 2016 r.: 400.000 zł, zakupiono: laser holmowy, aparat USG, nefroskop, ezofagoskop/bronchoskop

2.5.5. Wdrożenie programu wsparcia i aktywizacji seniorów

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Prowadzenie dziennych klubów pobytu osób starszych	Starzejące się społeczeństwo wymaga podejmowania różnorodnych działań w zakresie aktywizacji społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej. Zadanie realizowane w partnerstwie z NGO	600 000 (100 000 rocznie)	2015-2020	S/NGO/ DPS „Kalina”/ Pełnomocnik ds. NGO	Zadanie zrealizowane w 2015 r. w ramach otartego konkursu ofert przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. Bł. Anieli Salawy – dotacja 2000 zł, wkład Parafii 10060,- zł udział 20 osób. W 2016 r. otwarto dwa Kluby Seniora w

						Suwałkach w ramach zlecenia zadania publicznego w trybie otwartego konkursu ofert. Suwalski Klub Seniora, przy ul. Chopina 6a prowadzony był przez Stowarzyszenie Nie Po Drodze. Dotacja wyniosła 110.000 zł wkład własny 12.400 zł. Drugi Klub Seniora Centrum prowadziły wspólnie Stowarzyszenie Kulturalne KOSTROMA i Suwalskie Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Filar”. Dotacja Miasta Suwałki wyniosła 39.898,79 zł, wkład własny 4.455,00 zł.
2.	Wspieranie stowarzyszeń i organizacji działających na rzecz seniorów	Wspieranie stowarzyszeń działających na rzecz seniorów. Zadanie zostanie realizowane w partnerstwie z ngo	120 000 (20 000 rocznie)	2015- 2020	S/NGO/Peł nomocnik ds. NGO	W 2015 r. powołano pierwszą Suwalską Radę Seniorów na dwuletnią kadencję (w 2017 roku rozpoczęła się druga kadencja Suwalskiej Rady Seniorów). W 2015 r. zadanie realizowane przez Stowarzyszenie Przyjaciół DPS „Kalina” w ramach otwartego konkursu ofert - Dotacja 2000 zł wkład własny 2600 zł na realizację zadania pn. „Wspieranie działań zmierzających do tworzenia warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności osób starszych w szczególności wspieranie samopomocowych form aktywizacji tych osób”. W 2016 r. w ramach ofert pozakonkursowych na podstawie art. 19 a zadania realizowane były przez: - Stowarzyszenie Przyjaciół DPS „Kalina” na zadanie pn. „ XII Międzynarodowe Animacje Teatralne” – dotacja 3.600 zł wkład własny 1.500 zł - Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku na zadanie pn. „Europejski Dzień Seniora” – dotacja 3.950 zł wkład własny

						850 zł - Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów zadanie pn. „Przegląd pieśni patriotycznych wśród zespołów senioralnych” – dotacja 2.120,66 zł wkład własny 600 zł
3.	Karta seniora	Wspieranie i zarazem aktywizowanie osób starszych poprzez system ulg i zniżek w dostępie do różnego typu usług, czy towarów	brak danych	2015-2020	S/OSiR/SOK	W 2016 r. wdrożono Program „Aktywny Senior”, oferujący ulgi i rabaty mieszkańcom Suwałk w wieku powyżej 60 lat, będących emerytami lub rencistami.
Razem:			720 000			

2.5.6. Wdrożenie działań opieki długoterminowej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspieranie rozwoju infrastruktury opieki długoterminowej i geriatrycznej	Cywilizacja wydłuża długość życia ale często choroby pogarszają jego jakość. Domy pomocy społecznej często nie wystarczają z uwagi na konieczność zapewnienia opieki medycznej i specjalistycznej. Zadanie zostanie realizowane w partnerstwie z ngo i podmiotami lecznictwa. Istnieje potrzeba utworzenia zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego lub zakładu opiekuńczo-leczniczego. Zadanie zostanie zrealizowane w przypadku pozyskania środków zewnętrznych.	10 000 000	2015-2020	S/NGO/ podmioty lecznictwa	Ostatni etap realizacji zakupu wyposażenia na potrzeby Zakładu Opieki Paliatywnej w Suwałkach

2.5.7. Wspieranie działalności wyspecjalizowanych organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.	Wspieranie stowarzyszeń działających na rzecz rodzin i osób w trudnej sytuacji. Wspieranie wolontariatu. Zadanie realizowane w partnerstwie z ngo.	432 000 (72 000 rocznie)	2015-2020	S/NGO/ Pełnomocnik	W 2015 r. w ramach trzech otwartych konkursów ofert oraz na podstawie art. 19 a ustawy dpp rozdysponowano 82 000 zł Zawarto 10 umów z NGO, przy czym jedną umowę rozwiązano. W 2016 r. w ramach otwartego konkursu ofert rozdysponowano 78 400 zł, zawarto 6 umów z NGO.
Razem:			432 000			

Cel operacyjny 2.6. Przeprowadzenie procesów rewitalizacyjnych

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

2.6.1. Kompleksowa rewitalizacja zabytkowego Śródmieścia

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Zintegrowany Program Rewitalizacji Miasta Suwałki na lata 2014-2020	Program rewitalizacji będzie dotyczył 7 obszarów miasta (terenu Śródmieścia, terenów pokoszarowych, pożwirowe Sobolewo i pożwirowe Krzywólka, przemysłowe, pokolejowe, oraz tereny wzdłuż rzeki Czarna Hańcza).	70 000	2015	MKZ	W 2016 r. złożono projekt i uzyskano dofinansowanie z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. Rozpoczęto procedurę wyboru wykonawcy.
2.	Rewitalizacja następujących kwartałów i terenów miasta Suwałki: - I kwartał ograniczony ul. Kościuszki, ul. Wigierska, ul. Wesoła, Waryńskiego, - II kwartał ograniczony ul. Kościuszki, ul. Chłodna, ul. Noniewiczza, ul. Waryńskiego - III kwartał ograniczony ul. Chłodna, ul. Kościuszki, ul. Noniewiczza, ul. Dwernickiego. - IV kwartał ul. E. Plater, Kościuszki, Piłsudskiego, - V kwartał ul. Kościuszki, ul. Muzyczna	Potrzeba rewitalizacji wynika z deficytu prac remontowych i związanego z nim wysokiego stopnia dekapitalizacji starej zabudowy w śródmieściu Suwałk. Wiąże się to również z degradacją społeczną tego obszaru. Aby zmienić tę sytuację należy przeprowadzić kompleksową interwencję na terenie najstarszej części miasta, bowiem indywidualne inicjatywy inwestorskie w takiej sytuacji są mało skuteczne i nieopłacalne. Planowane działania w ramach tzw. rewitalizacji gospodarczej to budowa nowych dróg wewnętrznych, chodników, terenów zielonych, remonty kamienic. W ramach rewitalizacji społecznej planowane jest wdrożenie programu pt. <i>Rewitalizacja społeczna młodych mieszkańców Suwałk oraz nabycie kwalifikacji animatorów ulicy – streetworkreów</i> . Program będzie realizowany we współpracy z organizacjami pożytku publicznego działającymi na terenie miasta Suwałki. Beneficjentami programu będą młode osoby w wieku 10 - 20 lat zagrożone wykluczeniem społecznym, wywodzące się z rodzin niewydolnych wychowawczo o niskim statusie ekonomicznym. Realizacja programu poprzedzona zostanie diagnozą środowiska. Wstępnie program zakłada uaktywnienie społeczne poprzez udział tych osób w życiu kulturalnym, sportowo-turystycznym Miasta, poznania historii Miasta, regionu i ważnych w historii Miasta osób, rozbudzenia zainteresowań poprzez alternatywne formy spędzania czasu wolnego np. udział w tematycznych zajęciach /warsztatach (teatralnych, artystycznych, tanecznych, fotograficznych itp.). Planuje się również wyjazdy edukacyjno-poznawcze do innych miejscowości w Polsce. Do pracy z beneficjentami programu mają być zatrudnieni przeszkoleni pedagodzy podwórkowi/streetworkerzy, których	20 000 000	2015-2020	I, ZBM(obecnie ZBM TBS sp. z o.o.), PWiK, OWS, S, MKZ, RFZ	2015 r.: W dniu 10.11.2015 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji technicznej budowy drogi wraz z parkingami w kwartale ulic E. Plater, T. Kościuszki, J. Piłsudskiego, za kwotę 78 720 zł. 2016 r.: Opracowano dokumentację techniczną budowy drogi wraz z parkingami w kwartale ulic E. Plater, T. Kościuszki, J. Piłsudskiego, za kwotę 78 720 zł. Realizacja uzależniona od zawarcia porozumienia z inwestorem prywatnym, który będzie współfinansował inwestycję. Zadania dot. termomodernizacji budynków przeprowadzonych przez ZBM TBS sp. z o.o. opisane są w punkcie 3.4.1. Opracowanie dokumentacji na drogę od Szkoły Muzycznej do ul. Kościuszki po tzw. przechodniaku.

		praca będzie monitorowana poprzez superwizję. Do realizacji projektu planowane jest wykorzystanie środków własnych, funduszy UE oraz środków z funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi.				
Razem:			20 070 000			

2.6.2. Renowacja budynków poprzemysłowych i powojсковych oraz wprowadzenie systemu zachęt dla lokalizacji branż z sektorów kreatywnych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Kontynuacja działań dotyczących renowacji budynków poprzemysłowych i powojсковych na terenie miasta Suwałki	Szczegółowy zakres zadań zostanie określony w Zintegrowanym Programie Rewitalizacji Miasta Suwałki	szacunkowa wartość zostanie określona po opracowaniu programu	2015-2020	I	Zadanie we wstępnej fazie przygotowania. Brak dokumentacji projektowej.

2.6.3. Rekultywacja i zagospodarowanie rekreacyjne terenów zdegradowanych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Rekultywacja i zagospodarowanie rekreacyjne zdegradowanych terenów po wydobywaniu żwiru PKP-Krzywólka oraz wokół jeziora powyrobowego Sobolewo	Tereny PKP-Krzywólka oraz wokół jeziora powyrobowego Sobolewo są zdegradowane w wyniku wydobywania surowców mineralnych, od lat nie są wykorzystywane i nie zostały przez właściciela zrehabilitowane. Ich rozmiar, ukształtowanie i położenie tworzą świetne warunki do utworzenia atrakcyjnych obszarów rekreacyjnych.	szacunkowa wartość zostanie określona po opracowaniu koncepcji zagospodarowania terenów	2016-2020	AGP	2016 r.: Uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na oba tereny.

Cel strategiczny 3. Racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i ład przestrzenny

Cel operacyjny 3.1. Tworzenie nowych, nowoczesnych i bezpiecznych przestrzeni publicznych

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

3.1.1. Stworzenie zintegrowanej sieci przestrzeni publicznych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla całego miasta.	Kontynuacja działań zmierzających do zapewnienia ład przestrzenny, czyli kształtowania przestrzeni w taki sposób aby tworzyły harmonijną całość oraz uwzględniały w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Plany miejscowe wskazują, w jaki sposób teren może podlegać przekształceniom architektonicznym mającym na celu w szczególności ochronę i kształtowanie ład przestrzenny.	w zależności od potrzeb	2014-2020	AGP	Działanie ciągłe, na dzień 31.12.2016 r. mpzp objętych było 54,96% powierzchni miasta Suwałki tj. ok. 3600 ha. (w tym 76,54 % powierzchni zurbanizowanej posiada mpzp).

		Plany będą uwzględniały tworzenie publicznych terenów rekreacyjnych wzdłuż rzeki Czarna Hańcza połączonych we wspólną sieć.				
--	--	---	--	--	--	--

3.1.2. Tworzenie multifunkcyjnych przestrzeni publicznych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Rewitalizacja parku przy dworcu PKP	W celu stworzenia przyjaznych przestrzeni publicznych, w ramach zadania inwestycyjnego planowane są do wykonania alejki, oświetlenie i fontanna w parku wraz z chodnikami, ulicą oraz parkingami wokół parku.	1 440 000	2017	I	2016 r.: Zadanie realizowane wraz z rozbudową ulicy Kolejowej i Północnej w Suwałkach. Termin wykonania całego projektu - 10.09.2017 r. Zakładana kwota zadania w 2016 r.: 317 584 zł.
2.	Budowa parku (aleje parkowe) wraz z terenem rekreacyjnym (za Aquaparkiem, ul. Gen. K. Pułaskiego – Papieża Jana Pawła II)	Uporządkowanie terenu z wykorzystaniem starego drzewostanu i nadanie mu parkowego charakteru. Projekt obejmuje nowe nasadzenia drzew i krzewów oraz tereny rekreacyjne dla młodzieży i seniorów wraz z budową placu zabaw. Projekt wynika z potrzeby uporządkowania i zagospodarowania terenu wokół nowych inwestycji tj. SOK i Aquaparku.	2 980 000	2014-2015	I	W dniu 26.10.2015 r. zakończono roboty budowlane. Wykonano plac przy strefie zabaw o pow. 474,38 m ² , plac wokół strumyka o powierzchni 535,74 m ² , plac - strefa dla Seniora o powierzchni 270,0 m ² , plac- strefa dla młodzieży o powierzchni 247,0 m ² wraz z infrastrukturą techniczną. Ponadto, w 2016 roku pod linearium wykonano bezpieczną nawierzchnię. Koszt zadania 3 048 867 zł. Całościowy okres realizacji: 2014-2016
Razem:			4 420 000			

3.1.3. Utrzymanie zadbanych terenów zielonych oraz rozwój różnorodnych form tzw. małej architektury

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Budowa placu zabaw wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Dubowo	Budowa miejskich placów zabaw obejmuje następujące lokalizacje ul. Dubowo I.	33 000	2014-2015	I/ZDiZ	Zadanie zrealizowane w 2015 r.; łączny koszt : 45 227,10 zł.
2.	Urządzenie skweru na ul. Wileńskiej	Zagospodarowanie terenu zieleni poprzez wykonanie trawników, celem których będzie stworzenie przesłony dekoracyjno – wizualnej tłumiącej hałas, ograniczającej zapylenie. Stosowanie osłon biologicznych przyczynia się do poprawy mikroklimatu przyrodniczego. Pas zieleni ochronnej ma istotne znaczenie w sąsiedztwie „Fabryki Mebli”.	60 000	2014-2015	ZDiZ	W 2014 r. wykonano trawniki dywanowe na powierzchni 1640 m ² oraz nasadzenia 20 szt. drzew liściastych, 6 szt. drzew iglastych i 270 szt. krzewów ozdobnych. W kwietniu 2016 r. nasadzono 1000 szt. bylin i traw ozdobnych.

						Zakładany termin realizacji w 2016 r.: 2014-2016
3.	Poprawa warunków do uprawiania sportu masowego na terenie miasta Suwałki poprzez budowę Street Workout i Parkour Park oraz siłowni na otwartym powietrzu	Realizacja zadania obejmuje budowę siłowni zewnętrznych w różnych częściach miasta Suwałki m.in. na osiedlu Kamena, przy ul. Daszyńskiego, w rejonie ulic Szpitalna – Reymonta oraz Street Workout i Parkour Park nad zalewem Arkadia	472 927	2015	I	W 2015 r. wykonano: 1. Siłownię na otwartym powietrzu os. KAMENA. 2. Siłownię zewnętrzną przy ulicy Daszyńskiego. 3. "Siłownię pod chmurką" w rejonie ulic Szpitalna - Reymonta 4. Street Workout i Parkour Parku przy Zalewie Arkadia. W 2016 r. wykonano punkt kamerowy oraz oświetlenie Parkour Parku nad Zalewem Arkadia w Suwałkach. Zakładany termin realizacji w 2016 r.: 2015-2016
4.	Zalew łączący pokolenia- budowa boiska wielofunkcyjnego do sportów plażowych (do Beach Soccera i gry w piłkę siatkową plażową) nad Zalewem Arkadia w Suwałkach.	Realizacja zadania obejmuje budowę boiska wielofunkcyjnego oraz zamontowanie niezbędnych urządzeń i infrastruktury towarzyszącej.	450 000	2016	I	W 2016 r. Wykonano: 1. nawierzchnię z kostki bet. , 2. warstwę piaskową 3. trybuny na 300 miejsc 4. piłkochwyty 5. słupki do siatkówki plażowej- 6. maszty alum. flagowe sz 7. kosze na śmieci 8. bramki do piłki nożnej plażowej 9. stanowisko sędziowskie do siatkówki plaż 10. oświetlenie i monitoring. Koszt zadania: 456 728

5. Nowe zadanie dodane przez Wydział Inwestycji	Fundusz sołecki - Dubowo I - urządzenia do ćwiczeń siłowych i biegowych na placu zabaw dla dzieci	W 2016 roku wybudowano siłownię zewnętrzną w Dubowie I.	13 312	2016	I	W dniu 08.09.2016 r. podpisano Umowę nr ZP/89/2016 na budowę siłowni zewnętrznej w Dubowie I z firmą „Herkules” R. Syska, Chrzanów, za kwotę 13 311,06 zł. Roboty zakończono. Dostarczono zestaw Nr 1- Wioślarz, Pylon, Prasa Nożna- 1 kpl, zestaw Nr 2- Twister, Pylon, Wahadło- 1 kpl, Zestaw nr 3- Drabinka, Pylon, Podciąg Nóg- 1 kpl.
6. Nowe zadanie dodane przez Wydział Inwestycji	Aktywne dzieci - modernizacja placu zabaw przy ul. Witosa 4A – BO	W 2016 roku zmodernizowano plac zabaw przy ulicy Witosa 4A.	86 058	2016	I	W 2016 r. wykonano zadanie wykonano. W ramach projektu wybudowano m.in.: 1) ogrodzenie 2) furtki stalowe 3) nawierzchnię piaskową miękką pow. 250m ² . 4) wielofunkcyjny zestaw zabawowy, z wieżami zadaszonymi zjeżdżalnią- tunelem 5) piaskownicę bet. 6) karuzelę. 7) huśtawkę i kiwaki 8) ścianki wspinaczkowe
7. Nowe zadanie dodane przez Wydział Inwestycji	Rewitalizacja parku na rogu ulic Daszyńskiego, Franciszkańskiej, Legionów w Suwałkach - BO	W roku 2016 zrewitalizowano park na rogu ulic Daszyńskiego, Franciszkańskiej, Legionów.	68 882	2016	I	W 2016 r. zadanie zostało realizowane. Wykonano m.in.: - nawierzchnie w parku z kostki bet. gr. 8 cm, warstwa górna podbudowy gr. 10 cm- pow. 69 m ² , - ławkę huśtawkę z zadaszeniem - 2 kpl, - ławkę parkową z oparciem o konstrukcji bet. i siedzisku drewnianym-

						14szt., - linię kablową oświetleniową YAKXs 4x35 mm2 o łącznej długości 179m, słup oświetleniowy h=4m/ oprawy- 4 szt.
			Razem:	1 015 927		

3.1.4. Zwiększanie dostępności przestrzeni publicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Likwidacja barier przestrzennych dla osób niepełnosprawnych w budynkach użyteczności publicznej	Działania zmierzające do likwidacji barier przestrzennych dla osób z ograniczoną mobilnością, wprowadzanie dodatkowych oznaczeń fakturowych oraz dźwiękowych dla osób niewidomych i słabowidzących; zastosowanie dodatkowych oznaczeń wizualnych dla osób głuchoniemych, zapewnienie pełnej dostępności w obiektach użyteczności publicznej, urzędach, placówkach kultury, obiektach oświatowych.	w zależności od potrzeb	2014-2020	I	Realizacja w zależności od potrzeb.
2.	Likwidacja barier architektonicznych poprzez zakup i montaż windy dla osób niepełnosprawnych do budynku Przychodni ul. Putry 9 w Suwałkach	Montaż windy wewnętrznej kabinowej w budynku przychodni przy ul. Putry 9 w Suwałkach	140 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zrealizowane
		Razem:	140 000			

Cel operacyjny 3.2. Zagospodarowanie przestrzeni nad Czarną Hańczą

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

3.2.1. Utworzenie spójnego systemu ścieżek rowerowo-spacerowych wzdłuż Czarnej Hańczy

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż rzeki Czarna Hańcza na odcinku od ul. Sikorskiego do ul. Wojska Polskiego	Zadanie obejmuje budowę ścieżek rowerowych wzdłuż rzeki Czarna Hańcza na odcinku od ul. Sikorskiego do ul. Wojska Polskiego	2 000 000	2015-2016	I/ZDiZ	Opracowana dokumentacja projektowa ścieżki rowerowej na odcinku od ul. Sikorskiego do ul. Bakałarzewskiej. Termin realizacji zadania Planowany w 2016 r.: 2015-2018
2.	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż rzeki Czarna Hańcza od ul. 1go Maja do ul. Utrata	Zadanie obejmuje budowę ścieżek rowerowych wzdłuż rzeki Czarna Hańcza na odcinku od ul. 1-go Maja do ul. Utrata i do granic administracyjnych miasta Suwałki	2 000 000	2016-2017	I/ZDiZ	Opracowana dokumentacja projektowa ścieżki rowerowej na odcinku od ul. 1 Maja

						do ul. Utrata. Termin realizacji zadania Planowany w 2016 r.: 2016-2018
3.	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż rzeki Czarna Hańcza od granicy administracyjnej miasta Suwałki do ul. Sikorskiego	Zadanie obejmuje budowę ścieżek rowerowych wzdłuż rzeki Czarna Hańcza na odcinku od granicy administracyjnej miasta Suwałki do ul. Sikorskiego	2 000 000	2017- 2018	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
Razem:			6 000 000			

3.2.2. Zagospodarowanie rekreacyjne terenów wzdłuż Czarnej Hańczy

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednos tka	Stan realizacji
1.	Rewitalizacja terenów wzdłuż rzeki Czarna Hańcza na odcinku od ul. 24 sierpnia do ul. A. Mickiewicza	Efektom zrealizowanego zadania będzie otwarcie terenów wzdłuż rzeki Czarna Hańcza dla mieszkańców. Zrewitalizowany teren stanie się atrakcyjnym miejscem do rekreacji i wypoczynku. Wielofunkcyjna infrastruktura sportowo – rekreacyjna, wyposażona w nowoczesny sprzęt stanie się atrakcją miasta Suwałki. Na całym terenie nadrzecznym od mostu na ul. Wojska Polskiego do ul. Mickiewicza przewiduje się zieleń parkową z alejkami spacerowymi i ścieżką rowerową. Na terenie tym planuje się miejscu do piknikowania i rekreacji rodzinnej w tym min. 2 wiaty grillowe lub altany rekreacyjne ze stołami, stoliki do gier w tym szachy z możliwością podłączenia komputera, ławki oraz plac zabaw dla małych dzieci. Na terenie naprzeciwko hali OSiR zostanie wykonany mostek przez rzekę dostosowany do przejazdu wózkiem inwalidzkim na drugą stronę rzeki w powiązaniu z istniejącymi alejkami położonymi na terenie zalewu Arkadia. Zaplanowano tam również dojście do brzegu rzeki z platformą do karmienia dzikiego ptactwa, placykami, ławkami, altaną rekreacyjną i oświetleniem parkowym.	12 500 000	2017-2020	I/S/O WS/ MKZ/ AGP/R FZ	2015 r.: W dniu 31.07.2015 r. podpisano umowę na opracowanie koncepcji architektonicznej oraz kompletnej dokumentacji budowlanej i wykonawczej terenu ograniczonego ulicami: T. Kościuszki, A. Mickiewicza i rzeką Czarną Hańczą, z firmą MD POLSKA Sp. z o.o., Szczecin. (termin opracowania 30.03.2016 r.) 2016 r.: Opracowano kompletną dokumentację budowlaną terenu ograniczonego ulicami: T. Kościuszki, A. Mickiewicza i rzeką Czarną Hańczą. Zrealizowano I etap inwestycji tj. parking i ciąg pieszo-jezdny. Pozyskiwane są tereny na realizację kolejnych etapów inwestycji.
2.	Budowa dróg i parkingów do obsługi komunikacji terenów położonych pomiędzy ulicami Mickiewicza, Kościuszki, 24 Sierpnia, rz. Czarna Hańcza w Suwałkach	Zadanie obejmuje wykonanie robót drogowych wraz z oświetleniem ulicznym oraz sieci wodociągowej, sanitarnej i deszczowej.	4 000 000	2017-2018	I/ZDiZ	Zadanie w trakcie realizacji 2015 r.: Opracowała została projektowa na budowę dróg i parkingów położonych pomiędzy ulicami A. Mickiewicza, T. Kościuszki, 24 Sierpnia. Termin opracowania 30.03.2016 r. 2016 r.:

						Zadanie w trakcie realizacji. Wykonany został I etap zadania.
Razem:			16 500 000			

Cel operacyjny 3.3. Ochrona środowiska przyrodniczego przed degradacją

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

3.3.1. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie miasta

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej – Osiedle Zastawie (za ogródkami działkowymi)	Brak kanalizacji sanitarnej na istniejącym osiedlu domków jednorodzinnych. Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji sanitarnej o długości ok. 2600m.	2 020 000	2016	PWiK	Wykonano koncepcję projektową Realizację przesunięto na kolejne lata. Planowany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2020 r.
2.	Budowa sieci wodociągowej – Osiedle Zastawie (przed ogródkami działkowymi)	Uzbrojenie terenu pod budownictwo mieszkaniowe. Projekt będzie obejmował budowę sieci wodociągowej o długości ok. 2200m.	1 350 000	2016-2018	PWiK	Rozpoczęto realizację – wykonano 534 m za 102 000 zł.
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej – Osiedle Szwajcaria	Brak kanalizacji sanitarnej na istniejącym osiedlu domków jednorodzinnych. Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji sanitarnej o długości ok. 3700m.	3 030 000	2016-2020	PWiK	Zadanie do realizacji. Zakładany w 2016 r. termin realizacji zadania: 2020
4.	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej – Osiedle Dubowo	Brak kanalizacji sanitarnej na istniejącym osiedlu domków jednorodzinnych. Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji sanitarnej o długości ok. 2240m.	4 025 000	2016-2020	PWiK	Nie rozpoczęto realizacji. Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2020
5.	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej uzbrojenia planowanych dróg w obszarze SSSE pomiędzy ulicami Wojska Polskiego i Buczka (pod planowane inwestycje)	Uzbrojenie działek pod tereny inwestycyjne (przyszłe zakłady produkcyjne/usługi). Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji sanitarnej o długości ok. 6550m oraz sieci wodociągowej o długości ok. 5380m.	11 940 000	2015-2020	PWiK	Nie rozpoczęto realizacji. Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2019-2020

6.	Budowa sieci wodociągowej wzdłuż ul. Staniszewskiego do budynku Suwalskiej Kopalni Surowców Mineralnych	Zasilenie w wodę budynku mieszkalnego wielorodzinnego. Projekt będzie obejmował budowę sieci wodociągowej o długości ok. 2200m.	1 350 000	2015	PWiK	W 2015 r. wykonano projekt budowlany Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2020
7.	Budowa sieci wodociągowej – Osiedle Staniszewskiego	Uzbrojenie terenu pod budownictwo mieszkaniowe wg MPZP. Projekt będzie obejmował budowę sieci wodociągowej o długości ok. 3000m.	1 500 000	2017-2020	PWiK	2015 r.: Wykonano projekt budowlany 2016 r.: Zadanie w trakcie realizacji. Wykonano 1293 m sieci wodociągowej za kwotę 292 000 zł Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2016-2020
8.	Budowa sieci wodociągowej – „osiedle Bakałarzewska”	Zasilenie w wodę budynków mieszkalnych. Projekt będzie obejmował budowę sieci wodociągowej o długości ok. 2000m.	1 200 000	2018-2020	PWiK	Nie rozpoczęto realizacji. Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2020
9.	Budowa brakujących odcinków sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie przy piekarni na ul. E. Plater (pod planowane inwestycje)	Uzbrojenie terenu pod przyszłe tereny zabudowy usługowo – mieszkaniowej. Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji sanitarnej o długości ok.280m oraz sieci wodociągowej o długości ok.360m.	460 000	2016-2018	PWiK	Realizację przesunięto na kolejne lata. Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2017-2020
10.	Budowa brakujących odcinków sieci wodociągowej na terenie pomiędzy Kościuszki/Noniewicza – przy banku BKO BP i szkole muzycznej (pod planowane inwestycje)	Uzbrojenie terenu pod przyszłe inwestycje oraz budowa sieci wodociągowej zapewniającej ciągłość dostawy wody . Projekt będzie obejmował sieci wodociągowej o długości ok. 145m.	116 000	2016-2018	PWiK	Realizację przesunięto na kolejne lata. Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2018-2020
11.	Budowa brakujących odcinków sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w kwartale ulic Kościuszki/Noniewicza/ Waryńskiego/Wigierska (pod planowane inwestycje)	Uzbrojenie terenu pod przyszłe tereny zabudowy usługowo – mieszkaniowej. Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji sanitarnej o długości ok. 355m oraz sieci wodociągowej o długości ok. 465m.	643 000	2016-2018	PWiK	Realizację przesunięto na kolejne lata. Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania:

						2020
12.	Budowa brakujących odcinków sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na Osiedlu II	Poprawa drożności oraz szczelności sieci wod-kan. Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji sanitarnej o długości ok. 340m oraz sieci wodociągowej o długości ok. 850m.	700 000	2015-2016	PWiK	Realizację przesunięto na kolejne lata. Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2020
13.	Budowa brakujących odcinków sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na ul. W. Romana w obszarze PNT (pod planowane inwestycje)	Uzbrojenie działek pod tereny inwestycyjne (przyszłe zakłady produkcyjne/usługi). Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji sanitarnej o długości ok. 170m oraz sieci wodociągowej o długości ok. 160m	587 000	2015-2016	PWiK	Realizację przesunięto na kolejne lata. Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2020
14.	Remont popękanych kanałów kanalizacji sanitarnej	Poprawa drożności kanałów oraz zapewnienie ich szczelności na terenie całego miasta.	3 500 000	2015-2020	PWiK	2015 r.: Ujęto w studium wykonalności i 2016 r.: Zgłoszono do dofinansowania z POIiŚ 2014-2020. W 2016 r. rozpoczęto realizację ze środków własnych; wykonano 1,4 km za kwotę 372 000 zł. Zakładany w 2016 r. w termin realizacji zadania: 2016-2020
Razem:			32 421 000			

3.3.2. Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Prowadzenie działań informacyjnych mających na celu zmniejszenie zużycia wody przez podmioty gospodarcze	Stale zmniejszające się zasoby wody podziemnej wymagają podjęcia działań zmierzających do oszczędnego wykorzystania tych zasobów. W związku z powyższym zostanie przeprowadzona kampania informacyjna mająca na celu skłonienie podmiotów gospodarczych do zmniejszenia wodochłonności działalności. Zadanie zostanie zrealizowane pod warunkiem pozyskania środków zewnętrznych.	50 000	2015-2020	OSGK	Zadanie będzie realizowane w latach kolejnych
2.	Modernizacja myjni samochodowej o zamkniętym obiegu wody.	Przedsięwzięcie to przyczyni się do zmniejszenia zużycia wody o około 60%, czyli zmniejszy koszty oraz poprawi warunki pracy załogi.	600 000	2015-2016	PGK	Zadanie zostanie zrealizowane w przypadku

						pozyskania funduszy zewnętrznych
		Razem:	650 000			

3.3.3. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Akcje edukacyjne skierowane do mieszkańców	Rosnąca presja cywilizacyjna na środowisko naturalne wymusza intensyfikację działań podnoszących świadomość ekologiczną ludzi. Priorytetowymi kierunkami edukacji ekologicznej mieszkańców, realizowanej przez samorząd Suwałk będą: właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi, promocja ekologicznych form transportu, zwiększenie i wzbogacenie zagospodarowania roślinnego naszego najbliższego otoczenia. Działania edukacyjne przyjmować będą różne formy, m.in. konkursów i imprez masowych.	360 000	2014-2020	OSGK	2015 r.: Wydano ulotki, które następnie rozdano mieszkańcom, mające na celu propagowanie selektywnej zbiórki odpadów, wykonano tablice informacyjne jak prawidłowo selekcjonować odpady, które zamontowano na wiatkach na odpady, zorganizowano obchody „Międzynarodowego Dnia bez Samochodu”, podczas którego organizowane są różne konkursy. 2016 r.: Wydano foldery 8 stronicowe, format A5, nakład 4 tys. dot. odpadów komunalnych - funkcjonowania PSZO - selektywnej zbiórki odpadów komunalnych - realizacji programu ograniczenia niskiej emisji Wydrukowano kartki informacyjne dot. porządku na terenie miasta Suwałki Organizacja Festynu ekologicznego dla uczniów szkół suwalskich Organizacja Międzynarodowego Dnia bez Samochodu
2.	Działania edukacyjne w jednostkach oświatowych	Formą realizacji edukacji ekologicznej jest współfinansowanie działań w tym zakresie suwalskich jednostek oświatowych, ze środków budżetu miasta.	80 000	2014-2020	OSGK	W 2014 r. przekazano środki finansowe w wysokości 14 000,00 zł 9 jednostkom oświatowym na realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej. W 2015 r. dofinansowano zadania z zakresu edukacji ekologicznej 16 jednostkom oświatowym na kwotę 30.604,00 zł. W 2016 r.

						dofinansowano zadania z zakresu edukacji ekologicznej 15 jednostkom oświatowym na kwotę 30.627,00 zł.
3.	Wspieranie działań pro-ekologicznych prowadzonych przez NGO	Władze miasta będą współfinansować projekty organizacji pożytku publicznego z zakresu ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.	60 000	2014-2020	OSGK	W 2014 r. Urząd współfinansował w kwocie 5000 zł zadanie z zakresu ekologii i ochrony zwierząt realizowane przez Fundację Zwierzęta Niczyje pn.: "Wszystkie zwierzęta są nasze".
Razem:			500 000			

Cel operacyjny 3.4. Promowanie gospodarki niskoemisyjnej

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

3.4.1. Modernizacja energetyczna (termomodernizacja) budynków użyteczności publicznej i domów wielorodzinnych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej	Opracowanie i wdrożenie planu gospodarki niskoemisyjnej ma na celu poprawę efektywności energetycznej i redukcję zużycie energii, zwiększenie udziału wykorzystania OZE oraz poprawę jakości powietrza w mieście Suwałki. Dokument ten będzie niezbędny przy aplikowaniu przez miasto i inne jednostki o środki UE w perspektywie finansowej na lata 2014-2020 na przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska.	71 000	2014-2015	RFZ	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Suwałki został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach nr VI/47/2015 z dnia 25 marca 2015 r. w sprawie przyjęcia Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Suwałki 2016 r.: Realizacja programu. Z programu skorzystało 47 wnioskodawców. Na wsparcie wydatkowaliśmy z budżetu miasta kwotę 151 tys. zł
2.	Termomodernizacja budynku przychodni medycznej przy ul. Putry 9	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	340 000	2016 - 2017	ZBM TBS sp. z o.o.	2016 r.: Opracowano audyt energetyczny
3.	Termomodernizacja budynku użytkowego przy ul. Sejneńska 13	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	500 000	2016-2017	ZBM TBS sp. z o.o.	2016 r.: Opracowano audyt energetyczny
4.	Termomodernizacja budynku użytkowego przy	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja	320 000	2016-2017	ZBM TBS sp. z o.o.	Zakładany w 2016 r. w termin realizacji

	ul. Paca 4	instalacji co i cwu.				zadania: 2021-2023
5.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Em. Plater 26	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu nad ostatnią kondygnacją, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji i cwu.	239 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 219 000
6.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Em. Plater 26A	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu nad ostatnią kondygnacją, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	262 000	2016	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane w 2016 r. Koszt zadania: 253 000
7.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Antoniewicza 1	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	727 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 648 000
8.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Reja 70	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	410 000	2018	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie przygotowywane do realizacji w roku 2018
9.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 11	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	263 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 255 000
10.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Witosa 4A	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	1 955 000	2018 - 2019	ZBM TBS sp. z o.o.	2016 r.: Opracowano audyt energetyczny
11.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 20	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	260 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 231 000
12.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Em. Plater 20	Ocieplenie ścian zewnętrznych, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	560 000	2018 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji. Zakładany termin zakończenia 30.09.2017 Koszt zadania: 581 000
13.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Em. Plater 28	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	730 000	2017	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 364 000
14.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. 1 Maja 19	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu nad ostatnią kondygnacją, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	100 000	2020	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie do realizacji w roku 2020
15.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. 1 Maja 27A	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu nad ostatnią kondygnacją, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	1 010 000	Termin zakładany w 2015 r.: 2020 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji. Termin zakończenia 30.09.2017 Zakładany w 2016 r. koszt zadania: 1 020 000
16.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 4	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu. Ocieplenie ścian	279 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania:

		zewnątrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.				222 000
17.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Dwernickiego 9	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu nad ostatnią kondygnacją, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	211 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 209 000
18.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 13	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	247 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 226 000
19.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Em. Plater 24	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	249 000	2016	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane w 2016 r. Koszt zadania: 209 000
20.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Em. Plater 24A	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	250 000	2017 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Zakładany w 2016 r. termin realizacji zadania: 2018
21.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kowalskiego 23	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu nad ostatnią kondygnacją, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	720 000	2019	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie do realizacji w roku 2019
22.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kowalskiego 23A	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu nad ostatnią kondygnacją, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	535 000	2018	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie do realizacji w roku 2018
23.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Wesoła 10	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	132 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 86 000
24.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 4A	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	271 000	2019 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji. Termin zakończenia 30.09.2017
25.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 5	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	305 000	2016	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 256 000
26.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 14	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	247 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 220 000
27.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Składowa 2	Ocieplenie ścian zewnętrznych, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	320 000	2017 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie w 2016 r. przewidziane do realizacji w roku 2018
28.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Em. Plater 28A	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	285 000	2016	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane. Koszt zadania: 275 000
29.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Em. Plater 28B	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	299 000	2016 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie zakładane w 2016 r. do realizacji w roku 2020
30.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Reja 66	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	300 000	2020 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie realizowane. Termin

						zakończenia 30.09.2017 Koszt zadania: 623 000
31.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 8	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	498 000	2018 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane w 2016 r. Koszt zadania: 354 000
32.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Reja 68	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	425 000	2016 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Przewidywany termin, w 2016 r., realizacji zadania - 2021
33.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Reja 72	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	498 000	2018	ZBM TBS sp. z o.o.	Przewidywany termin, w 2016 r., realizacji zadania - 2022
34.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Składowa 4	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	295 000	2017 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Termin zakładany w 2016 r.: 2019 r.
35.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 15	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	303 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 245 000
36.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 16	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	272 000	2016 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	Realizacja zadania zakończy się 30.09.2017 Koszt zadania: 262 000
37.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 18	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	247 000	2015	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie wykonane Koszt zadania: 224 000
38.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Putry 3	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	513 000	2017 r.	ZBM TBS sp. z o.o.	W 2016 r. planowana realizacja zadania - 2018
39. NO WE ZAD .-	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Osiedle II blok 6	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana częściowa stolarki budowlanej, regulacja instalacji co i cwu.	249 000	2017	ZBM TBS sp. z o.o.	Termin zakończenia 30.09.2017
40. NO WE ZAD .-	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Waryńskiego 33	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu poddasza, wymiana częściowa stolarki budowlanej	144 100	2018	ZBM TBS sp. z o.o.	Zadanie do realizacji w roku 2018
41. NO WE ZAD .-	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Waryńskiego 35	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu poddasza, wymiana częściowa stolarki budowlanej	136 000	2017	ZBM TBS sp. z o.o.	Termin zakończenia 30.09.2017

42	Termomodernizacja Przedszkola nr 1 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje, ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 331 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 837 m ² , wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, regulację instalacji c.o. oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.	627 000	2018	I	2016 r.: Wykonano audyt energetyczny. Złożony został wniosek o dofinansowanie do Urzędu Marszałkowskiego o Województwa Podlaskiego pn. „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków oświatowych w Suwałkach”.
43	Termomodernizacja Przedszkola nr 2 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia dachowego- 542,45 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 355,18 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 900,30 m ² , wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, regulację instalacji c.o. oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.	634 000	2018	I	Wykonano audyt energetyczny. Złożony został wniosek o dofinansowanie do Urzędu Marszałkowskiego o Województwa Podlaskiego pn. „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków oświatowych w Suwałkach”.
44	Termomodernizacja Przedszkola nr 3 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia dachowego- 650,40 m ² , ocieplenie ścian zewn. cokołu i piwnic- 426 m ² , ocieplenie ścian zewn. nadziemna- 1080 m ² , wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, regulację instalacji c.o. oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła	865 000	2017 r.	I	W 2016 r. planowane zadanie do realizacji -2019 r.
45	Termomodernizacja Przedszkola nr 4 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia dachowego- 325 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 213 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 545 m ² , wymianę stolarki drzwiowej, regulację instalacji c.o. oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.	382 000	2019	I	Zadanie do realizacji.
46	Termomodernizacja Przedszkola nr 5 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 355 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 900,26 m ² , wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, regulację instalacji c.o. oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.	638 000	2018	I	Wykonano audyt energetyczny. Złożony został wniosek o dofinansowanie do Urzędu Marszałkowskiego o Województwa Podlaskiego pn. „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków oświatowych w Suwałkach”.

47	Termomodernizacja Przedszkola nr 6 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją z wymianą pokrycia dachowego- 596 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 355 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 900,23 m ² , wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, regulację instalacji c.o. oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.	670 000	2018	I	Wykonano audyt energetyczny. Złożony został wniosek o dofinansowanie do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego pn. „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków oświatowych w Suwałkach”.
48	Termomodernizacja Przedszkola nr 7 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia dachowego- 650 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 426 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 1080 m ² , wymianę stolarki okiennej, regulację instalacji c.o.	698 000	2017 r.	I	Zadanie do realizacji. Termin zakładany w 2016 r.: 2018
49	Termomodernizacja Przedszkola nr 8 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia dachowego- 542,46 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 355,19 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 900,26 m ² , wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, regulację instalacji c.o. oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.	640 000	2017 r.	I	Zadanie do realizacji. Termin zakładany w 2016 r.: 2018
50	Termomodernizacja Przedszkola nr 10 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia dachowego- 325 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 213 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 540 m ² , regulację instalacji c.o. oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.	380 000	2017 r.	I	Zadanie do realizacji. Termin zakładany w 2016 r.: 2018
51	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 9 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją z wymianą pokrycia- 1238 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 556 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna z wykonaniem elewacji zgodnie z zaleceniami Konserwatora- 1496 m ² , wymianę stolarki drzwiowej, regulację instalacji c.o. oraz wykonanie wentylacji.	1 036 000	2017 r.	I	W 2015 roku powstała dokumentacja techniczna na potrzeby realizacji zadania. Dokumentację opracowała firma Eneprojekt z Poznania, za kwotę 39 975,00 zł. 2016 r.: Złożono wniosek o dofinansowanie do UMWP pn. „Kompleksowa modernizacja energetyczna Szkoły Podstawowej nr 9 w Suwałkach”. Szacowany koszt zadania (2017-2018): 1 939 065

52	Termomodernizacja I Liceum Ogólnokształcące w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 350 m ² , wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, regulację instalacji c.o.	803 000	2019	I	W 2015 roku powstała dokumentacja techniczna na potrzeby realizacji zadania. Dokumentację opracowała firma Eneprojekt z Poznania za kwotę 41 820,00 zł.
53	Termomodernizacja Zespołu Szkół nr 1 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia- 1217 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 726 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 1716 m ² , wymianę stolarki okiennej, regulację instalacji c.o. W 2016 roku została wykonana kompleksowa termomodernizacja Zespołu Szkół nr 1.	3 000 000	2015-2016	I	W 2015 roku wykonano adaptację pomieszczeń w Zespole Szkół nr 1 na potrzeby SODN, wymieniono stolarkę okienną na V i VI piętrze budynku. W 2016 roku została wykonana kompleksowa termomodernizacja obiektu. Koszt zadania: 2 919 783
54	Termomodernizacja Zespołu Szkół nr 2 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją z wymianą pokrycia- 1090 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu- 173 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 1336 m ² , wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, regulację instalacji c.o.	974 000	2018 r.	I	W 2015 roku powstała dokumentacja techniczna na potrzeby realizacji zadania. Dokumentację opracowała firma Eneprojekt z Poznania za kwotę 36 900,00 zł. W 2016 r. zgłoszono wniosek o dofinansowanie od UM WP pn. „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku ZS nr 2 w Suwałkach”. Szacowany koszt zadania (2017-2018): 2 413 397
55	Termomodernizacja Zespołu Szkół nr 3 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 750 m ² oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła na salach gimnastycznych.	358 000	2019	I	Brak dokumentacji projektowej.
56	Termomodernizacja Zespołu Szkół nr 7 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie ścian i piwnic- 670 m ² oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.	332 000	2020	I	Brak dokumentacji projektowej.

57	Termomodernizacja Zespołu Szkół nr 9 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie ścian zewn. cokołu i piwnic- 580 m ² oraz wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła w bloku sportowym.	299 000	2020	I	Brak dokumentacji projektowej.
58	Termomodernizacja Zespołu Szkół nr 10 w Suwałkach	Termomodernizacja będzie wykonywana stosownie do przyznanych środków finansowych.	3 342 000	2015-2016 r.	I	W dniu 27.12.2016 r. podpisano Umowę o dofinansowanie w ramach Systemu Zielonych Inwestycji (w 2017 roku realizowany jest II etap termomodernizacji budynku ZS nr 10). Przewidywany termin realizacji zadania: 2015-2017
59	Termomodernizacja Zespołu Szkół Technicznych w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia- 2604 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 1050 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 2866 m ² , wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, regulację instalacji c.o. wraz wykonaniem wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.	2 635 033	2015-2016	I	Zadanie wykonane. Koszt zadania: 2 480 871
60	Termomodernizacja Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia- 1908 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu i piwnic- 510 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 1729 m ² , wymianę stolarki okiennej, regulację instalacji c.o. wraz wykonaniem wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.	1 782 414	2015-2016	I	Zadanie wykonane. Koszt zadania: 1 705 050
61	Termomodernizacja budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczy 1 przy ul. Wojska Polskiego w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją- 810 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna od wewnątrz wraz z naprawą elewacji- 2170 m ² , regulację instalacji c.o.	108 000	2017	I	Brak dokumentacji projektowej.
62	Termomodernizacja Centrum Kształcenia Praktycznego w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia dachowego- 1980 m ² .	548 000	2020	I	Brak dokumentacji projektowej.
63	Termomodernizacja Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie dachu z wymianą pokrycia- 505 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych cokołu- 165 m ² , ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemna- 840 m ² , regulację instalacji c.o.	364 000	2020	I	Wykonano audyt energetyczny. Złożony został wniosek o dofinansowanie do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego pn. „Kompleksowa modernizacja energetyczna

						budynków oświatowych w Suwałkach”.
64	Termomodernizacja Suwalskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Suwałkach	Zakres prac obejmuje ocieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją z wymianą pokrycia- 258 m².	76 000	2020	I	Brak dokumentacji projektowej.
Razem:			36 639 447			

3.4.2. Rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Budowa przyłączy do domków jednorodzinnych (Os. Kolejowe)	Przyłączanie do msc istniejących budynków mieszkalnych wybudowanych w latach 70-80) obiektów pozwoli na likwidację niskiej emisji.	4 450 000	2014-2020	PEC	Zadanie w trakcie realizacji; do końca 2016 r. poniesione nakłady w kwocie: 552 237
2.	Budowa sieci rozdzielczych wraz z przyłączami	Przyłączanie istniejących oraz nowobudowanych obiektów da możliwość włączania do msc maksymalnej liczby odbiorców, realna rozbudowa sieci.	6 870 000	2014-2020	PEC	Zadanie w trakcie realizacji; do końca 2016 r. poniesione nakłady w kwocie: 5 241 318
3.	Modernizacja sieci- przebudowa kanałowej na preizolowaną	Przebudowa (trzydziestoletnich i starszych) sieci rozdzielczych wraz z przyłączami z kanałowych na preizolowane pozwoli na odtworzenie majątku w nowej technologii.	11 360 000	2014-2020	PEC	Zadanie w trakcie realizacji; do końca 2016 r. poniesione nakłady w kwocie: 5 687 972
4.	Termomodernizacja sieci ciepłowniczych	Termomodernizacja - wymiana izolacji sieci przesyłowych zmniejszy straty ciepła oraz wydłuży okres ich eksploatacji.	6 050 000	2014-2020	PEC	Zadanie w trakcie realizacji; do końca 2016 r. poniesione nakłady w kwocie: 1 637 567
5.	Likwidacja węzłów grupowych	Likwidacja węzłów pozwoli zmniejszyć zużycie energii elektrycznej oraz ciepłej na dystrybucji.	3 650 000	2014-2020	PEC	-
Razem:			32 380 000			13 092 095

3.4.3. Wsparcie budowy instalacji odnawialnych źródeł energii

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
-----	---------	-------------------	---------------	------------------	-----------	-----------------

1.	Mod yfi kac ja zak res u zad ani a	Pompa ciepła i termomodernizacja budynku biurowego PWiK	Wykorzystanie energii odnawialnej - odzysk energii cieplnej ze ścieków oczyszczonych.	702 000	2016 r.- 2018 r.	PWiK	Realizacja zadania z modyfikacją zakresu. Budowa instalacji fotowoltaicznej na terenie PWiK w Suwałkach sp. z o.o. Wykonany projekt budowlany i uzyskano pozwolenie na budowę. Zadanie ujęte we wniosku o dofinansowanie w ramach POIiŚ działanie 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach Szacowana koszt zadania 2016 r.: 1 225 570
2.		Budowa instalacji solarnej na budynku Aquaparku	Zakres prac obejmuje wykonanie instalacji solarów, robót budowlanych oraz elektrycznych w budynku Aquaparku w Suwałkach.	1 476 000	2017 r.	I	2015 r. Została opracowana koncepcja optymalizacji kosztów eksploatacyjnych w Aquaparku 2016 r.: Została opracowana dokumentacja techniczna instalacji pompy ciepła i paneli fotowoltaicznych dla obiektu Aquaparku w Suwałkach, za kwotę 37 997 zł. Realizacja uzależniona od pozyskania na ten cel środków finansowych zewnętrznych. Termin realizacji zadania zakładany w 2016 r.: 2017-2018
3.		Budowa instalacji solarnej na budynku Zespołu Szkół nr 10 w Suwałkach	Zakres prac obejmuje dostawę i montaż zestawu kolektorów słonecznych na potrzeby ciepła technologicznego wody basenowej i ciepłej wody użytkowej w Zespole Szkół nr 10.	1 129 000	2018	I/OWS	2015 r.: Opracowana została dokumentacja projektowa budowy instalacji solarnej na budynku Zespołu Szkół nr 10 w Suwałkach. Posiadamy aktualne pozwolenie na budowę kolektorów słonecznych w ZS nr 10.
4.		Ekologiczne Suwałki	Projekt będzie dotyczył zakupu i instalacji kolektorów słonecznych lub instalacji fotowoltaicznej na budynkach mieszkalnych na terenie miasta Suwałki. Projekt będzie realizowany pod warunkiem uzyskania dofinansowania ze środków UE.	8 500 000	2016-2020	I/RFZ/PNT PW	Zadanie w trakcie realizacji. W grudniu 2015 r. złożono wniosek dot. montażu instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych w Suwałkach do

						programu PROSUMENT, który uzyskał dofinansowanie. W ramach projektu zostaną wybudowane instalacje fotowoltaiczne na 20 budynkach.
Razem:			11 807 000			

3.4.4. Wprowadzenie publicznego transportu niskoemisyjnego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Poprawa funkcjonowania systemu transportu publicznego poprzez zakup niskoemisyjnego taboru komunikacji miejskiej – etap III	Celem projektu jest poprawa funkcjonowania systemu komunikacji miejskiej i efektywności komunikacyjnej. Realizacja projektu podniesienie atrakcyjności komunikacji zbiorowej i zwiększy dostępność dla mieszkańców Suwałk. Inwestycja służyć będzie usprawnieniu gospodarki transportowej w mieście poprzez redukcję zatłoczenia, poprawę bezpieczeństwa ruchu oraz poprawę jakości środowiska. Wymiana zużytego, przestarzałego taboru autobusowego na nowoczesny zmniejszy jego awaryjność oraz skróci czas podróży.	20 000 000	2015-2020	PGK/O SGK	Zadanie zostanie zrealizowane w przypadku pozyskania funduszy zewnętrznych Został złożony wniosek do programu Polska-Białoruś-Ukraina na realizację części przedmiotowego zadania.

Cel operacyjny 3.5. Kompleksowe uregulowanie gospodarki odpadami

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

3.5.1. Rozbudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej wraz z wyposażeniem jej wylotów w separatory substancji ropopochodnych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Przebudowa sieci kanalizacji deszczowej w obrębie osiedla Północ I i II	Poprawa funkcjonowania obciążonego układu sieci kanalizacji deszczowej (odciążenie zlewni W-24). Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji deszczowej o długości ok. 1655m.	7 100 000	2017 r.	PWiK	Realizację przesunięto na kolejne lata (do 2020 r.).
2.	Podziemny zbiornik retencyjny na ścieki opadowe z przepompownią w obrębie osiedla Hańcza	Poprawa funkcjonowania obciążonego układu sieci kanalizacji deszczowej (odciążenie zlewni W-10)	1 500 000	2015-2016	PWiK	2015 r.: Wykonano koncepcję. 2016 r.: Zrezygnowano z budowy zbiornika ze względu na wysokie koszty.

						W 2016 wybudowan o nowy odcinek kanalizacji pomiedzy OSIR i zalewem wraz z nowym wylotem W10B – kwota 210 000 zł.
3.	Budowa brakujących odcinków sieci kanalizacji deszczowej z terenów pomiędzy ulicami Kościuszki/Mickiewicza i rzeka Czarną Hańczą (pod planowane inwestycje)	Zapewnienie odwodnienia projektowanych ulic. Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji deszczowej o długości ok. 475m.	655 000	2016-2018 r.	PWiK	Realizację przesunięć o na kolejne lata (do 20 20 r).
4.	Budowa brakujących odcinków sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie przy piekarni na ul. E. Plater (pod planowane inwestycje)	Zapewnienie odwodnienia projektowanych ulic /parkingów . Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji deszczowej o długości ok. 390m.	390 000	2016-2018 r.	PWiK	Realizację przesunięć o na kolejne lata (do 20 20 r).
5.	Budowa brakujących odcinków kanalizacji deszczowej na terenie pomiędzy Kościuszki/Noniewicza - przy banku BKO BP i szkole muzycznej (pod planowane inwestycje)	Zapewnienie odwodnienia projektowanych ulic /parkingów. Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji deszczowej o długości ok. 460m.	460 000	2016-2018 r.	PWiK	Realizację przesunięć o na kolejne lata (do 20 20 r).
6.	Budowa brakujących odcinków sieci kanalizacji deszczowej w kwartale ulic Kościuszki/Noniewicza/ Waryńskiego/Wigierska (pod planowane inwestycje)	Zapewnienie odwodnienia projektowanych ulic /parkingów . Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji deszczowej o długości ok. 415m.	415 000	2016-2018 r.	PWiK	Realizację przesunięć o na kolejne lata (do 20 20 r).
7.	Budowa brakujących odcinków sieci kanalizacji deszczowej na Osiedlu II	Zapewnienie odwodnienia projektowanych ulic /parkingów. Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji deszczowej o długości ok. 250m.	250 000	2015-2016 r.	PWiK	Realizację przesunięć o na kolejne lata (do 20 20 r).
8.	Budowa brakujących odcinków sieci kanalizacji deszczowej na ul. W. Romana w obszarze PNT (pod planowane inwestycje)	Zapewnienie odwodnienia projektowanej ulicy. Projekt będzie obejmował budowę kanalizacji deszczowej o długości ok. 170m.	255 000	2015-2016 r.	PWiK	Realizację przesunięć o na kolejne lata (do 20 20 r).
9.	Budowa separatorów na wylotach kanalizacji deszczowej	Projekt dotyczy budowy separatorów substancji ropopochodnych na wylotach kanalizacji deszczowej .	5 060 000	2015-2017	PWiK /OSGK	Ogłoszono przetarg na wykonanie dokument. jednego separatora; realizacja w III kwartale 2017 r.
10.	Modernizacja systemu mieszenia osadów w komorach fermentacyjnych	Wykorzystanie energii odnawialnej - poprawa efektywności produkcji biogazu wykorzystywanego do produkcji energii cieplnej na potrzeby oczyszczalni ścieków.	3 530 000	2015-2018	PWiK	Ujęto w studium wykonalności.
11.	Zwiększenie stopnia odwadniania osadów do suszenia (prasa)	Poprawa efektywności działania suszarni osadu.	6 060 000	2016-2018	PWiK	wykreślono
Razem:			25 675 000			

3.5.3. Rozbudowa Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Przygotowanie dokumentacji, budowa niecki wraz z niezbędną infrastrukturą (drenaż odcieku, uszczelnienie, instalacja odprowadzenia gazu składowiskowego, przepompownia dla odcieku) - I etap	W roku 2013 został przygotowany projekt budowlany. W styczniu 2014 został złożony wniosek o wydanie pozwolenia na budowę. W latach następnych przewidywana jest dalsza realizacja projektu. Realizacja przedsięwzięcia jest niezbędna, ponieważ obecnie funkcjonujące składowisko śmieci będzie zapełnione do 2016r.	8 000 000	2014-2017 r.	PGO/O SGK	Stan realizacji: projekt budowlany, pozwolenie na budowę, koncepcja techniczna – technologiczna i raport oddziaływania na środowisko, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Poniesione nakłady - 59.065,00 zł. Planowana realizacja zadania 2016-2018.
2.	Rekultywacja eksploatowanego obecnie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.	W roku 2013 został przygotowany projekt budowlany, w styczniu 2014 został złożony wniosek o wydanie pozwolenia na budowę. W latach następnych przewidywana jest dalsza realizacja projektu. Rekultywacja składowiska wynika z obowiązku ustawowego wynikającego z ustawy o odpadach.	1 100 000	2016 - 2017	PGO	Stan realizacji: projekt budowlany, raport oddziaływania na środowisko. Poniesione nakłady - 18.000 zł. Planowana realizacja zadania 2019
3.	Zakup ładowarki kołowej.	Ładowarka przeznaczona do wywozu odpadów na składowisko.	500 000	2015 - 2017	PGO	Poniesione nakłady – 0, Planowana realizacja zadania 2016-2017.
4.	Budowa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z możliwością składowania odpadów innych niż komunalne oraz azbestu – etap II.	Składowisko byłoby usytuowane na działce PGO (ok.7ha) od strony zachodniej składowiska. Do składowania odpadów budowlanych, gruzu i innych zgodnie z uzyskanym pozwoleniem.	10 000 000	2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2019-2020.
5.	Rozbudowa modułu procesu biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach tlenowych	Dostosowanie procesu biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach tlenowych do wymagań zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych	5 000 000	2015-2016	PGO	Zadanie zakończone 16.08.2016r. Poniesione nakłady – 2.866.126,63
6.	Rozbudowa instalacji Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Suwałkach poprzez zakup kruszarki do betonu.	Stworzenie infrastruktury do zagospodarowania odpadów remontowych i budowlanych (zakup potrzebnego sprzętu m.in. kruszarki do betonu). Zgodnie z przepisami prawa do 2020r. gminy muszą osiągnąć wskaźniki recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych do 70%. Wymaga to realizacji przedmiotowego zadania.	1 500 000	2015-2017	PGO	Poniesione nakłady – 0 Planowana realizacja zadania 2016-2017.
Propozycje - nowe zadania i modyfikacja obecnych (wykreślenie obecnego zad. 3 i 4, modyfikacja 6 + dodanie nowych zadań)						
4.	Instalacja do przetwarzania odpadów budowlanych i remontowych – kruszarka do odpadów budowlanych z separatorem magnetycznym.	Stworzenie infrastruktury do zagospodarowania odpadów remontowych i budowlanych (zakup potrzebnego sprzętu m.in. kruszarki do betonu). Zgodnie z przepisami prawa do 2020r. gminy muszą osiągnąć wskaźniki recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych do 70%. Wymaga to	1 500 000	2019-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0 Planowana realizacja zadania 2019-2020.

		realizacji przedmiotowego zadania.				
5.	Rozbudowa PSZOK i doposażenie PSZOK w pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, wydajność 1 000 Mg/rok.	Rozbudowa PSZOK może obejmować m.in.: utwardzenie nawierzchni, sieci uzbrojenia terenu, zbiornik na ścieki, wiaty lub boksy na odpady, zaplecze socjalne, waga do odpadów, ogrodzenie terenu, brama wjazdowa, monitoring wizyjny, rampa najazdowa, ścieżka edukacyjna, magazyn odpadów niebezpiecznych, zieleń ozdobna i izolacyjna, zakup kontenerów, pojemników, zakup sprzętu, maszyn i pojazdów do obsługi PSZOK, zakup wyposażenia, przyjmowanie rzeczy używanych celem ponownego użycia. Dostosowanie PSZOK do obowiązujących wymogów w zakresie ochrony środowiska i gospodarowania odpadami.	650.000	2017-2018	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2017-2018.
6.	Budowa instalacji do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów komunalnych.	Instalacja obejmuje budowę nowej hali o pow. około 2500 m ² oraz linii sortowniczej o wydajności 20 tys. Mg/rok, obejmującą możliwość separacji aerodynamicznej, optycznej, balistycznej, magnetycznej, oddzielenie frakcji ciężkiej, doczyszczanie frakcji lekkiej oraz belowanie. Przewiduje się możliwość rozbudowy linii sortowniczej o moduł do wytwarzania paliwa alternatywnego o wydajności około 10 tys. Mg/rok. Do obsługi sortowni planowany jest zakup dwóch ładowarek, pojazdu o zabudowie skrzyniowej do transportu balastu do spalarni o ładowności 25 Mg, specjalistycznego pojazdu o ładowności do 3,5 Mg przystosowanego do odbioru niebezpiecznych odpadów gromadzonych selektywnie. Jednym z podstawowych celów nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest zwiększenie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Do poziomów określonych w ustawie gminy mają dochodzić etapami, osiągając w kolejnych latach wartości założone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. (Dz. U. z 2012 roku poz. 676) w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych: do końca 2012 – 10%; do końca 2013 – 12%; do końca 2014 – 14%; do końca 2015 – 16%; do końca 2016 – 18%; do końca 2017 – 20%; do końca 2018 – 30%; do końca 2019 – 40%; do końca 2020 – 50%.	15.000.0000	2016-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2016-2020.
7.	Instalacja do przetwarzania odpadów w procesie tlenowym.	Budowa instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów. Płyta	500.000	2019-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania

		kompostowa o pow. około 0,3 ha, nawierzchnia betonowa, system odprowadzania ścieków, doprowadzenie wody, oświetlenie.				2019-2020.
8.	Modernizacja linii do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (w tym m.in. zakup nowych urządzeń do ciągu technologicznego).	Uzupełnienie istniejącej linii do segregacji zmieszanych odpadów komunalnych o sito obrotowe, wymianę rozrywarki do worków, doposażenie w automatyczne systemy sortowania. Wyposażenie istniejącej hali przyjmowania odpadów w wentylację wyciągową -mechaniczną z odpylaniem o wydajności około 25000 m ³ /h.	3.000.000	2019-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2019-2020.
9.	Modernizacja instalacji i Zakładu, w ramach której przewiduje się:		8.720.000	2016-2022	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2016-2022.
9.1.	Zakup ładowarki, pojemność łyżki około 4,5 m ³	Ładowarka przeznaczona do wywozu odpadów na składowisko.	500.000	2019-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2019-2020.
9.2.	Zakup pojazdów do transportu odpadów – 2 zestawy	Dalekobieżny transport odpadów w postaci ładunków masowych (prasowane surowce wtórne), o zabudowie skrzyniowej. Ładowność zestawu około 25 Mg.	1.000.000	2016-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2016-2020.
9.3.	Zakup ładowarek – 2 szt.	Ładowarki do obsługi instalacji do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów komunalnych.	1.000.000	2016-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2016-2020.
9.4.	Kompaktor do zagęszczania odpadów	Kompaktor do zagęszczania odpadów na składowisku odpadów.	1.000.000	2020-2022	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2020-2022.
9.5.	Sito mobilne do podczyszczania frakcji podsitowej z kompostowania odpadów komunalnych.	Sito dwufrakcyjne do oddzielenia części organicznej od stabilizatu po procesie tlenowej biostabilizacji.	1.000.000	2016-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2016-2020.
9.6.	Budowa wiat i placów utwardzonych	Budowa boksów/wiat do magazynowania surowców wtórnych o powierzchni około 1000 m ² . Obiekty wolnostojące o konstrukcji żelbetowej z zadaszeniem oraz systemem zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego.	1.500.000	2016-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2016-2020.
9.7.	Budowa sali konferencyjnej i ścieżki edukacyjnej	Budowa sali konferencyjnej dla celów prowadzenia edukacji ekologicznej na około 50 osób, wyposażonej w sprzęt komputerowy z oprogramowaniem, sprzęt audio-wizualny, nagłośnieniowy oraz meble. Budowa ścieżki ekologicznej o długości około 100 m, składającą się min. z wiaty widokowej, ciągu pieszego z kostki betonowej, ogrodzenia, nasadzeń, tablic edukacyjnych, placu edukacyjno – zabawowego dla dzieci w wieku przedszkolnym.	2.000.000	2020-2022	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2020-2022.
9.8.	Specjalistyczny pojazd do transportu odpadów problemowych	Specjalistyczny pojazd o ładowności do 3,5 Mg przystosowanego do odbioru niebezpiecznych odpadów gromadzonych selektywnie.	120.000	2016-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2016-2020.
9.9.	Monitorowanie obiektu z wykorzystaniem systemu telewizji przemysłowej CCTV	Monitorowanie obiektu z wykorzystaniem systemu telewizji przemysłowej CCTV oraz systemu termograficznego p.poż z zastosowaniem kamer termowizyjnych.	100.000	2016-2020	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana realizacja zadania 2016-2020.
9.10.	Realizacja wentylacji mechanicznej odpylającej	Wyposażenie istniejącej hali przyjmowania odpadów w wentylację	500.000	2018	PGO	Poniesione nakłady – 0. Planowana

	w hali przyjmowania odpadów o wydajności ok. 25 000 m ³ /h.	wyciągową -mechaniczną z odpylaniem o wydajności około 25000 m ³ /h				realizacja zadania 2018.
10.	Budowa stanowiska rozbiórki odpadów wielkogabarytowych, powierzchnia 200 m ² , wyposażona w rozdrabniacz do odpadów wielkogabarytowych.	Wiata o nawierzchni betonowej około pow. 200 m ² , zadaszona z systemem odprowadzania ścieków, doprowadzenie wody, oświetlenie. Mobilna rozdrabniarka na podwoziu kołowym. Roczna przepustowość urządzenia to ok. 5 tys. Mg odpadów na rok.	1.500.000	2019-2020	PGO	Poniesione nakłady- 0. Planowana realizacja zadania 2019-2020.
Razem:			44 970000			

Cel strategiczny 4. Poprawa dostępności transportowej

Cel operacyjny 4.1. Zwiększenie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

4.1.1. Modernizacja i rozbudowa układu komunikacyjnego wewnątrzsiedlowego i międzysiedlowego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Budowa ulic na os. Hańcza etap II	Planowana do wykonania łączna długość ulic wynosi 1830 m. Budowa ulic na osiedlu Hańcza będzie obejmowała ulice: Toruńska, Szczecińska, Koszalińska, Tarnobrzaska, Zamojska, Olsztyńska, Elbląska, Słupska, Gdańska.	4 160 000	2014-2015	I/ZDiZ	Zadanie zakończone w sierpniu 2015 roku (oprócz przebudowy ul. Olsztyńskiej). Koszt zadania: 4 217 940
2.	Budowa ulic na os. Hańcza etap III	Zakres przedmiotowego zadania obejmuje rozbudowę ul. Batalionów Chłopskich wraz z ul. Sopocką. Łączna długość ulic Batalionów Chłopskich i Sopockiej wynosi 1260 m.	2 000 000	2014-2018	I/ZDiZ	W sierpniu 2015 roku zakończono budowę ulicy Batalionów Chłopskich o długości 484m i łącznik ul. Batalionów Chłopskich z ul. Olsztyńską o długości 67,0m. Łączna długość wybudowanych ulic wynosi 551m. Wartość wykonanych robót 462 136,20 zł. Do wykonania pozostaje ulica Sopocka.
3.	Budowa ulic na os. Hańcza etap IV	Planowana do wykonania łączna długość ulic wynosi 1337 m. Budowa ulic na osiedlu Hańcza będzie obejmowała ulice: Gorzowską, Wrocławską, Legnicką, Sieradzką, Chełmską i Katowicką	3 000 000	2017-2020	I/ZDiZ	Zadanie w trakcie realizacji. Został ogłoszony przetarg nieograniczony

						(2017) na budowę ulic: Wrocławskiej, Legnickiej i Katowickiej, z terminem otwarcia ofert 21.02.2017 r. Najkorzystniejszą ofertę złożył REM-BUD sp. z o.o. z Suwałk, za łączną kwotę 2.987.000 zł, w tym środki finansowe Miasta Suwałki wynoszą 2.148.370,47 zł i środki fin. PWiK 838.629,53 zł. Termin zakończenia 10.09.2018 r.
4.	Budowa ul. na os. Hańcza etap V	Planowana do wykonania łączna długość ulic wynosi 880 m. Budowa ulic na osiedlu Hańcza będzie obejmowała ulice: Elcką, Węgorzewską Olecką, Giżycką, Gołdapską.	1 660 000	2017-2019	I/ZDiZ	Zadanie zakończone. Koszt zadania: 1 798 486
5.	Przebudowa ulicy Młynarskiego	Do wykonania pozostaje przebudowa ul. Młynarskiego, w tym: - I etap (odcinek od ulicy Nowomiejskiej i Moniuszki do ronda)	3 466 000 1 427 000	 2014-2015	I/ZDiZ	W 2015 roku zakończono I etap rozbudowy ul. Młynarskiego – I etap za łączną kwotę 2 369 892,68 zł (w tym środki finansowe Miasta Suwałki w kwocie 1 426 336,05 zł, środki finansowe PWiK w kwocie 419 643,91 zł oraz środki finansowe Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w kwocie 523 912,72 zł).

		- II etap (odcinek od budynku nr 6 przy ul. Młynarskiego do ul. Ogińskiego)	481 000	2016	I/ZDiZ	Zakończenie Etapu II nastąpiło w dniu 15.07.2016 r. za łączną wartość 613 961,34 zł, w tym środki Miasta Suwałki w kwocie 361.304,03 zł oraz środki finansowe SSM w kwocie 252.657,31 zł.
		- III etap (odcinek od ulicy Ogińskiego do końca zakresu)	800 000 599 857	2016 – 2018	I/ZDiZ	Zadanie w trakcie realizacji. Został ogłoszony przetarg nieograniczony na Etap III z terminem otwarcia ofert 27.02.2017 r.. Wartość III etapu wynosi 1 219 420,30 zł, w tym środki Miasta Suwałki w kwocie 599 856,38 zł, środki finansowe SSM w kwocie 490 566,71 zł i śr. PWiK wynoszą 128 997,21 zł.
6.	Budowa ulic na os. Kolejowym	Budowa ulicy Bukowej zakończona w 2014 roku. Planowana do wykonania łączna długość ulic: Bukowej, Wylotowej i Lutostańskiego wynosi 840 m, w tym ul. Bukowa o długości 260 m.	2 584 000	2014-2018	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej budowy ulic Wylotowej i Lutostańskiego. Wykonanie brakującego fragmentu ul. Bukowa – koszt zadania 853 000 zł..

7.	Budowa ul. na os. Piastowskie II	Planowana do wykonania ul. Władysława Łokietka wraz z sięgaczami o długości 648 m, ul. K. Wielkiego wraz z sięgaczami o długości 295 m, ul. W. Jagiełły o długości 115 m oraz sięgacze o długości 200 m. Łączna długość ulic wynosi 1258 m.	1 245 981	2015-2016	I/ZDiZ	W 2016 roku wykonano nawierzchnie w ul. Władysława Łokietka wraz z sięgaczami w Suwałkach za łączną kwotę 1 245 980,59 zł, w tym środki fin. Miasta Suwałki wynoszą 1 000 533,84 zł i środki fin. PWiK 245 446,75 zł. Ponadto, wykonano chodniki w ul. Jagiełły za łączną kwotę 463 545 zł. Planowana do wykonania ul. Władysława Łokietka wraz z sięgaczami o długości 648 m, ul. K. Wielkiego wraz z sięgaczami o długości 295 m, ul. W. Jagiełły o długości 115 m oraz sięgacze o długości 580 m. Łączna długość ulic wynosi 1638 m.
8.	Budowa ulic na os. Staszica	Planowana do wykonania łączna długość ulic wynosi 1430 m. Budowa ulic na osiedlu Staszica będzie obejmowała ulice: Kołtąta, Żytnia, Piękna, Ogrodowa, Miodowa	Łączna wartość zadania 2015 r. 6 250 000 Łączna wartość zadania 2016 r. 4 688 401	2016-2021	I/ZDiZ	W dniu 31.01.2017 r. zostały zakończone roboty budowlane polegające na budowie ulic: Ogrodowej i Pięknej wraz z budową kładki na rz. Czarna Hańcza, za łączną kwotę 3 394 918,36 zł, w tym: środki finansowe Miasta Suwałki 2 747 036,59 zł i środki fin. PWiK wynoszą 647 881,77 zł. Ponadto został ogłoszony przetarg nieograniczony na budowę ulic: H. Kołtąta i Miodowej, z terminem otwarcia ofert 23.02.2017 r.
9.	Budowa ul. na os. Piastowskie I	Planowana do wykonania łączna długość ulic wynosi 980 m. Budowa ulic na osiedlu Piastowskie będzie obejmowała ulice: Chrobrego, Warneńczyka z sięgaczami, Bolesława Śmiałego z sięgaczem, sięgacz ul. Jagiełły.	1 450 000	2016-2020	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
10.	Budowa ulic na os. Powstańców Wielkopolskich	Planowana do wykonania łączna długość ulic wynosi 1070 m. Budowa ulic na osiedlu Powstańców Wielkopolskich będzie obejmowała ulice: 41 Pułku Piechoty oraz sięgacze: ul. Ułanów Grochowskich, Bohaterów, ul. Mariana Piekarskiego	2 550 000 (w tym ul. 41 Pułku Piechoty 432 955 zł)	2016-2020	I/ZDiZ	W 2016 roku wykonano ulicę 41 Pułku Piechoty, za łączną kwotę 432 954,70 zł, w tym środki finansowe Miasta Suwałki wynoszą 278 988,06 zł i środki fin. PWiK wynoszą 153 966,64 zł. Planowana w 2016 r. do wykonania łączna

						długość ulic wynosi 1377,7 m przy kosztach zadania 2 628 989 (w tym ul. 41 Pułku Piechoty 278 989 zł)
11.	Budowa sięgacza ul. Falka	Budowa nawierzchni drogi gminnej sięgacza ul. Falka o długości 300m.	1 050 000	2019	I/ZDiZ	Opracowana dokumentacja projektowa. Wydana decyzja nr 183/2012 w dniu 31.08.2012 r. Wykonano oświetlenie.
12.	Przebudowa ulicy Świerkowej – II etap	Do wykonania pozostaje nawierzchnia ul. Świerkowej na odcinku od ul. Nowomiejskiej do ul. Kolejowej.	4 377 319	2016	I/ZDiZ	Zadanie zakończone. Realizacja ze środków Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na Lata 2016-2020, w kwocie 1 592 016 zł (dotacja). Późniejsze nakłady za łączną kwotę 3 831 409,97 zł, w tym środki Miasta Suwałki 3 701 319,42 zł i PWiK 95 929,78 zł.
13.	Przebudowa ulicy Nowomiejskiej- II etap	Do wykonania pozostaje przebudowa ul. Nowomiejskiej na odcinku od ul. Ogińskiego do ul. Świerkowej. Zadanie pn. „Przebudowa ulicy Nowomiejskiej w Suwałkach – II etap” planowane do realizacji w 2015 roku w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój.	2 821 760	2015	I/ZDiZ	W dniu 03.08.2015 r. zakończono przebudowę ulicy Nowomiejskiej w Suwałkach- II etap. Koszt zadania 2 821 759,83 zł. Przebudowano jezdnię w ulicy Nowomiejskiej o długości 758 wraz z wymianą krawężników i innymi robotami towarzyszącymi.
14.	Budowa ulicy łączącej ul. Szpitalną z ul. Reja	Planowana do wykonania ulica łącząca ul. Szpitalną z ul. Reja o długości 400 m.	1 400 000	2020	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
15.	Budowa ulicy łączącej ul. Reja z ul. Pułaskiego	Planowana do wykonania ulica łącząca ul. Reja z ul. Pułaskiego o długości 230 m.	805 000	2020	I/ZDiZ	Dokumentacja projektowa wymaga aktualizacji.
16.	Budowa ulicy Reymonta	Planowana do wykonania długość ulicy Reymonta (do Szpitalnej) wynosi 770 m oraz na odcinku od Szpitalnej do Krzywólki wynosi 860 m.	4 075 000	2018-2020	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
17.	Budowa ulicy Legionów	Wykonanie nawierzchni ulicy Legionów o długości 280 m.	400 000	2016	I/ZDiZ	Zadanie zakończone w 2016 roku. Łączna wartość zadania wynosi 391 036,47 zł,, w tym: środki "Dom Etcki Morusiewicz" 246 655,73 zł, Miasto Suwałki 122 333,26 zł i PWiK 22 047,48 zł.
18.	Budowa dróg gminnych w Szewcarii oraz ul. Studzienicznej	Planowana do wykonania łączna długość ulic wynosi 4260 m. Do wykonania pozostają nawierzchnie dróg w Szewcarii oraz ul. Studzienicznej.	2 990 000	2020	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.

		oraz ul. Studzienicznej.				
19.	Budowa dróg gminnych w Dąbrówce	Do wykonania pozostają nawierzchnie dróg w Dąbrówce o długości 900 m.	1 800 000	2019	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
20.	Budowa dróg gminnych- ul. Sianożęć oraz ul. bez nazw pomiędzy drogą nr 655 a 1148B	Do wykonania pozostają nawierzchnie ul. Sianożęć oraz ul. bez nazw pomiędzy drogą nr 655 a 1148B o łącznej długości 1400 m.	2 000 000	2018-2019	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej. Nazwa zadania proponowana w 2016 r.: Budowa dróg gminnych-ul. Sianożęć
21.	Budowa ulicy Krzywólka	Do wykonania pozostają nawierzchnia ul. Krzywólka o długości 2500 m.	3 00 000	2017-2019	I/ZDiZ	Opracowana dokumentacja projektowa budowy ulicy Krzywólka. Wartość zadania szacowana w 2016 r. 5 750 000
22.	Budowa ul. Dmowskiego	Planowana do wykonania ulica Dmowskiego o długości 210 m.	735 000	2016	I/ZDiZ	Opracowana dokumentacja projektowa budowy ulic Dmowskiego i 11 Listopada. Wydana decyzja nr 182/2012 z dnia 31.08.2012 r.
23.	Utwardzanie dróg obsługujących kompleksy garaży przy ul. Reja, Nowomiejskiej, Klonowej, Chopina	Utwardzanie dróg obsługujących kompleksy garaży przy ul. Reja, Nowomiejskiej, Klonowej, Chopina.	730 007	2015-2017	I/ZDiZ	Zadanie zrealizowane. Poniesione nakłady: 894 211,87 zł (w tym środki finansowe Miasta Suwałki w kwocie wyniosły 730 006,87 zł, środki finansowe PWiK w kwocie 164 2050,00 zł).
24.	Budowa ulicy Zastawie	Planowana do realizacji w 2015 roku budowa ulicy Zastawie w Suwałkach.	8 557 190	2015	I/ZDiZ/ PWiK	Zadanie zrealizowane. Wybudowano 1310 m ul. Zastawie od skrzyżowania z ul. Powstańców Wielkopolskich do byłej bocznic kolejowej za kwotę 2 557 188,14 zł (w tym środki fin. Miasta Suwałki wyniosły 2 010 183,87 zł i środki finansowe PWiK 547 004,285 zł)
		- ulice dojazdowe od ulicy Zastawie do osiedla domów zlokalizowanych w kierunku ulicy Grunwaldzkiej o łącznej długości około 1,0 km.	3 000 000	2021		Brak dokumentacji projektowej.
		- ulice osiedlowe od Zastawie w kierunku za byłą bocznicą kolejową o łącznej długości około 0,95 km.	3 000 000	2021		Brak dokumentacji projektowej.

25. NO WE ZAD ANI E PRO POZ YCJA	Budowa ul. 11 Listopada	Planowana do wykonania ulica 11 Listopada o długości 220 m.	154 000	2016-2020	I/ZDiZ	Zadanie zrealizowane w 2016 roku. Łączny koszt zadania 547 055
26. NO WE ZAD ANI E PRO POZ YCJA	Budowa ulic 7KD i 8KD przy ulicy Sikorskiego	Planowane do wykonania ulice: 7KD (długość 110 m) i 8KD (długość 170 m).	700 000	2018	I/ZDiZ/ PWIK	Opracowana dokumentacja projektowa. Wydana decyzja nr 1/2015 z dnia 16.01.2015 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie ulic 7KD i 8KD. Oświetlenie ulic 7KD i 8KD zakończono w lipcu 2015 r. Szacowana w 2016 r. wartość zadania: 779 946
27. NO WE ZAD ANI E PRO POZ YCJA	Ulice objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego ulicy Stanisława Stanisławskiego	Planowane do wykonania ulice: 3KD, 9KD, 27KD, 14KDW, 24KDW, 25KDW, 26KDW o długości 2,69 km.	725 000	2021-2023	I/ZDiZ/ PWIK	Dokumentacja techniczna została opracowana w 2015 roku. Łączna wartość zadania szacowana w 2016 r.: 6 570 872 zł. Dodatkowo planowane środki finansowe PWIK w kwocie 3 656 751 zł.
28. NO WE ZAD ANI E PRO POZ YCJA	Budowa drogi od ul. Północnej do firmy Stolar	Planowana do wykonania droga o długości około 200 m.	700 000	2021	I/ZDiZ/ PWIK	Brak dokumentacji projektowej.
29. NO WE ZAD ANI E PRO POZ YCJA	Przebudowa ulicy Piaskowej	Planowana do przebudowy ulica o długości około 750 m.	2 625 000	2019	I/ZDiZ/ PWIK	Brak dokumentacji projektowej.
30. NO WE ZAD ANI E PRO POZ YCJA	Przebudowa ulicy Hubala od drogi krajowej Nr 8 do firmy Kolbet	Planowana do przebudowy ulica o długości około 900 m.	3 150 000	2020	I/ZDiZ/ PWIK	Brak dokumentacji projektowej.
31. NO WE	Budowa drogi od ulicy Bakalarzewskiej do targowiska	Planowana do wykonania droga o długości około 250 m.	875 000	2018	I/ZDiZ/ PWIK	Brak dokumentacji projektowej.

ZAD ANI E PRO POZ YCJA	miejskiego					
32. NO WE ZAD ANI E PRO POZ YCJA	Przebudowa ulicy Wileńskiej	Planowana do przebudowy ulica o długości około 300 m.	1 050 000	2016 - 2017	I/ZDiZ/ PWik	Zadanie w trakcie realizacji. Termin wykonania zamówienia 30.06.2017 r. Koszt zadania: 823 441 zł.
33. NO WE ZAD ANI E PRO POZ YCJA	Przebudowa ulicy Kowieńskiej	Planowana do przebudowy ulica o długości około 300 m.	1 000 000	2016 - 2017	I/ZDiZ/ PWik	Zadanie w trakcie realizacji. Termin wykonania zamówienia 30.06.2017 r. Koszt zadania: 573 685 zł
34. NO WE ZAD ANI E PRO POZ YCJA	Budowa sięgacza od ul. 23 Października i przedłużenie ulicy Sobieskiego	Planowany do budowy sięgacz ulicy od ul. 23 Października (długość 110 m) i przedłużenie ulicy Sobieskiego (długość 120 m). Łączna długość 230 m.	850 000	2021	I/ZDiZ/ PWik	Brak dokumentacji projektowej.
35. NO WE ZAD ANI E PRO POZ YCJA	Rozbudowa ulic Kolejowej i Północnej w Suwałkach.	Do rozbudowy pozostaje ulica Kolejowa i Północna o łącznej długości 500m wraz z modernizacją parku przy PKP.	2 179 265	2017	I/ZDiZ/ PWik	Zadanie inwestycyjne w trakcie realizacji. Wykonawcą jest PDM SA z Suwałk, za łączną kwotę 2 640 968,60 zł, w tym: środki fin. Miasta Suwałki wynoszą 2 179 265 zł i środki fin. PWik wynoszą 461 703,60 zł. Termin zakończenia 10.09.2017 r.
Razem:			83 646 610			

4.1.2. Budowa parkingów i wydzielonych miejsc postojowych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Budowa drogi dojazdowej od ul. Noniewicza z parkingami i infrastrukturą w kwartale pomiędzy ulicami: Kościuszki, Wigierska, Noniewicza, rz. Czarna Hańcza	Planowana do wykonania budowa drogi dojazdowej wraz z parkingami od ul. Noniewicza. Opracowana dokumentacja projektowa.	403 000	2016-2018	I/ZDiZ	2016 r. W 2016 zakończono I etap budowy drogi dojazdowej. Wykonano jezdnię o długości 130 m z parkingami (37 szt) oraz chodniki i oświetlenie uliczne. Łączna wartość I etapu wyniosła 393 096,95 zł, w tym środki finansowe Miasta Suwałki 172 891,43 zł, śr. fin. PWik 125 733,08 zł i śr. inwestora pryw.

						94 472,44 zł. Pozostaje do wykonania II etap za łączną kwotę 275 278,54 zł. Zakładany termin realizacji: 2016-2021
2.	Budowa dróg dojazdowych z parkingami w kwartale między ulicami: Kościuszki, Dwernickiego, Noniewicza, Chłodna wraz z budową parkingu- I etap	Do wykonania roboty drogowe wraz z oświetleniem ulicznym, siecią wodociągową, sanitarną i deszczową. Wykup gruntu pod drogę o pow. 4535 m2.	2 215 000	2017-2018	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
3.	Budowa dróg dojazdowych z parkingami w kwartale między ulicami: Kościuszki, Dwernickiego, Noniewicza, Chłodna wraz z budową parkingu - II etap	Do wykonania roboty drogowe wraz z oświetleniem ulicznym, siecią wodociągową, sanitarną i deszczową. Wykup gruntu pod drogę o pow. 1543 m2.	820 000	2017	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
4.	Budowa drogi z parkingami w kwadracie ulic Kościuszki, Waryńskiego, Noniewicza, Wigierska w Suwałkach – I Etap	Do wykonania roboty drogowe wraz z oświetleniem ulicznym, siecią wodociągową, sanitarną i deszczową. Wykup gruntu pod drogę o pow. 400 m2.	872 000	2017	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
5.	Budowa drogi z parkingami w kwartale ul. Kościuszki, Waryńskiego, Noniewicza, Wigierska w Suwałkach – II Etap	Do wykonania roboty drogowe wraz z oświetleniem ulicznym, siecią wodociągową, sanitarną i deszczową. Wykup gruntu pod drogę o pow. 20 m2.	618 000	2018	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
6.	Budowa drogi z parkingami w kwartale ulic Kościuszki, Waryńskiego, Noniewicza, Wigierska w Suwałkach – III Etap	Do wykonania roboty drogowe wraz z oświetleniem ulicznym, siecią wodociągową, sanitarną i deszczową.	397 000	2018	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
7.	Budowa drogi z parkingami w kwartale ulic Kościuszki, Waryńskiego, Noniewicza, Wigierska w Suwałkach – IV Etap	Do wykonania roboty drogowe wraz z oświetleniem ulicznym, siecią wodociągową, sanitarną i deszczową. Wykup gruntu pod drogę o pow. 844 m2.	1 176 000	2019	I/ZDiZ	Brak dokumentacji projektowej.
8.	Budowa drogi wraz z parkingami w kwartale ulic E. Plater, Kościuszki, Piłsudskiego w Suwałkach	Do wykonania roboty drogowe wraz z oświetleniem ulicznym, siecią wodociągową, sanitarną i deszczową. Wykup gruntu pod drogę o pow. 1700 m2.	2 600 000	2017-2020	I/ZDiZ	Opracowanie dokumentacji projektowej planowane w 2016 roku. Budowa będzie współfinansowana przez inwestora prywatnego.
9 NO WE ZAD ANI E	Budowa drogi, chodników i parkingu przy ulicy Andersa w sąsiedztwie placu zabaw i siłowni zewnętrznej.	Budowa drogi o długości 140 m, chodników i parkingu przy ulicy Andersa w sąsiedztwie placu zabaw i siłowni zewnętrznej.	414 525	2016	I/ZDiZ /SSM	Zadanie zakończone w 2016 r. Zadanie realizowane wspólnie z SSM w Suwałkach.
Razem:			9 101 000			

4.1.3. Rozwój sieci komunikacji miejskiej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Opracowanie analizy obecnie funkcjonującego układu publicznej komunikacji miejskiej wraz z rekomendacjami w kierunku jego optymalizacji	Przeprowadzona w 2011 r. optymalizacja systemu komunikacji miejskiej przyniosła racjonalizację wykonywanej pracy przewozowej. W związku z dokonywanymi się zmianami w funkcjonowaniu miasta system wymaga jednak okresowej analizy zawierającej ocenę aktualnych rozwiązań i propozycje ewentualnych zmian	47 970	2015	OSGK	W 2016 r. została wykonana analiza transportu miejskiego w Suwałkach – kwota 47 970,00 zł brutto

Razem:	47 970			
---------------	--------	--	--	--

Cel operacyjny 4.2. Poprawa funkcjonowania powiązań systemu komunikacyjnego miasta z otoczeniem regionalnym

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

4.2.1. Rozbudowa układu komunikacyjnego na kierunku wschód – zachód

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Przebudowa układu komunikacyjnego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 653 w Suwałkach	W ramach przebudowy układu komunikacyjnego (III etap) planowana jest przebudowa ulic Bakalarzewskiej i Sejneńskiej wraz z niezbędną ulicą Szkolną łączącej się z ulicą Sejneńską. Zadanie obejmuje: a) ulica Bakalarzewska odcinek od stacji paliw do granicy administracyjnej miasta Suwałk	2 325 752	2015	I	Zadanie zrealizowane. Koszt zadania: 2 325 752 zł.
		b) ulica Sejneńska 1. odcinek od ulicy Utrata do ulicy Waryńskiego 2. odcinek od przejazdu kolejowego do granicy administracyjnej miasta Suwałk	Łączna wartość zadania nr 1 11 300 000 Łączna wartość zadania nr 2 16 470 000	Zad. 1. 2016-2020 Zad. 2 2015	I	Opracowana kompletna dokumentacja projektowa ulicy Sejneńskiej. Wydana decyzja zezwalająca na realizację inwestycji drogowej ulicy Sejneńskiej na odcinku od przejazdu kolejowego do granic adm. miasta
2.	Budowa przedłużenia ul. Tysiąclecia Litwy od ul. Reja do ul. Krasickiego z mostem na rzece Czarnej Hańczy.	Planowana budowa przedłużenia ulicy Tysiąclecia Litwy od ul. Reja do ul. Krasickiego o długości około 1 500 m wraz z mostem na rzece Czarnej Hańczy.	20 000 000	po 2020	I	Brak dokumentacji projektowej.
3.	Budowa ulicy łączącej ul. Utrata z ul. Sejneńską (przedłużenie ul. Wigierskiej)	Planowana do budowy ulicy łączącej ul. Utrata z ul. Sejneńską.	7 000 000	po 2020	I	Brak dokumentacji projektowej.
4.	Budowa ulicy łączącej ul. Wojska Polskiego z ul. Utrata (przedłużenie ul. Leśnej)	Planowana budowa odcinka drogi wojewódzkiej nr 655 od ul. Wojska Polskiego do ul. Utraty o długości 490 m.	6 000 000	2019-2020	I	Posiadamy kompletną dokumentację projektową.
Razem:			61 625 752			

4.2.2. Rozbudowa układu komunikacyjnego na kierunku północ – południe

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Przebudowa drogi krajowej nr 8 w granicach administracyjnych miasta Suwałk (III etap od ul. Podhorskiego do drogi na Płociczno)	Do realizacji planowana przebudowa drogi krajowej nr 8 od ul. Podhorskiego do drogi na Płociczno.	33 000 000	po 2020	I	Zadanie do realizacji.

2.	Przebudowa infrastruktury drogowej wschodniej strefy przemysłowej w Suwałkach	Zadanie obejmuje następujące etapy: a) od ul. Sejneńskiej do ul. Utrata z budową mostu i tunelu pod torami- I etap b) od ul. Sejneńskiej do ul. Północnej- II etap c) od ul. Północnej do ul. Pułaskiego- III etap Docelowa trasa wschodnia będzie stanowiła część drogi wojewódzkiej nr 653 skomunikowanej z przyszłą obwodnicą miasta w ciągu drogi S-61 (Via Baltica) w sąsiedztwie planowanej linii kolejowej „Rail Baltica” poprawiającej skomunikowanie terenów inwestycyjnych PNT PW oraz terenów przemysłowo-handlowych we wschodniej części miasta.	35 000 000 35 000 000 25 000 000	2018-2019 po 2020 2017-2018	I	Opracowana dokumentacja projektowa ulicy G w ciągu nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 655 od ul. Utrata do ul. Pułaskiego. Realizacja uzależniona od pozyskania na ten cel środków finansowych z UE.
Razem:			128 000 000			

4.2.3. Rozbudowa połączeń komunikacyjnych umożliwiających połączenie układu drogowego Miasta z trasą S61

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1. <i>Rozbicie zadania</i>	Przebudowa ul. Buczka w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655, w tym: a) od granic administracyjnych miasta do przejazdu kolejowego (Etap I) b) od ul. Krakowskiej do ul. Utrata (Etap II) c) od ulicy Buczka do Leśnej (Etap III)	Pozostaje do przebudowy ul. Buczka od granic administracyjnych miasta Suwałki do ul. Leśnej. Projekt poprawi skomunikowanie południowej części miasta (w tym terenów przemysłowych SSSE oraz lotniska lokalnego z bazą Centrum Pogotowia Ratunkowego) z węzłem S-61 „Suwałki – Południe”.	22 000 000 25 000 000 20 000 000	Zad. a. 2017-2018 2017-2018 Po 2020	I	Opracowana dokumentacja projektowa za kwotę 298 890,00 zł. Realizacja uzależniona od pozyskania na ten cel środków finansowych z UE.
2.	Przebudowa ul. Reja od ul. Armii Krajowej do granic administracyjnych miasta Suwałki wraz z budową ścieżki rowerowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655	Pozostaje do przebudowy ul. Reja od ul. Armii Krajowej do granic administracyjnych miasta Suwałki. Przedsięwzięcie poprawi jakość obsługi komunikacyjnej miasta Suwałki poprzez połączenie z infrastrukturą TEN-T (ul. Reja będzie połączona z trasą S61) i skróci czas przejazdu przez Suwałki.	7 448 000	2015-2016	I	Zadanie zrealizowane za łączną kwotę 5 772 003,35 zł w tym: - ścieżka rowerowa o długości 2300 m za kwotę 1 701 435,79 zł (zadanie 1). - jezdnia o długości 2300 m za kwotę 4 070 567,56 zł (zadanie 2).
3.	Budowa łącznika dróg wojewódzkich 653 i 652 wzdłuż obwodnicy Suwałk	Zadanie będzie obejmowało wykonanie nawierzchni asfaltowych. Zadanie będzie realizowane w porozumieniu z GDDKiA.	2 000 000	2018	I	Zadanie we wstępnej fazie przygotowania.
Razem:			76 448 000			

4.2.4. Budowa zintegrowanego systemu ścieżek i szlaków rowerowych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
-----	---------	-------------------	---------------	------------------	-----------	-----------------

1.	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Staniszewskiego w Suwałkach	Do wykonania ścieżka rowerowa wzdłuż ulicy Staniszewskiego do granic administracyjnych miasta Suwałk.	2 685 000	2017	I	Zadanie w trakcie realizacji.
2.	Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – Województwo Podlaskie	Zadanie przewidziane do realizacji w 2015 roku. W ramach zadania wykonana będzie przebudowa skrzyżowań Utrata-Przytorowa i Utrata-Sejneńska wraz z budową ścieżki rowerowej między skrzyżowaniami.	2 173 000	2015	I	Zadanie zakończone w 2015 r. Koszt zadania 2 217 179,79 zł.
Razem:			4 858 000			

Cel operacyjny 4.3. Poprawa krajowej i międzynarodowej dostępności komunikacyjnej

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

4.3.1. Wsparcie budowy obwodnicy zachodniej w ciągu drogi ekspresowej S61

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Prowadzenie działań mających na celu wsparcie budowy drogi ekspresowej S61		bez kosztów	2014-2018	Prezydent Miasta, Rada Miejska, ZDiZ	Zadanie ciągłe

4.3.2. Wsparcie elektryfikacji i modernizacji linii kolejowej na trasie Białystok-Ełk-Trakiszki

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspieranie elektryfikacji i modernizacji linii kolejowej na trasie Sokółka – Trakiszki w ramach przyszłej trasy kolejowej Rail Baltica wraz z budową przelotowej stacji kolejowej w Suwałkach	Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta, co zwiększy jego atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną.	bez kosztów	2014-2016	I, Prezydent Miasta, Rada Miejska, AGP	Zadanie ciągłe.

4.3.3. Rozbudowa infrastruktury lotniska lokalnego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
-----	---------	-------------------	---------------	------------------	-----------	-----------------

1.	Budowa i rozbudowa lotniska lokalnego w Suwałkach	W ramach zadania planowane jest wykonanie pasa startowego o nawierzchni utwardzonej dla potrzeb komunikacji lotniczej, głównie ruchu turystycznego i biznesowego, „general aviation”.	16 500 000	2016-2020	I	Zadnia w trakcie realizacji. 2015 r.: W dniu 17.03.2015 r. Urząd Lotnictwa Cywilnego wydał decyzję zezwalającą na wprowadzenie istotnych zmian eksploatacyjnych i technicznych cech lotniska. Została wykonana aktualizacja dokumentacji projektowej lotniska z firmą Projekt Plus Sp. z o.o. w Warszawie za kwotę 147 477,00 zł. 2016 r.: W dniu 21.12.2016 r. podpisano porozumienie intencyjne z Aeroklubem Polskim porozumienia intencyjnego, dot. wstępnego ustalenia zasad rozbudowy i wykonywania obowiązków zarządzającego lotniskiem cywilnym Suwałki.
----	---	---	------------	-----------	---	--

Cel strategiczny 5. Wzrost znaczenia współpracy w procesach rozwojowych

Cel operacyjny 5.1. Rozwijanie aktywności i tożsamości lokalnej

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

5.1.1. Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych, w tym pełnomocnika ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi	Organizacje pozarządowe stanowią ważne ogniwo uzupełniające i wzbogacające o nowe elementy dla mieszkańców miasta i regionu. Pozyskują pozabudżetowe środki finansowe na realizację swoich projektów. Angażują grono wolontariuszy. Wspieranie tych działań przynosi wielorakie korzyści dla miasta, w tym w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców dotyczących różnych dziedzin życia, przy zaangażowaniu dużo mniejszych środków finansowych na działania niż potrzebują instytucje finansowane z budżetu miasta.	w zależności od potrzeb	2014-2020	S/KTP/Pełnomocnik	W 2015 roku w ramach otwartego konkursu ofert zawarto 160 umów o wsparcie realizacji zadań publicznych oraz przekazano Organizacjom środki finansowe w kwocie 2.872.761,26 zł. Organizacje na realizację zadań publicznych w 2015 r. wydatkowały środki własne (finansowe, osobowe i pozyskane ze źródeł innych niż budżet Miasta) równe kwocie 1.369.024,38 zł. W 2016 roku w ramach

						otwartego konkursu ofert zawarto 153 umowy o wsparcie realizacji zadań publicznych oraz przekazano Organizacjom środki finansowe w kwocie 3.935.269,51 zł. Organizacje na realizację zadań publicznych w 2016 r. wydatkowały środki własne finansowe i pozyskane ze źródeł innych niż budżet Miasta równe kwocie 1.617.950,93 zł oraz osobowe w kwocie 248.614,37.
2.	Budowanie partnerstwa samorządu i organizacji pozarządowych	Organizacje pozarządowe realizują zadania własne gminy w ramach otwartych konkursów ofert. Tym samym stają się partnerem samorządu, a nie petentem. Istnieje silna potrzeba podniesienia jakości partnerstwa po obu stronach. Poprawie jakości współpracy będzie służył też wieloletni program współpracy Miasta Suwałki, przygotowany wspólnie z organizacjami pozarządowymi.	2 400 000	2014-2020	S/KTP/ OSGK/ OWS Pełnomocnik	2015 r.: Uruchomiono Centrum Integracji Społecznej prowadzone przez Stowarzyszenie dla Rozwoju w Suwałkach. Miasto Suwałki udzieliło wsparcia finansowego na funkcjonowanie CIS. W 2015 roku zlikwidowano noclegownię i Izbę Wytrzeźwień, prowadzone przez Miasto Suwałki. W drodze otwartego konkursu ofert od 1.01.2016 r. uruchomiono Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Uzależnionych i Bezdomnych, prowadzony przez Spółdzielnię Socjalną Perspektywa. Dotacja Miasta Suwałki na lata 2016-2018 wynosi 2.600.000 zł. 2016 r. Uchwalono Wieloletni Program współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020. W 2016 r. w obszarze wspierania i upowszechniania kultury fizycznej zawarto łącznie 29 umów. Udzielono w tym obszarze dotacji w wysokości 157.725,00 zł. Organizacje na realizację zadań publicznych wydatkowały środki własne (finansowe, osobowe i pozyskane ze źródeł innych niż budżet Miasta) w wysokości 184.682,64 zł. W 2016 r. w obszarze nauki, edukacji, oświaty i wychowania zawarto łącznie 12 umów. Udzielono w tym obszarze dotacji w wysokości 28.000,00 zł. Organizacje na realizację zadań publicznych wydatkowały środki własne (finansowe, osobowe i pozyskane ze źródeł innych niż budżet Miasta) w wysokości 10.607,02 zł.

3.	Wspieranie procesu profesjonalizacji organizacji pozarządowych	Istnieje potrzeba stałego podnoszenia kwalifikacji poprzez szkolenia, wymianę doświadczeń i integrację środowiska.	100 000	2014-2020	CWOP, Pełnomocnik	Zadanie ciągłe. Od 2013 roku Miasto powierza w otwartym konkursie ofert prowadzenie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych w lokalu użyczonym przez Miasto. W 2014 roku dotacja wyniosła 89409,00 zł, wkład własny 11.142,85 zł. W 2015 roku dotacja wyniosła 93.247,00 zł, wkład własny 11.376,20 zł. W 2016 roku zadanie powierzono na trzy lata 2016-2018. Dotacja wyniosła 300.000 zł, planowany wkład własny organizacji – 30.000 zł).
Razem:			2 231 000			

5.1.2. Popularyzacja wiedzy o historii Suwałk i Suwalszczyzny oraz kultywowanie regionalnych tradycji

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Promocja tradycji tanecznych mieszkańców Suwałk i Suwalszczyzny – Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna”	Kilkuletni projekt zakłada wielokierunkową restytucję lokalnych tradycji tanecznych mieszkańców Suwałk i Suwalszczyzny. Część badawcza zakłada odtworzenie strojów, tradycji, zachowań i zwyczajów tanecznych, towarzyskich Suwałk początków XX wieku. Część widowiskowa zakłada odtworzenie tańców i tradycji balowych mieszczan suwalskich. Część popularyzatorska polega na przeprowadzeniu cyklu spotkań otwartych dla mieszkańców miasta, na których każdy będzie mógł nauczyć się odtworzonych tańców. Rezultatem projektu będzie widowisko taneczno-teatralne, w którym, prócz wyodrębnionego zespołu wykonawców będą mogli uczestniczyć wszystkie grupy społeczne miasta, realizując w ten sposób kontynuację lokalnych tradycji. Dodatkowo powstanie widowisko, jako użytkowa formuła prezentacji scenicznej tych tradycji, na potrzeby promocyjne, reprezentacyjne, dla turystów i gości.	1 200 000 (200 000 rocznie)	2015-2020	SOK	W roku 2015 zrealizowano widowisko taneczno-teatralne „Bal w Resursie Obywatelskiej 1914 r.” Zespołu Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna”, potańcówki, warsztaty taneczne i cykl wykładów dla mieszkańców. Obecnie prowadzone są dalsze prace w kierunku promocji i upowszechniania tych rezultatów oraz przygotowania kolejnych programów tanecznych dot. historii Suwałk i regionu. W 2016 r. zrealizowano 38 koncertów i animacji upowszechniających (w formule artystycznej i użytkowej) tradycje taneczne plebejskie i mieszczańskie Suwałk i Suwalszczyzny. Głównym wydarzeniem promocyjnym były obchody jubileuszu 65-lecia ZPIT „Suwalszczyzna”, w ramach którego zrealizowano 2 koncerty (na których zaprezentowano

						przegląd dorobku tanecznego zespołu z lat 1978-2015), wystawę archiwaliów, wydawnictwo pamiątkowe, film wspomnień z fragmentów zdigitalizowanych materiałów, nagrano płytę muzyczną Kapeli ZPiT „Suwalszczyzna”.
2.	Wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz promocji i ratowania zabytków.	Pomoc organizacyjna, merytoryczna i finansowa dla organizacji pozarządowych. Nagłaśnianie problematyki ochrony zabytków na terenie miasta oraz podnoszenie świadomości obywateli nt. znaczenia zabytków w utrzymaniu tożsamości społecznej. Działania te przyczynią się do wzrostu zainteresowania poprawą stanu zabytków.	w zależności i od potrzeb	2015-2020	KTP KTP Propozycja zmian y podmiotu odpowiedzialnego: MKZ i NGO	Nie zgłoszono zapotrzebowania przez NGO.
3.	Wspieranie publikacji o tematyce kulturalnej i regionalnej	Realizacja programu „Biblioteka III Wieków Suwałk” pozwoli na wykorzystanie potencjału silnego środowiska regionoznawców. Publikacje powinny być realizowane na kilku poziomach: naukowym, popularnonaukowym i popularyzatorskim. Mogą stać się one ważnym źródłem wiedzy o mieście i regionie oraz istotnym elementem ich promocji.	w zależności i od potrzeb	2015-2020	KTP	2016 r.: Wydano album „Pogodne Suwałki” w nakładzie 1000 sztuk oraz przewodnik turystyczny „Suwałki – przewodnik turystyczny”, w nakładzie 3000 sztuk. Wznowiono wydawnictwa o historii regionu za kwotę około 12.200 złotych do celów promocji Miasta Suwałki i regionu
4.	Wspieranie środowisk regionoznawczych	W mieście i regionie działa liczne grono regionoznawców skupionych wokół różnych instytucji (muzeum, archiwum, WPN) i stowarzyszeń (A-STN, Stow. Przyjaciół Suwalszczyzny, itp.) posiadających duży potencjał wiedzy i możliwości. Konkretnie wsparcie ich działań poprzez wdrażanie programów i udzielanie stypendiów pozwoli na realizację badań nad miastem i regionem stymulujące w efekcie rozwój wiedzy regionalnej. Umożliwi też popularyzację wiedzy o regionie, która jest jedną z najlepszych form promocji.	w zależności i od potrzeb	2015-2020	KTP	Zadanie ciągłe. Zadanie w trakcie realizacji m.in. poprzez udzielenie stypendiów lub zakup publikacji, zakup wydawnictw na potrzeby czytelników biblioteki miejskiej i szkolnych bibliotek. Wspierano w ramach pożytku publicznego wydawanie publikacji (na przykład Rocznik Augustowsko – Suwalski).
Razem:			1 200 000			

5.1.3. Wdrożenie budżetu partycypacyjnego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Suwalski budżet obywatelski	Głównym celem Budżetu Obywatelskiego jest zwiększenie wpływu mieszkańców na miejskie wydatki. Głównymi korzyściami płynącymi z wprowadzenia budżetu partycypacyjnego są natomiast: budowanie	2 000 000	2014-2020	Pełnomocnik/l/ngo	Zadanie realizowane cyklicznie od 2014 r.

		poczucia współdecydowania i odpowiedzialności, za to, co dzieje się w najbliższym otoczeniu oraz rozwijanie dialogu społecznego.				Kwoty przeznaczone na Budżet y Obywatelskie: 2014 r. – 1 mln zł 2015 r. – 2 mln zł 2016 r. – 2 mln zł 2017 r. – 2 mln zł 2018 r. – 2,6 mln zł
Razem:			2 000 000			

5.1.4. Rozwijanie mechanizmu partycypacji społecznej w procesach decyzyjnych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Aktualizacja platformy dotyczącej konsultacji społecznych oraz bazy danych organizacji pozarządowych	Projekt ma udoskonalić proces konsultacji społecznych w Suwałkach. Będzie temu służyła między innymi platforma cyfrowa dotycząca konsultacji społecznych oraz aktywna baza danych organizacji pozarządowych w Suwałkach. Przeprowadzone będą także szkolenia dla członków komisji konkursowych.	bez kosztów	2015-2020	Pełnomocnik/ngo	Działanie ciągłe. (M.in. funkcjonowanie strony internetowej przeznaczonej do konsultacji społecznych).
2.	Przeprowadzanie konsultacji społecznych	Sukcesywne zwiększenie liczby prowadzonych konsultacji społecznych oraz zagadnień objętych konsultacjami np. o projekty techniczne ulic.	bez kosztów	2015-2020		Działanie ciągłe.

Cel operacyjny 5.2. Intensyfikacja współpracy w sieciach krajowych i międzynarodowych

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

5.2.1. Rozwój współpracy w ramach Suwalskiego Obszaru Funkcjonalnego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Zacieśnienie współpracy z samorządami gmin ościennymi	Współdziałanie jednostek samorządu terytorialnego pozwoli na realizację wspólnych zamierzeń inwestycyjnych jak również przyczyni się do efektywniejszego wykorzystania potencjału całego regionu.	w zależności od potrzeb	2014-2020	RFZ	Zadanie realizowane na bieżąco. Przykładowo, realizacja z Gminą Suwałki projektów składanych do Programu Przebudowy Dróg Gminnych i Lokalnych.
2.	Realizacja wspólnych projektów inwestycyjnych z gminami ościennymi	Wspólna realizacja projektów inwestycyjnych z gminami ościennymi umożliwiających lepsze wykorzystanie posiadanych walorów np. w dziedzinie turystyki poprzez budowę ścieżek rowerowych, narciarskich, wspólnych produktów turystycznych.	w zależności od potrzeb	2014-2020	RFZ	Zadanie realizowane na bieżąco. Przykładowo, realizacja z Gminą Suwałki projektów składanych do Programu Przebudowy

						Dróg Gminnych i Lokalnych.
--	--	--	--	--	--	----------------------------

5.2.2. Rozwój współpracy w ramach Platformy EGO SA

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wzmacnianie współpracy w ramach EGO SA	Oznakowanie, promocja i komercjalizacja markowych produktów turystycznych opracowanych w ramach realizacji projektu „Platforma Współpracy EGO SA”.	w zależności od potrzeb	2014-2020	RFZ/BPM/KTP	2016 r.: Opracowano nowy szlak w zakresie dziedzictwa kulturowego Miasta Suwałki pod nazwą „Szlak żydowski”

5.2.3. Rozwój inicjatyw klastrowych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wspieranie powstania inicjatyw klastrowych	Istotą powołania klastra jest stworzenie sieci współpracy pomiędzy różnego typu podmiotami działającymi w regionie w ramach tych samych branż co pozwala w krótszym czasie osiągnąć wzrost konkurencyjności i innowacyjności danej gospodarki. Poszerzając tę grupę o jednostki naukowe, władze lokalne i regionalne oraz inne podmioty można osiągnąć znacznie lepsze rezultaty współpracując ze sobą, niż prowadząc walkę konkurencyjną. Władze miasta będą wspierały inicjatywy klastrowe, a instytucje miejskie będą uczestniczyły i wspierały w klastarach.	w zależności od potrzeb	2014-2020	RFZ	Do realizacji PNT planuje podjęcie działań związanych z powołaniem Północno-Wschodniego Klastra Kreatywności

5.2.4. Wspieranie współpracy szkół, instytucji kultury, organizacji pozarządowych oraz firm z podmiotami zagranicznymi, zwłaszcza z Litwy, Białorusi i Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Kontynuacja współpracy z partnerami ze Wschodu	Celem projektu jest zbudowanie platformy współpracy kulturalnej z instytucjami i organizacjami kulturalnymi z państwami ościennymi oraz państwami regionu Morza Bałtyckiego. Docelowo współpraca będzie opierała się na rzeczywistej wymianie kulturalnej i zaspokajaniu potrzeb wymiany doświadczeń wszystkich społeczności.	w zależności od potrzeb	2014-2020	BPM O, S NGO, KSP	Współpraca kulturalna jest realizowana na bieżąco w ramach współpracy z miastami partnerskimi. 2015 r.: Kapela ZPiT Suwalszczyzna odwiedziła Gminę Amata, Łotwa, 19-21.06.2015 2 rzeźbiarze z Suwałk brali udział w plenerze w Gminie Priekuli, Łotwa, czerwiec 2015; 2016 r.: 9 maja 2016 r. Zespół młodzieżowy PSYCHOMORTAL działający przy SOK, wziął udział w koncercie z okazji Dnia

					Europą w Alytusie. 4 czerwca 2016 r. 4-os. grupa Fri Stejdz Bend wystąpiła na Dniach Kultury Polskiej w Czerniachowsku; 15-20 sierpnia 2016 r. dwie suwalskie artystki wzięły udział w plenerze malarskim w Rauna na Łotwie. 8 sierpnia 2016 r., 6- osobowa delegacja z Suwałk wzięła udział w jubileuszu Stadtwerke oraz obchodach 25-lecia Stowarzyszenia the Warener Downtown Association. Zorganizowano regionalne stoisko kulinarne oraz pokaz gotowania wraz z narracją o potrawie i produktach regionalnych. 19-20 sierpnia 2016r. zespół Milena Band, wystąpił na Dniach Võru oraz dwie twórczynie ludowe: koronczarka i tkaczka, uczestniczyły w warsztatach i pokazach rzemiosła. 30 września 2016 r. 4- os. zespół BANG ON BLUES z Suwałk wystąpił w Alytusie z koncertem w ramach Alytus Blues Night. 10.09-30.10 2016 r. w w Czerniachowsku zorganizowano wystawę prac plastycznych Pracowni Sztuk Pięknych w SOK; 28-29 października 2016r. grupa wokalna „Wakacyjna Grupa Wujka Gienka”, działająca w SOK uczestniczyła w X Forum Organizacji Polskiej Kultury Obwodu Kaliningradzkiego w Czerniachowsku; 4-6 listopada 2016 r. zespół Shiver Blues Band (4 osoby) uczestniczył w Bay Car Blues Festival w Grande-Synthe. 16 grudnia 2016r. „Ocean Życia” (21 os.) z Suwałk wzięła udział w spotkaniu wigilijnym zorganizowanym przez „Dom Polski” w Czerniachowsku.
--	--	--	--	--	--

2.	Rozwój współpracy z partnerami zagranicznymi.	Kontakty z partnerami zagranicznymi, w tym miastami partnerskimi Suwałk, oraz wymiana doświadczeń z różnych dziedzin życia posłużą kreowaniu pozytywnego wizerunku Suwałk, lepszemu zaspokajaniu potrzeb mieszkańców. realizację wspólnych przedsięwzięć z zakresu kultury, sportu, turystyki, edukacji, ochrony środowiska, gospodarki i in. w tym również w ramach projektów realizowanych przy wsparciu Unii Europejskiej.	w zależności od potrzeb	2014-2020	BPM / RFZ/ O/OS iR/ SOK/ SIRT, SOT/ i inni	W roku 2015 odbywała się wymiana kulturalna z artystami i przedstawicielami ośrodków kultury miast partnerskich: Olita, Grande-Synthe, Notodden, a także wymiana artystów z Suwałk w innych miastach współpracujących: Skapiskis, Elektrenai, Mariampol, Troki (Litwa), Prużany (Białoruś), Amata (Łotwa). Opis realizacji przedstawiano w sprawozdaniach dot. współpracy z zagranicą. W roku 2016 odbywała się wymiana kulturalna z artystami i przedstawicielami ośrodków kultury miast partnerskich: Olita, Grande-Synthe, Võru, Amata, Notodden, a także wymiana artystów z Suwałk w innych miastach współpracujących: Poti, (Gruzja), Wilno (Litwa). Opis realizacji przedstawiano w sprawozdaniach dot. współpracy z zagranicą.
3.	Ukierunkowanie promocji turystycznej i kulturalnej na Obwód Kaliningradzki i Litwę.	Promocja turystyczna i kulturalna (przede wszystkim Suwałki Blues Festival) na targach turystycznych JANTUR w Kaliningradzie i Adventur w Wilnie poprzez zorganizowanie stoiska Miasta Suwałki na wymienionych targach.	w zależności od potrzeb	2014-2020	KTP	W 2015 r. wspólnie z SIRT zorg. stoisko na targach turystycznych w Wilnie, zaś we współpracy z SOK w Kaliningradzie, na obu targach promowano Suwałki Blues Festival W 2016 r. wspólnie z SIRT zorg. stoisko na targach turystycznych w Wilnie, zaś we współpracy z SOK w Kaliningradzie, na obu targach promowano Suwałki Blues Festival

5.2.5. Kontynuacja współpracy z podmiotami z regionu Morza Bałtyckiego

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Kontynuacja współpracy w ramach sieci Innovation Circle Network	2015 r.: O tym, jakie będą kierunki współpracy decydują uczestnicy sieci na dorocznych konferencjach, odbywających się w poszczególnych miastach. W 2013 roku uczestnicy sieci jako główną dziedzinę	w zależności od potrzeb	2014-2020	BPM	2015 r.: Realizacja projektu: Young Eyes, Erasmus+ 2014-2020, w tym międzynarodowe

		przyszłej współpracy wskazali rewitalizację, łączącą działania inwestycyjne ze społecznymi. Realizacja wspólnych projektów i międzynarodowych wydarzeń z udziałem partnerów sieci współpracy ICN. 2016 r.: O tym, jakie będą kierunki współpracy decydują uczestnicy sieci na dorocznych konferencjach, odbywających się w poszczególnych miastach. W 2016 roku uczestnicy sieci, jako główną dziedzinę przyszłej współpracy wskazali: innowacje w różnych sektorach, przedsiębiorczość, młodzież, środowisko, planowanie terytorialne, realizacja wspólnych projektów i międzynarodowych wydarzeń z udziałem partnerów sieci współpracy ICN.				warsztaty dla młodzieży w Suwałkach, udział w konferencji rocznej ICN w Berlinie, 28-30.10.2015 2016 r.: Zakończono realizację projektu: Young Eyes, Erasmus+ 2014-2020, udział młodzieży z Suwałk w międzynarodowych warsztatach w Jelgava (Łotwa) i Robertsfors, (Szwecja); udział w konferencji rocznej ICN w Rydze, 30.11-02.12.2016; 10. jubileuszową Roczną konferencję ICN zaplanowano w Suwałkach (8-10.11.2017).
--	--	---	--	--	--	---

Cel operacyjny 5.3 Zintegrowane działania promocyjne na rzecz budowania konkurencyjności gospodarczej

Kierunki działań i zadania realizacyjne:

5.3.1. Stworzenie zintegrowanego systemu promocji gospodarczej i turystycznej

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Publikacje - Przewodnik dla przedsiębiorcy, katalog inwestycyjny	Prezentacja potencjału inwestycyjnego miasta w atrakcyjnej i przystępnej formie papierowej i elektronicznej. Publikacje nt. korzyści wynikających z inwestowania w Suwałkach w krajowej prasie fachowej. Publikacja przewodnika przedsiębiorcy po Suwałkach – jak zacząć i prowadzić działalność gospodarczą w Suwałkach.	20 000	2015-2020	RFZ	Działanie realizowane. Aktualizacja i druk informatora inwestycyjnego (IV kwart. 2015 r.). Informator inwestycyjny dystrybuowany jest podczas spotkań z inwestorami, targów międzynarodowych (w tym przekazywany na imprezy zagraniczne, w których udział biorą pracownicy WPHI) Aktualizacja filmu inwestycyjnego miasta (2016 r.). Uzyskanie zgody od PAIILZ oraz Ministerstwa Gospodarki na wykorzystanie istniejących poradników dla przedsiębiorców w wersji polskiej i angielskiej strony UM.

2.	Działania promocyjne we współpracy z samorządem gospodarczym	Promocja suwalskich przedsiębiorców w miastach partnerskich Suwałk (we współpracy z samorządem gospodarczym); Wspólne akcje promujące zachowania i postawy przedsiębiorcze samorządu gospodarczego suwalskich przedsiębiorców i Miasta Suwałk (we współpracy z samorządem gospodarczym).	20 000	2015-2020	RFZ	Działanie realizowane. Ulepszenie strony internetowej m.in. poprawa zakładki dla „przedsiębiorcy”, stworzenie spójnej oferty dot. obecnych terenów inwestycyjnych miasta, stworzenie angielskojęzycznej zakładki „for inwestor”, zamieszczenie aktualnego folderu inwestycyjnego na stronie. Aktualizacja bazy przedsiębiorców na stronie UM, pozyskiwanie nowych wpisów do bazy. Promocja gospodarcza poprzez strony internetowe (terenynwestycyjne.info, dostępne bazy ofert inwestycyjnych, portale) oraz w prasie specjalistycznej. Uzyskanie tytułu Samorząd Przyjazny MŚP.
3.	Suwalski znak jakości - konkurs	Konkurs byłby prowadzony we współpracy z samorządem gospodarczym przedsiębiorców. Nagrodą w konkursie byłoby przyznanie laureatom prawa do posługiwania się przez rok specjalnym znakiem, świadczącym o jakości danej usługi/produktu. Znak byłby przyznawany przez Kapitułę, w której skład wchodziłoby przedstawiciele Miasta oraz przedsiębiorców. Celem konkursu jest wypromowanie produktów suwalskich firm na rynku krajowym i zagranicznym.	10 000	2015-2020	RFZ	Działanie realizowane Opracowanie koncepcji specjalnej nagrody przysługującej przedsiębiorcom w ramach Nagrody Prezydenta miasta Suwałk „Włócznia Jaćwingów” (rozszerzone na pełne grono laureatów Włóczni). Stworzenie logotypu i księgi jakości znaku „Włócznia Jaćwingów” (znak przyznawany od 2015 r.).
4.	Udział w imprezach targowych	Udział w imprezach targowych krajowych i zagranicznych (w ramach instrumentów oferowanych np. przez PAIIZ, Urząd Marszałkowski), w tym także imprezach branżowych (np. targi CEBIT w Hannoverze).	20 000	2014-2020	RFZ	Działanie realizowane. Przedstawiciele RFZ wzięli udział w Międzynarodowych Targach Budowlanych i Wnętrzarskich Warsaw Bulid (18-20 września 2014 r.) – na stoisku zorganizowanym przez UM ofertę swoich firm prezentowali przedstawiciele lokalnych firm suwalskich z branż tematycznych wydarzenia.
5.	Współpraca z PAIIZ - kontynuacja	Zacieśnienie współpracy z PAIIZ w ramach podpisanego porozumienia o współpracy.	bez kosztów	2014-2020	RFZ	Działanie realizowane Aktualizacja ofert inwestycyjnych w ofert inwestycyjnych PAIIZ.

						Udział przedstawiciela UM w misji przyjazdowej z Japonii (28.05.2015 r.) oraz Spotkaniu szkoleniowym dla Regionalnych Centrów Obsługi Inwestora Biur Obsługi Inwestorów w Miastach Partnerskich PAIILZ (04.12.2015 r.).
6.	Działalność Transgranicznego Centrum Obsługi Eksportera i Inwestora	Funkcjonowanie w strukturach Urzędu Miejskiego Transgranicznego Centrum Obsługi Eksportera i Inwestora, jednostki odpowiedzialnej za intensyfikację kontaktów handlowych w przygranicznym obszarze Polski i Litwy.	60 000 (10 000 rocznie)	2015-2020	RFZ	Działanie realizowane Jeden pracownik UM pełni funkcję związaną z realizacją zadań TCOliE. W ramach TCOliE prowadzony jest bieżący kontakt z przedsiębiorcami i IOB (IPG, SSSE itp.) m.in. odpowiedzi na zapytania przedsiębiorców/inwestorów dot. możliwości inwestycyjnych w mieście, promocja wydarzeń tematycznych skierowanych do tej grupy. Kooperacja z IPG, z Izłą Przemysłowo-Handlową z Białegostoku i SSSE przy organizacji wizyty przedstawicieli klubu Radców Handlowych w Suwałkach (18 czerwca 2015 r.), przeprowadzono bezpłatną dla przedsiębiorców Akademię e-marketingu ClearSense (23.09.2015 r., PNT), ponadto zorganizowano spotkanie środowiska biznesowego (8.10.2015 r., PNT). Podczas I Forum Biznesowe Pogranicza (2016 r.) udział wzięli przedstawiciele WPHI z Litwy i Obwodu Kalingradzkiego a także przedstawiciele władz rządowych z Białorusi oraz SSE Grodno Invest.
Razem:			130 000			

5.3.2. Utworzenie, rozwój i promocja produktów turystycznych

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej przy ul. Hamerszmita 16 w Suwałkach	W ramach otwartego konkursu na realizację zadań publicznych w zakresie turystyki, krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży zostanie zrealizowane zadanie dotyczące prowadzenia Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach. W	109 000	2015	KTP	Zadanie jest realizowane

		roku 2015 prowadzeniem CIT zajmuje się Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna.				
2.	Działania prowadzone przez Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach	Prowadzenie „Klubu Podróżnika” w Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach w celu aktywizacji turystycznej mieszkańców Suwałki i rozbudzania zainteresowania wyprawami, podróżami, rajdami turystycznymi i „odkrywaniem na nowo Suwalszczyzny”	27 000	2015 - 2020	KTP, SOK, Lokalna Grupa Rybacka „Pojezierze Suwalsko-Augustowskie	Zadanie jest realizowane W 2016 r. zorganizowano 7 spotkań z lokalnymi podróżnikami.
3.	Współpraca z organizatorami turystycznymi z Suwałki i Suwalszczyzny w celu opracowania wspólnej oferty i produktów turystycznych.	Przygotowanie i komercjalizacja markowych produktów turystycznych i opracowanie oferty produktowej na każdą porę roku, promocja oferty na targach turystycznych, eventach promocyjnych, podczas study tourów i study press oraz wprowadzenie jej w obieg zintegrowanego systemu informacji turystycznej.	w zależności od potrzeb	2014-2020	KTP i firmy z branży turystycznej	Podejmowane będą działania w ramach PROT, której członkiem jest miasto Suwałki od 8.02.2017 r.
4.	Informacja turystyczna i rozbudowa systemu informacji wizualnej dla turystów.	Stworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej poprzez włączenie do miejskiego systemu informacji turystycznej nowych punktów np. przy eurocampingu, Aquaparku, i innych. Wdrożenie jednolitego systemu oznakowania turystycznego w mieście.	w zależności od potrzeb	2014-2020	KTP/ OSiR/ SOT/ SiRT/ inne	Prowadzono okazjonalne stoiska promocyjno-informacyjne podczas ważniejszych wydarzeń o charakterze kulturalnym i sportowym.
5.	Aktualizacja „Strategii Promocji Miasta Suwałki na lata 2010-2015”,	Aktualizacja dokumentu: „Strategia Promocji Miasta Suwałki na lata 2010-2015”, przy współpracy z miejscowymi organizatorami turystyki i innymi podmiotami, z uwzględnieniem promocji gospodarczej miasta.	w zależności od potrzeb	2015-2020	BPM/ OSiR/ SOT/ SiRT/ RFZ inne	Strategia Promocji Miasta Suwałki na lata 2016 - 2020 została przyjęta uchwałą Rady Miejskiej NR XIX/210/2016 z dnia 27.04.2016 r. Zadania wynikające ze strategii realizowane są zgodnie z planem
6.	Przygotowanie i realizacja programu integrującego działania promocyjne miasta i marki turystycznej Suwalszczyzny we współpracy z samorządami i innymi podmiotami.	Aktualizacja strategii promocji przy współpracy z miejscowymi organizatorami turystyki, sąsiednimi samorządami i innymi podmiotami. Będzie obejmowała następujące działania: - opracowanie spójnego planu promocji Suwałk i Suwalszczyzny w oparciu o istniejące marki i znaki „Pogodne Suwałki” oraz „Kraina piękna jak baśń” wraz z określeniem nowoczesnych i skutecznych narzędzi promocji wykorzystujących nowe technologie informatyczne, - przeprowadzenie kampanii promocyjnych służących odróżnieniu Suwałk i Suwalszczyzny od innych regionów Polski.	w zależności od potrzeb	2014-2020	BPM/ OSiR/ SOT/ SiRT/ SOT/ inne	Zadanie będzie realizowane w ramach wspólnego projektu, w przypadku zainteresowania ze strony samorządów oraz pozyskania środków.
Razem:			136 000			

5.3.3. Wdrażanie programu promocji, w tym Systemu Identyfikacji Wizualnej marki i znaku „Pogodne Suwałki”

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie	Wartość (PLN)	Okres realizacji	Jednostka	Stan realizacji
1.	Wdrażanie programu promocji, w tym Systemu Identyfikacji Wizualnej marki i znaku „Pogodne Suwałki”.	Promocja unikatowego wizerunku Suwałk i Suwalszczyzny. Wdrażanie opracowanego systemu wizualizacji, (w tym promocji pamiątek/ gadżetów z Suwałk i Suwalszczyzny), który uczyni ofertę Suwałk rozpoznawalną i wyróżniającą się spośród innych.	w zależności od potrzeb	2014-2020	BPM	Projekt strategii został poddany konsultacjom społecznym, zakończonych dnia 11 lutego 2016 r.
2.	Promocja Suwałk w kraju i za granicą	Udział w targach, wystawach, eventach, galeriach handlowych. Prowadzenie kampanii w mediach, w środkach komunikacji, za pośrednictwem innych kanałów dystrybucji, Inne akcje i działania promocyjne, np. filmy, spoty, katalogi, AdWords itd.	w zależności od potrzeb	2014-2020	BPM/KT P/ RFZ/SOT / SIRT/OSiR/ inni	W 2015 r. miasto Suwałki brało udział w targach turystycznych krajowych (Katowice, Warszawa) i zagranicznych (Helsinki, Ryga, Wilno, Kaliningrad) 2016 r. Miasto Suwałki brało udział w targach turystycznych krajowych Zorganizowano wystawę plenerową dot. 20-let współpracy miast partnerskich Suwałk i Alytusa (1996-2016), prezentowaną przez miesiąc w Suwałkach i kolejny miesiąc w Alytusie, (sierpień – październik 2016r.) KTP: W 2016 r. miasto Suwałki brało udział w targach turystycznych krajowych (Katowice, Warszawa) i zagranicznych (Ryga, Wilno, Kaliningrad)

Z up. PREZYDENTA
Łukasz Kurzyński
 ZASTĘPCA PREZYDENTA

Tabela wskaźniki kontekstowe Strategia

Cele strategiczne/wskaźniki kontekstowe odpowiadające celom operacyjnym	Miara	Wartość 2013	Wartość 2016 ¹⁾
Cel strategiczny 1. Wzrost konkurencyjności gospodarczej			
1. Pracujący na 1000 mieszkańców ²⁾	liczba	395	417 ¹⁾
2. Podmioty gospodarcze prowadzone przez osoby fizyczne na 1000 mieszkańców	liczba	76 (5295 ³⁾)	73 (5075 ³⁾)
3. Liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego na 10 000 mieszkańców	liczba	9 (66)	14 (98 ⁴⁾)
Cel strategiczny 2. Poprawa warunków życia			
1. Liczba ludności w mieście Suwałki oraz gminach Suwałki, Jeleniewo i Szypliszki	liczba	Suwałki – 69 317 G. Suwałki – 7292 G. Jeleniewo – 3133	69 626 7532 3156
2. Turyści korzystający z noclegów na 1000 mieszkańców	liczba	452	932
3. Osoby uczestniczące w imprezach na 1000 mieszkańców	liczba	2135 (147 997 ³⁾)	1834 (127 688 ³⁾)
Cel strategiczny 3. Racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i ład przestrzenny			
1. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem i powierzchni gruntów zurbanizowanych	%	37,24 66,75	54,96 ⁵⁾ 76,54 ⁵⁾
2. Wydatki majątkowe ogółem na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca (z budżetu Miasta)	zł/osoba	91,35 6 332 857,50	37,80 2 632 111,36 ⁶⁾
3. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska	tys. zł	3 104,80 20 210 783,52 zł ⁷⁾	Brak danych od 2008 20 709 118,36 zł ⁷⁾
Cel strategiczny 4. Poprawa dostępności komunikacyjnej			
1. Czas dojazdu samochodem z Suwałk do Białegostoku	minuty	96	109 ⁸⁾
2. Czas dojazdu samochodem z Suwałk do Warszawy	minuty	240	252 ⁸⁾
3. Czas dojazdu pociągiem z Suwałk do Białegostoku	minuty	135	110 ⁸⁾
4. Czas dojazdu pociągiem z Suwałk do Warszawy	minuty	332	279 ⁸⁾
5. Średni czas dojazdu samochodem z ośrodków gminnych powiatu suwalskiego do Suwałk	minuty	26,62	22,38 ⁸⁾
Cel strategiczny 5. Wzrost znaczenia współpracy w procesach rozwojowych			
1. Środki z UE pozyskane na współpracę i kontakty międzynarodowe na 1 mieszkańca (środki w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego)	zł/osoba	61,22	225,88 ⁹⁾
2. Turyści zagraniczni korzystający z noclegów	%	17,6	25,3 ¹⁰⁾

3. Osoby uczestniczące w imprezach na 1000 mieszkańców	liczba	2135 (147 997 ³⁾)	1834 (127 688 ³⁾)
--	--------	----------------------------------	----------------------------------

¹⁾ W przypadku braku danych dostępnych za rok 2016 podano dostępne dane za rok 2015.

²⁾ Mieszkańcy w wieku produkcyjnym, dane GUS Bank Danych Lokalnych.

³⁾ Dodatkowo podano faktyczną wartość danego wskaźnika, dane GUS Bank Danych Lokalnych (Kategoria: KULTURA I SZTUKA Grupa: DZIAŁALNOŚĆ CENTRÓW, DOMÓW, OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC Podgrupa: Imprezy organizowane przez jednostkę i uczestnicy).

⁴⁾ Dodatkowo podano faktyczną wartość danego wskaźnika, dane GUS BDL (Kategoria PODMIOTY GOSPODARCZE I PRZEKSZTAŁCENIA WŁASNOŚCIOWE I STRUKTURALNE; Grupa: PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON; Podgrupa Podmioty gospodarki narodowej wg formy prawnej).

⁵⁾ Wartości wskazane w tabeli pochodzą z danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

⁶⁾ Dodatkowo podano faktyczną wartość danego wskaźnika, dane GUS Bank Danych Lokalnych (Kategoria FINANSE PUBLICZNE Grupa WYDATKI BUDŻETÓW GMIN I MIAST NA PRAWACH POWIATU Podgrupa Wydatki w Dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Wskaźnik: Wydatki Majątkowe Ogółem).

⁷⁾ Propozycja monitoringu celu przy wykorzystaniu innego wskaźnika GUS - Kategoria: FINANSE PUBLICZNE Grupa: WYDATKI BUDŻETÓW GMIN I MIAST NA PRAWACH POWIATU Podgrupa: **Wydatki w Dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska** Wskaźnik: Wydatki ogółem.

⁸⁾ Opracowanie na podstawie metodologii przyjętej w Strategii – mapsgoogle oraz rozkładu pkp.

⁹⁾ Wskaźnik obliczono na podstawie podsumowania łącznej kwoty projektów zgłoszonych do Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz środków z Norweskiego Mechanizmu Finansowego 3 projektów Szpitala Wojewódzkiego, 1 Parku Naukowo-Technologicznego oraz 1 Miasta Suwałki, które były przyjęte w 2016 r. (Łączny suma ww. projektów: 3 554 926 euro Kurs euro 30.12.2016 r. z NBP: 1 euro = 4,4240 zł).

¹⁰⁾ dane GUS Bank Danych Lokalnych (Kategoria TURYSTYKA Grupa TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE I ICH WYKORZYSTANIE Podgrupa Turystyczne obiekty noclegowe wg rodzajów Wskaźniki: 1) turyści korzystający ogółem 2) turyści zagraniczni).

PODINDEKTOR
Emil Sienko

Marcin Bonisławski
NACZELNIK WYDZIAŁU
Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych

Z up. PREZYDENTA
Łukasz Kurzyński
ZASTĘPCA PREZYDENTA